

Izberite Gorenjsko kreditno banko za svojo banko

LETO XXIV. — Številka 78

Ustanovitelji: obč. konference SZDL
Jesenice, Kranj, Radovljica, Šk. Loka
in Trzin — Izdaja CP Gorenjski tisk
Kranj. Glavni urednik Anton Miklavčič
— Odgovorni urednik Albin Učakar

GLAS

KRANJ, sobota, 9. 10. 1971

Cena 50 par

List izhaja od oktobra 1947 kot tednik.
Od 1. januarja 1958 kot poltednik.
Od 1. januarja 1960 trikrat tedensko.
Od 1. januarja 1964 kot poltednik
in sicer ob sredah in sobotah.

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

S proslave ob 25-letnici zveze zdravniških društev Jugoslavije pred začetkom III. kongresa zdravnikov Jugoslavije na Bledu. — Foto: F. Perdan

● 11. stran

»Svoboda 71« zaradi naše svobode

● 18. stran

**Z upanjem
na
vzhodu**

● 19. stran

**Bila sem
v
Ameriki**

● 23. stran

**Fantje
s
Praprotna**

● 24. stran

IV. tekmovanje harmonikarjev na Pokljuki

IV. SEJEM OBRTI IN OPREME OD 9. DO 18. X. 1971

**Od 1. do 31.
oktobra
reklamna
prodaja**

**J E S E N
V K O K R I**

Vseh vrst pohištvo in drugo stanovanjsko opremo
vam po konkurenčnih cenah nudi specializirana
prodajalna DEKOR — KRANJ, Koroška 35

Cenjeni potrošniki!

Ze z enim samim nakupom v mesecu oktobru za
znesek preko 50 din lahko postanete srečni dobitnik
ene od 100 bogatih nagrad nagradnega zrebanja —
JESEN V KOKRI.

Za obisk se priporočajo
prodajalne Kokra — Kranj

Danes otvoritev sejma

Danes ob 9. uri dopoldne
bodo v Savskem logu v Kra-
nju odprli IV. sejem obrti in
opreme. Sejem bo letos tri-
krat večji od lanskega. Na
njem pa sodeluje 88 razstav-
ljalcev. Med razstavljalci so
4 iz tujine (po 2 iz Avstrije
in Italije), 11 je trgovskih po-
djetij, 13 obrtniških podjetij
in 60 zasebnih obrtnikov. Ta-
ko kot prejšnja leta bo tudi
na letošnjem sejmu prevlado-
vala zasebna obrt, vendar pa
se je tudi število razstavljal-
cev družbene obrti precej po-
večalo.

Organizator — uprava Go-
renjskega sejma Kranj —
pričakuje, da si bo letošnji
sejem obrti in opreme ogle-
dalo precej več obiskovalcev

kot lani. Na lanskem sejmu
so namreč zabeležili okrog 30
tisoč obiskovalcev in šest ml-
ijonov dinarjev prometa.

Medtem ko se začneja obrt-
niški sejem, pa že potekajo
priprave za letošnji novolet-
ni sejem, ki bo od 16. do 26.
decembra prav tako v hall A
v Savskem logu. Do takrat
bodo gradbena dela na hall
končana (razen kupol, ki jih
bodo zgradili prihodnje leto).

Na sejmu obrti in opreme
bo tudi tokrat največ izde-
kov tekstilne dejavnosti, pre-
cej pa bo tudi strojev za ko-
vinsko predelovalno in lesno
obrt. Sejem bo odprt do
18. oktobra, vstopnina pa bo
3 dinarje. A. Z.

JESENICE

● V jeseniški občini so razprave o ustavnih dopolnilih potekale po vseh devetih krajevnih skupnostih. Vendar pa razen treh: v Planini pod Golico, v Kranjski gori in v Mojstrani, niso povsem uspeli, ker je bila udeležba preskromna. Javne razprave za mesto Jesenice so bile na Plavžu, udeležilo pa se jih je 15 ljudi. Javne razprave bodo v nekaterih krajevnih skupnostih ponovili. D. S.

KRANJ

● V sredo popoldne se je sestel izvršni odbor občinske konference socialistične zveze. Razpravljali so o delu organov občinske konference v minulem mesecu, o rezultatih in stališčih javnih razprav o starostnem zavarovanju kmetov in o seminarju za vodstva krajevnih organizacij socialistične zveze. Na seji so tudi sklenili, da bo v četrtek, 14. oktobra, redna seja občinske konference socialistične zveze, na kateri bodo med drugim ocenili potek in pripombe javnih razprav o ustavnih dopolnilih republiške ustave.

● Na terenu v kranjski občini potekajo javne razprave o dopolnilih republiške ustave. Razprave na terenu bodo trajale do 12. oktobra. Posebna razprava bo tudi za aktiv sindikalnih delavcev. A. Z.

● V ponedeljek bo v Kranju posvet predsednikov OK ZMS Gorenjske. Razpravljali bodo o regionalnem povezovanju OK ZMS na Gorenjskem. Posvetovanje pripravlja republiška konferenca ZMS, sklicatelj pa je OK ZMS Kranj. Na seji bodo obravnavali tudi program dela občinskih konferenc. -lb

RADOVLJICA

● Občinski sindikalni svet bo konec prihodnjega tedna pripravil dvodnevni seminar za predsednike in tajnike sindikalnih organizacij iz radovljiške občine. Seminar bo v petek in soboto v Mladinskem domu v Bohinju. Razpravljali bodo o družbenoekonomskem položaju uresničevanju stabilizacijskega programa, organizacijah združenega dela, samoupravnem sporazumevanju ter o nalogah in programih sindikalnih organizacij.

● V sredo popoldne so se sestali predsedniki in sekretarji mladinskih aktivov iz radovljiške občine. Razpravljali so o obiskih članov predsedstva občinske konference zveze mladine v aktivih in o delovnih programih mladinskih aktivov. Za uspehe, ki so jih mladinski aktivji Begunje, Kamna gorica, Veriga in Ljubno dosegli v letošnjem prvem polletju, so predstavnikom teh aktivov podelili nagrade. A. Z.

TRŽIČ

● Občinska kandidacijska konferenca se je v Trziču sestala v ponedeljek. Na njej so obravnavali predloge za kandidate za dve poslanski mesti v zboru narodov zvezne skupščine. Ker že posebnega lastnega predloga za kandidate niso imeli, so se člani odločili o listi kandidatov, ki jo je postavila republiška konferenca SZDL, in se izmed petih imen v glasovanjem odločili, da podprejo štiri: Franca Roglja, Nika Belopavloviča, Majdo Gaspari in Marka Kržišnika.

Sejo te konference pa je občinsko vodstvo SZDL izkoristilo tudi za evidentiranje možnih kandidatov v republiškem vodstvu SZDL. Tržičani so se odločili, da za novega predsednika republiške konference socialistične zveze evidentirajo Janeza Vipotnika, ki že v tej mandatni dobi opravlja to dolžnost, za sekretarja izvršnega odbora pri tej konferenci pa Boža Kovača. -ok

● V torek so se sestali sekretarji krajevnih organizacij zveze komunistov in stalnih aktivov v delovnih organizacijah. Pogovor je potekal o kadrovskih pripravah na volitve članov novega sestava občinske konference ZK in o smernicah za delovanje teh organizacij v okviru akcijskih načrtov.

Ker bo potekel mandat sedanjemu članstvu občinske konference ZK Tržič in vseh njenih organov, so začeli postopek evidentiranja kadrov za novo konferenco že v poletnih mesecih v ožjem političnem aktivu. Tu so istočasno ocenili delo konference in njenih organov v sedanjem mandatnem obdobju. Enotna ugotovitev je bila, da je — zlasti glede na težave, v katerih so se v začetku znašli — delo bilo uspešno. O novih kadrih sta razpravljala tudi že občinski komite ZK in njegova kadrovska komisija. Tako je bilo torkovo zasedanje že četrto v tej vrsti razprav. Naloga sekretariata krajevnih organizacij in stalnih aktivov je sedaj, da evidentirajo neomejeno število kadrov, nakar bo nadaljnji postopek potekal po že ustaljenih statutarnih določilih. -ok

Slovenski župani v Škofji Loki

Na pobudo Kmetijskega inštituta Slovenije in s soglasjem predsednika Komiteja za kmetijstvo in gozdarstvo pri Izvršnem svetu skupščine SR Slovenije bo v torek ob 9. uri v sejni dvorani škofjeloške skupščine posvetovanje predsednikov občinskih skupščin Slovenije.

Namen posvetovanja je izmenjati izkušnje, mišljenja in poglede o akcijah za uspešen razvoj kmetijstva. Le organiziran, enoten način izvajanja dobro premišljenega in realno postavljenega srednjeročnega načrta razvoja kmetijstva za obdobje 1971 do 1975 bo zagotovilo, da se izognemo stagnaciji in težavam v tej panogi gospodarstva.

Da bi se udeleženci laže vključili v razpravo o aktualnih problemih v kmetijstvu, je predsednik skupščine občine Škofja Loka Zdravko Krvina pripravil referat o novih ukrepih v kmetijski politiki v občini Škofja Loka, ing. Milan Zidar, predsednik Komiteja za kmetijstvo in gozdarstvo pri Izvršnem svetu Slovenije, bo govoril o osnovah agrarne politike v federaciji, republiki in občini, ing. Rado Dvoršak iz Gospodarske zbornice Slovenije pa bo podal informacijo o regionalnih posvetih o izdelavi srednjeročnega načrta razvoja kmetijstva.

Po končanem posvetu si bodo slovenski župani ogledali dve že preusmerjeni višinski kmetiji in vaško strojno skupnost v ravninskem predelu. -lb

Pravniki na Bledu

V festivalni dvorani na Bledu bo v dnevi od 11. do 13. oktobra XV. interfakultetna konferenca pravnih fakultet Jugoslavije. Predstavniki vseh pravnih fakultet Jugoslavije bodo razpravljali o modernizaciji pedagoškega dela na pravnih fakultetah ter drugem.

občan sprašuje

Vsak dan iz Javor v Poljanski dolini odpelje več delavskih, šolskih in rednih avtobusov in seveda tudi osebnih avtomobilov. Ceste nihče ne vzdržuje in bo ob prvem večjem nalivu neprevozna. Vprašujemo, kdo je odgovoren za vzdrževanje 7 km ceste od Poljan do Javor?

Možina, Javorje

III. kongres zdravnikov Jugoslavije

Na Bledu se je v sredo začel tretji kongres zdravnikov Jugoslavije. Trajal je do včeraj, na njem pa je sodelovalo prek 1500 zdravnikov iz vse države. Kongres sta organizirala zveza zdravniških društev Jugoslavije in slovensko zdravniško društvo. Pokrovitelj kongresa pa je predsednik republike Josip Broz-Tito.

Ob tej priložnosti so v torek popoldne proslavili tudi 25-letnico zveze zdravniških društev Jugoslavije. Udeležencem je pripravil slavnostni koncert Slovenski oktet. Obletnico in začetek kongresa zdravnikov pa so pozdravili predstavniki republiških zdravniških društev, predstavniki oblastnih ustanov in družbenega življenja ter gostje iz različnih držav. O četrtoletnem delovanju zveze zdravniških društev je govoril predsednik zveze prof. dr. Ljubo-

mir Sukarov. Hkrati pa so na seji prebrali tudi ukaz o odlikovanju zdravnikov in predali diplome v okviru zveze zdravniških društev. Zvezi zdravniških društev Jugoslavije in udeležencem kongresa je pismeno čestital tudi pokrovitelj predsednik republike Josip Broz-Tito.

V sredo je odprl tretji kongres predsednik programskega odbora in predsednik slovenskega zdravniškega društva dr. Anton Dolenc, ki je v uvodnem referatu prikazal nekatere probleme našega zdravstva in socialne politike. Za tem pa so udeleženci kongresa razpravljali o položaju zdravstva v državi, o problematiki rehabilitacije in o vlogi zdravstva v vseljudskem odporu. — Med zasedanjem je bila na kongresu podana vrsta referatov in korferatov s področja zdravstva. A. Z.

ŠKOFJA LOKA

● V ponedeljek se bo pri občinski konferenci ZK Škofja Loka sestala delovna skupina, ki pripravlja razlago tez in materiala s 3. seje CK ZKS. Teze in material bodo obravnavali na prvi prihodnji seji CK ZKS Škofja Loka.

● V sredo bodo OK SZDL Škofja Loka obiskali predstavniki OK SZDL Litija, med njimi predsednik in sekretar ter predsednik kmetijske sekcije. S kmetijsko sekcijo pri OK SZDL Škofja Loka se bodo pogovarjali o programu razvoja kmetijstva. -lb

Modna konfekcija

KRIM

prodajalna v Kranju

Koroška c. 12

Pred nakupom si oglejte veliko izbiro — vlijudno se priporočamo

nudi cenjenim potrošnikom veliko izbiro konfekcije:

- moške plašče in obleke
- ženske plašče
- pletenine in razno perilo

Varčujmo za doto otrok

Tudi kamniško gospodarstvo tare nelikvidnost. O tem se veliko razpravlja na vseh ravneh, toda kljub izrednim naporom doslej še nismo odkrili učinkovitega zdravila. Terjatve od kupcev v kamniški občini in predujmi dobaviteljev so se konec letošnjega polletja glede na njihovo stanje konec lanskega polletja povečale za 39 odstotkov. Ob prvem polletju lani so znašale terjatve 130,113,000, letos pa 180,399,000 din. Vinko Gobec, predsednik kamniške občine, je na nedavni seji občinske skupščine dejal, da kamniško gospodarstvo kreditira kupce drugih občin. Rekel je, da ima gospodarstvo občine za sedem milijard starih dinarjev več terjatev kot pa so sami dolžni dobaviteljem. Če bi lahko takoj dobili ta denar, bi trenutno pokrili vse želje gospodarskih organizacij za novimi investicijami in potrebami za obratnimi sredstvi. S tem denarjem bi napravili toliko, da bi občutno dvignili proizvodnjo, s tem pa tudi življenjski standard občanov. Služba družbenega knjigovodstva je zabeležila, da so

se podaljšali tudi odplačilni roki kupcev od 77 na 82 dni. Najmočneje so terjatve porasle pri Svitu (za 78 odstotkov), podjetju Kamnik in Svilanitu.

V letošnjem polletju so gospodarske organizacije kamniške občine prejele 575 sodnih izvršb v skupni vrednosti 8,181.000 din.

Za manjšo medsebojno zadolženost je lani Služba družbenega knjigovodstva na predlog Gospodarske banke v Zagrebu in v sodelovanju z inštitutom »INA« v Zagrebu, organizirala medsebojno poravnavo terjatev in obveznosti velikega števila poslovnih partnerjev. Na območju občine Kamnik je bilo prijavljeno 112,909.000 din obveznosti za poravnavo, izvršenih pa je bilo le 32,402.000 din.

Pretežni del za poravnavo prijavljenih obveznosti se je nanašal na delovne organizacije iz industrije, kajti na njih odpade 93 odstotkov vseh prijavljenih obveznosti.

Zanimivo je zapisati tudi ta podatek: Služba družbenega knjigovodstva v Beogradu je nedavno ugotovila, da imajo

skoraj vse delovne organizacije več terjatev kot pa so dolžni dobaviteljem. Če je to res, upamo da je, potem se poraja vprašanje, v katerem

grmovju se skrivajo dolžniki, ki povzročajo dolgoletni glavobol jugoslovanskemu gospodarstvu. In ne samo gospodarstvu. J. Vidic

Kje je krivec?

Ni denarja za odkup sladkorne pese, nimamo denarja za odkup sončnic, manjka denarja za odkup koruze in oblikovanje državnih živinskih rezerv, ki bi omogočile posredovanje v kritičnih trenutkih, ni denarja za odkup pitane živine, ni denarja za... itd. Po drugi strani pa imamo dovolj denarja za uvoz sladkorja, uvažamo brez težav jedilno olje, brez dvoma bi kaj kmalu zbrali tudi denar, če bi pokol živine dosegel tako mejo, da ne bi bilo več mesa in mleka in bi morali oba artikla uvoziti. In tako naprej.

Srečujemo se torej s pomanjkanjem denarja za odkup domačih surovin, medtem ko na drugi strani ni nobenih težav pri zbiranju denarja za uvažanje istih surovin in končnih izdelkov, ki jih doma imamo.

Odgovora, zakaj dopuščamo tako »politiko«, ni mogoče dobiti. Na voljo so sicer enostranski odgovori, pravega pa ni. Le nekaj lahko ugotovljamo. Krivda za takšen položaj se valji z enega na drugega, končnega krivca pa ni, kar pomeni, da se lovimo v zaprtim krogu, iz katerega skoraj ni izhoda. Proizvajalci in odkupovalci kmetijskih proizvodov valjijo krivdo zaradi pomanjkanja denarja za odkup kmetijskih proizvodov na poslovne banke, ki bi morale zagotoviti denar, le-te pa se izgovarjajo na narodno banko, ki zaradi težkega položaja že tako izloča sredstva iz obtoke. To prenašanje krivde se pogosto ponavlja, seže celo do vrha, in se vrača na začetek.

Kje je torej krivec?

J. Košnjek

Železarji o nagrajevanju

V četrtek popoldne je bila v sejni dvorani občinske skupščine na Jesenicah skupna seja družbenopolitičnih organizacij v železarni Jesenice.

Na seji so sodelovali člani tovarniške konference ZK, osnovne organizacije sindikata in člani tovarniške konference ZM. V dokaj plodni razpravi so obravnavali sistem nagrajevanja v železarni Jesenice.

Ze pred četrto skupno sejo so o sistemu nagrajevanja razpravljali vsi samoupravni organi v železarni. Delavci so imeli največ pripomb na potek in kriterije pri ocenjevanju delavcev na delovnem mestu. Niso se strinjali tudi s pogodbenim delom in z nekaterimi oblikami raznih dodatkov.

Na zadnji seji so poudarili, da sistem nagrajevanja ni nekaj povsem novega. Ta sistem

je le nadaljevanje vsega tistega, kar so uvedli že pred štirimi leti. Za novi sistem nagrajevanja in predvsem za ocenjevanje na delovnem mestu bodo usposobili ljudi, ki bodo po objektivnih merilih in kriterijih javno ocenjevali.

Udeleženci seje so odkrito priznali, da to ne bo lahko delo, a obenem so se tudi zavedali, da je uvedba novega sistema nagrajevanja nujna in potrebna, saj je obenem tudi osnova za ustvarjanje večjega dohodka.

Na seji so tako potrdili predlog stališč kot osnovo za nadaljnjo realizacijo s pripombo, da se pri obravnavi teh stališč upošteva tudi samoupravni sporazum, ki je začel veljati pred nekaj dnevi. Novemu sistemu so dali vso podporo z namenom, da bi tako dosegli ovrednotenje rednega delovnega časa.

D. Sedej

Načrt Novega trga v Kamniku

Občinska skupščina Kamnik je sprejela sklep o urbanističnem delu zazidalnega načrta Novega trga v Kamniku.

Območje zazidave Novega trga, za katerega bodo izdelali zazidalni načrt, obsega 35 ha zemljišča. Na tem zemljišču je predvideno poleg že obstoječih 66 gospodarsko-stanovanjskih objektov še 147 stanovanjskih hiš s sprem-

ljajočimi objekti. Predvidena je zazidava stanovanjskih hiš v desetih tipih, in to:

16 terasnih stanovanjskih blokov, 25 terasnih stanovanjskih hiš, 6 vrstnih hiš, 32 terasnih vrstnih hiš, 31 atrijskih hiš, 3 montažne stanovanjske hiše, 7 enodružinskih stanovanjskih hiš, 4 stanovanjske hiše, 26 enodružinskih in 14 stanovanjskih hiš.

J. Vidic

Mercator

Za prijetne zimske večere:
TELEVIZORJI,
RADIJSKI SPREJEMNIKI,
MAGNETOFONI,
KASETNI MAGNETOFONI,
GRAMOFONI IN
GRAMOFONSKE PLOŠČE

na potrošniški kredit
v naši blagovnici v Trzinu

KRANJ

vas vabi na

veliko razprodajo

v Prešernovi ulici 14 (poleg Galanterije)

v času od 11. do 16. oktobra

hola-hop nogavice I. vrste s 30 odstotnim popustom, ženske, moške in otroške elastične, volnene in frotir nogavice, otroška zimska oblačila

Izredno znižane prodajne cene!

Obiščite nas!

pri
**Gorenjski
kreditni
banki**

Vzgojnovarstvena ustanova A. Medveda iz Kamnika z vzgojiteljico Heleno Strle

Trikrat več otrok v varstvu

Pogovor z Malo Drčar o otroškem varstvu v kamniški občini

»Vodilna misel naših prizadevanj za reševanje vseh oblik otroškega varstva je, da naša družba prek specializiranih ustanov, zavodov, društev itd. poskrbi za zdrav duševni in telesni razvoj vsakega otroka v občini, ki je te pomoči v katerikoli obliki potreben.« je dejala Mala Drčar, predsednica sveta za otroško varstvo pri TIS Kamnik. Z

njo sem se pogovarjal ob tednu otroka, ko so naše misli osredotočene na skrb za zdravo vzgojo mladega roda, za ustvarjanje pogojev, ki omogočajo takšno vzgojo in brezskrbno mladost. S tem, ko skrbimo za otroka, skrbimo tudi za starše, da se lahko med delom v redni službi brez skrbi za svoje malčke.

»Dnevno varstvo otrok je bilo v Kamniku organizirano že takoj po vojni,« je dejala Mala Drčar in povedala, da je bilo takrat v varstvu le 50 otrok. Viden napredek je zabeležen po letu 1968, ko je bilo v Kamniku le 110 otrok v varstvu. Leto dni pozneje je bilo v varstvu že 127 šolskih in 143 predšolskih otrok. Zdaj je v organiziranem varstvu skupaj 353 otrok. To še ni veliko, je pa precej več kot pred štirimi leti. V tem obdobju so se vsa namenska sredstva sklada za otroško varstvo vlagala izključno za modernizacijo teh ustanov. V Kamniku je to dijaški dom in VVU »A. Medveda«. V tej varstveni ustanovi so letos preuredili jedilnico, kuhinjo s skladišči in sanitarijami. Prav te dni gradbeno podjetje Graditelj pospešeno opravlja dela na dozidavi trakta k tej varstveni ustanovi. S tem bodo pridobili nove prostore za varstvo 30 do 40 dojenčkov v starosti od dveh do treh let. Prav za te najmlajše pa v Kamniku doslej ni bilo varstva. Z gradnjo trakta so sicer v zamudi. To pa zato, ker so na gradbišču odkrili arheološko najdbo iz 12. stoletja in so strokovnjaki najprej pregledali zemljišče, da so ugotovili od kod do kod se razprostirajo ostanki davne arhitekture. To čakanje je bilo za investitorja trakta pri varstveni ustanovi precej drago, ker so se medtem podražili stroški gradnje.

Mala Drčar je še dejala, da se bodo 1973. leta predvidoma lotili gradnje novega otroškega vrtca na Trškem polju med Duplico in Kamnikom 130 otrok. In še marsikaj drugega imajo v Kamniku v načrtu za širše in boljše otroško varstvo. Dosedanji napori v tej smeri vsekakor niso bili zaman.

Združitev krajevnih skupnosti

Na območju Škofje Loke in bližnje okolice so tri krajevne skupnosti: Škofja Loka, Stara Loka in Trata. S poimenovanjem ulic v Stari Loki in na Trati ter z gradnjo naselja Podlubnik v Stari Loki tudi ti dve krajevni skupnosti dobivata vse bolj mestni značaj, in imata podobne probleme kot KS Škofja Loka. Zato so predstavniki teh dveh KS izrazili željo za priključitev h KS Škofja Loka. Z združitvijo bo gospodarjenje lažje, ker se sred-

stva ne bodo drobila. Lažje bo najti tudi skupne interese. Manjši bodo stroški rešitve.

O predlogu za združitev je v tork razpravljala svet KS Škofja Loka. Menili so, da morajo o priključitvi razpravljati še zbori občanov v obeh krajevnih skupnostih. Kolikor bodo za združitev, bo od 1. 1. 1972 na območju mesta Škofje Loke in bližnje okolice delovala ena krajevna skupnost.

-lb

Kako je z odcepom na Polici?

Odbornik kranjske občinske skupščine tovariš Grašič iz Naklega je na četrtkovni seji obeh zborov občinske skupščine vprašal, kako je z ureditvijo čakalnega pasu na Polici pri odcepu za Exoterm. Pri tem odcepu se je namreč zgodila že vrsta prometnih nesreč.

Direktor Cestnega podjetja Kranj inž. Rihtaršič je pojasnil, da je potrebno tehnično dokumentacijo pripravljalo podjetje Projekt in da so bile podpisane tudi že pogodbe za ureditev pasu. Menda pa se je zataknilo pri zemljišču. (Podroben odgovor bo

podjetje Projekt pripravilo za prihodnjo sejo).

Direktor Cestnega podjetja je tudi povedal, da se njihovo podjetje v zadnjem času pri urejanju in obnovi cest na Gorenjskem največkrat srečuje s težavami zaradi zemljišč. Lastniki zemljišč, ki pri razpravah in pripravah za reševanje posameznih problemov največkrat podarjajo, da z zemljišči ne bodo delali težav, skušajo potem ob začetku del iztržiti za zemljišče čim večjo ceno. To pa povzroča, da se začetek posameznih del lahko močno zavleče.

A. Z.

Javne razprave o starostnem zavarovanju kmetov

Predsedstvo občinske konference SZDL Jesenice je pred nedavnim pripravilo program javnih razprav o starostnem zavarovanju kmetov v občini.

Na območju jeseniške občine je trenutno 223 kmečkih gospodarstev, na katerih živi nekaj manj kot 1000 ljudi. Komisija, ki je pripravljala program javnih razprav, se je zato odločila, da pošlje vsem lastnikom kmečkih gospodarstev posebna vprašanja, ki jih je pripravila posebna skupina pri republiški konferenci SZDL. Poleg tega so vse lastnike kmečkih gospodarstev povabili na posebne razgovore, na katerih je predstavnik Komunalnega zavoda za socialno zavarovanje Kranj obrazložil osnutek predloga za starostno zavarovanje kmetov. Na teh razgovorih je sodeloval tudi poslanec republiške skupščine. Razgovorov se je udeležilo 85 kmetov.

Razen tega so pri občinski konferenci SZDL prejeli 20 odgovorov na vprašanja ter pet pisemnih mnenj o predlogu starostnega zavarovanja kmetov. Tako je v vsaj razpravi sodelovalo 110 kmetov z Jesenic in okoliških krajev.

V razpravi so kmetje mnenja, da je 250 dinarjev pokojnine absolutno premajhna vsota. Nekateri so predlagali večje pokojnine ob večjih obveznostih. Mnenja o tem, kdaj naj bi pokojnine začeli izplačevati, so bila zelo deljena: nekateri so bili za takojšnjo uvedbo pokojnine, drugi spet so se zavzemali za postopno uvedbo pokojnine. Kmetje so se strinjali s tem, da bi bil pogoj za prejemanje pokojnine doseženih

65 let starosti s pripombo, da oddaja posestva ne bi smela biti pogoj za upokožitve.

Kmetje so bili odločno proti virom financiranja za starostno zavarovanje po sistemu: dve tretjini zavarovanci, eno tretjino pa družba. Takšno delitev so označevali kot nepravilno in do skrajnosti neprehtano. Bili so mnenja, da so mnogi kmetje med vojno in tako po njej družbi in njenemu razvoju precej pomagali. Dodatni viri pa naj bi se stekali iz trgovine, ki prodaja kmečke izdelke, iz industrije in gozdarstva itd. tako, da bi v teh panogah odšteli od enega do dveh odstotkov od prodajne cene vseh kmečkih izdelkov.

V razgovoru so kmetje tudi vpraševali, kako in kdaj bodo ugodneje rešili problem carine za kmetijske stroje. Brez ugodne ali vsaj spremenljive carine je tudi zelo težko priti na specializirano proizvodnjo. V jeseniški občini je na primer od 223 kmetijskih gospodarstev uvedlo specializirano proizvodnjo le 15 kmetij. Iz tega se poraja še vrsta drugih problemov kot odhajanje mladih s kmetij v mesta. Mladji se navdušujejo večinoma le za specializirano proizvodnjo.

Kmetje iz jeseniške občine so postavljali še vrsto drugih vprašanj in govorili o problemih, s katerimi so srečujejo. Niso tako osamljeni tudi primeri, ko so ljudje šele po večletni delovni dobi v gospodarstvu prevzeli doma kmetijo. Tudi v takih primerih se pojavlja vrsta novih problemov o starostnem zavarovanju.

D. Sedej

Cene rastejo

V letošnjih devetih mesecih so se življenjski stroški povečali za 14,8 odstotka. Samo v septembru so se povečali za 19,4 odstotka v primerjavi z istim mesecem lani. Tako lahko pričakujemo, da se bodo življenjski stroški do konca leta povečali za 16 do 18 odstotkov v primerjavi z minulim letom.

Najbolj sta se podražili kurjava in razsvetljava (23,5 odstotka), najmanj pa stanarine (3,6 odstot-

ka). Zivila so se podražila za 16,3 odstotka, promet za 18,8. Samo sladkor se je septembra podražil za 37,9 odstotka. Do konca leta bodo narasle še cene v gostinstvu. Posebno skrb pa vzbujata naraščanje cen industrijskim izdelkom. Podatki tudi kažejo, da so se v letošnjih devetih mesecih najbolj zvišale cene nafte in njenim derivatom (za 42,8 odstotka). — To so poprečja za vso državo.

J. Vidle

V prvem polletju so dobro gospodarili

V sredo sta se na skupni seji sestala občinski zbor in zbor delovnih skupnosti občine Skofja Loka. Zlasti je bila živahna razprava o gospodarjenju v prvem polletju. Po besedah odbornikov lahko sklepamo, da je škofjeloško gospodarstvo kljub nestabilnim pogojem poslovanja doseglo zadovoljiv uspeh. To je delovnim organizacijam uspelo predvsem zaradi večje izkoriščenosti proizvodnih zmogljivosti in večje storilnosti, ki je rezultat izboljšanja in modernizacije proizvodnih postopkov. Vse to se kaže v povečanju celotnega dohodka za 37 odstotkov, dohodka za 45 odstotkov, družbenega proizvoda za 44 odstotkov, ostanka dohodka za 109 odstotkov in sredstev za razširjeno reprodukcijo za 75 odstotkov v primerjavi z enakim obdobjem lani.

Vrednost proizvodnje se je v primerjavi s prvim polletjem lani povečala za 32 odstotkov. Letni plan proizvodnje je bil dosežen 51-odstotno. Proizvodnja so povečale vse industrijske delovne organizacije. Med njimi je na vrhu Odeja iz Skofje Loke, ki je povečala proizvodnjo za 54 odstotkov, sledi Etiketa Ziri s 45-odstotnim, LTH 44-odstotnim in Elra s 40-odstotnim povečanjem.

CELOTNI DOHODEK

Škofjeloške delovne organizacije so v prvih šestih mesecih letos ustvarile 740.481.000 din celotnega dohodka. Največ ga odpade na industrijo, ki zajema 12 delovnih organizacij. Ker je izvoz, glede na

povečanje realizacije proizvodov nazadoval, se je celotni dohodek povečal predvsem na račun večje prodaje na domačem trgu in višjih cen. V industriji je bil tudi ostanek dohodka večji kot v drugih panogah. Veliko dobička so imeli v LTH in tekstilni industriji, medtem ko je lesna industrija ostala na lanski ravni.

Nekoliko manjši porast celotnega dohodka je bil dosežen v kmetijstvu, sledi gradbeništvo, promet in obrt. V obrtni dejavnosti skoraj četrtino celotnega dohodka ustvarja Konfekcija Kroj. Slabši kot lani pa so bili: Obrtno kovaštvo Hobovše, ki že nekaj let životari in nima možnosti za razvoj, obrtno podjetje Dom-oprema Zelezniki, ki je zmanjšalo obseg storitev in zaposlenih, Obrtno čevljarstvo Sovodenj, ki se je konec junija priključilo Termopolu in Usluga Poljane.

OSEBNI DOHODKI

Osebnih dohodkov so se povečali za 23 odstotkov ob 8-odstotnem povečanju števila zaposlenih in so znašali 1393 din. Vendar so med posameznimi organizacijami velike razlike. Zaposleni v Obrtnem kovaštvu Hobovše so dobivali v poprečju po 610 din plače, v Kmetijsko gozdarski zadrugi Ziri 2230 din in v Projektiivnem biroju Tehnik kar 3397 din. Le Iskra, Gorenjska predilnica in Šešir Skofja Loka so lahko povečale osebne dohodke več kot za 11 odstotkov.

RENTABILNOST

Gospodarstvo kot celota je doseglo zadovoljivo stopnjo rentabilnosti. Reprodukciivna sposobnost se je povečala za 45 odstotkov. Pripomniti pa je treba, da s tem denarjem delovne organizacije še ne razpolagajo, ker je ostanek dohodka in amortizacija izračunana po fakturirani realizaciji. Te pa je še veliko neplačane.

Z zelo nizko stopnjo reproductivne sposobnosti poslujejo Šešir, Kmetijska zadruga Skofja Loka, Kladivar Ziri in Remont Ziri, medtem

ko so Niko Zelezniki, LTH Skofja Loka, Etiketa Ziri in še nekateri drugi poslovali z visoko stopnjo rentabilnosti.

TERJATVE IN DOLGOVI

Terjatve do kupcev naraščajo hitreje kot dolgovi. Škofjeloško gospodarstvo letos terja 102 milijona dinarjev več kot dolguje. Terjatve so dosegle konec junija 289 milijonov din ali 41 odstotkov več kot lani v tem času, obveznosti pa 187 milijonov ali 32 odstotkov več. Zlasti veliko terjatev ima industrija, medtem ko je gradbeništvo dolžno več kot znašajo njegove terjatve.

Blokacije žiro računov, ki so posledica velike nelikvidnosti, so bile letos pogostejše kot lani. Več kot 6 mesecev skupaj je imel blokiran žiro račun le Kladivar iz Zirov, ki je imel konec junija še 675.000 din dolgov. Čeprav so se obratna in osnovna sredstva povečevala počasneje kot celotni dohodek, se nelikvidnost ni zmanjšala.

Za zaključek primerjajmo nekatere rezultate gospodarjenja v Skofji Loki z rezultati drugih gorenjskih občin.

Celotni dohodek se je v škofjeloški občini povečal za 37 odstotkov, v Kranju za 35 odstotkov, v Trzinu za 33 in na Jesenicah za 24 odstotkov. Tudi porabljena sredstva so najbolj porasla v Skofji Loki, in sicer za 35 odstotkov, v Kranju za 34 odstotkov, v Trzinu za 32 in na Jesenicah za 21 odstotkov. Dohodek je narasel na loškem za 45 odstotkov, v Kranju za 38 odstotkov in na Jesenicah in v Trzinu za 34 odstotkov. Bruto osebni dohodki pa so se najbolj povečali v Kranju, in sicer za 36 odstotkov, sledi Trzin s 27, Skofja Loka s 23 in Jesenice z 20-odstotnim povečanjem bruto osebnih dohodkov. Največ ostanka dohodka so dosegli na Jesenicah, in sicer 237 odstotkov več kot lani, sledi Skofja Loka, ki je letos dosegla 109 odstotkov več ostanka dohodka, Kranj s 63-odstotnim in Trzin s 58-odstotnim povečanjem ostanka dohodka.

L. Bogataj

Sedaj je čas

- PEČI NA PLIN, OLJE IN TRAJNO ZAREČE
- TRAJNO ZARNI STEDILNIKI KÜPERSBUSCH
- PRALNE STROJE, STEDILNIKE GORENJE
- SEZONSKO RAZPRODAJO HLADILNIKOV
- POSEBNI POPUSTI PRI NAKUPU Z GOTOVINO
- BREZPLACNA DOSTAVA
- KREDITI BREZ OBRESTI IN POROKOV

Presenečeni boste v paviljonu Blagovnice FUZINAR Jesenice

BLAGOVNICA
FUZINAR
JESENICE

vam nudi na sejmju
Obrti in opreme od
9. do 18. oktobra v
Kranju v Savskem
logu

Posredujemo prodajo

KARAMBOLIRANIH VOZIL:

1. FIAT 850 SPORT COUPE, leto izdelave 1970 s 25.000 prevoženimi km. Začetna cena je 18.500 din;
2. ZASTAVA 750, leto izdelave 1971 z 2000 prevoženimi km. Začetna cena je 10.000 din;
3. ZASTAVA 750, leto izdelave 1969, z 11.000 prevoženimi km. Začetna cena je 8250 din.

Ogled vozil je možen vsak delovni dan od 8. do 14. ure pri Zavarovalnici Sava, PE Kranj. Pismene ponudbe sprejema Zavarovalnica Sava PE Kranj, do srede, 13. oktobra do 12. ure.

ZAVAROVALNICA SAVA, PE KRANJ

Trgovsko podjetje Elita iz Kranja je odprla v ponedeljek, 4. oktobra, prenovljeno trgovino Pri Kranju, ki bo odprta vsak dan non stop od 7. do 19. ure. V njej bodo kupci lahko kupili vse vrste metrskega blaga. Trgovsko podjetje Elita si prizadeva, da bi v Kranju kmalu uredila čim več specializiranih trgovin, v katerih bodo prodajali samo določene vrste blaga. (Jk)

Osebnih dohodki v Kamniku

Poprečni osebni dohodki zaposlenih v kamniški občini so v prvem polletju letos znašali v Menini (tovarna pogrebne opreme) 1725, Rudniku kaolina 1516, podjetju »Kamnik« 1499, Titanu 1397, Tovarni usnja 1384, Stolu 1371, Svilanitu 1365, Zivliski industriji 1300, v Svitlu 1294, Alpremu 1579, Skupščini občine Kamnik 1892, v Ljubljanski banki, podružnica Kamnik, 2132, v Komunal-

nem zavodu za socialno zavarovanje, podružnica Kamnik, 1548 in na občinskem sodišču 1875 din.

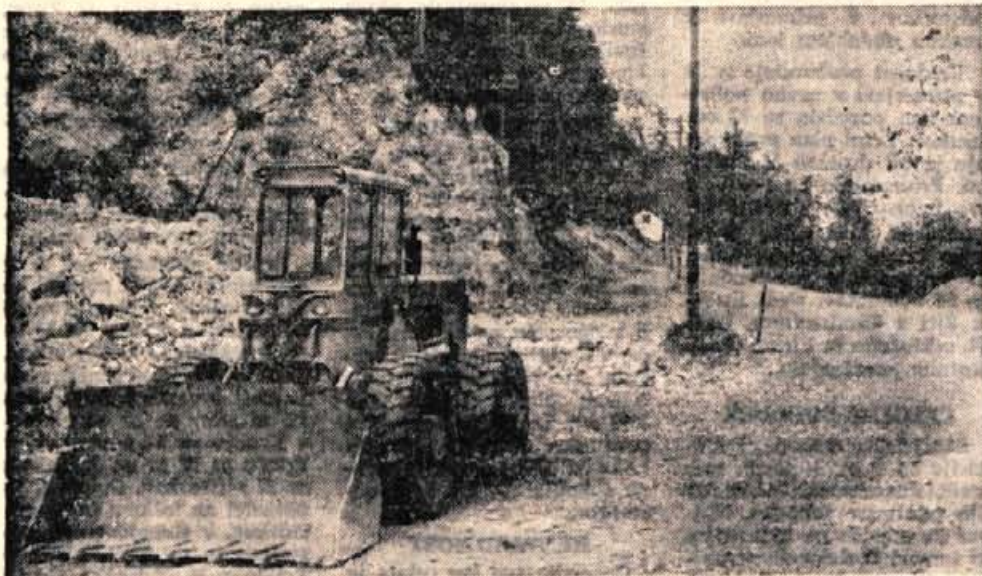
Najvišji osebni dohodki so bili v Lekarni Kamnik 2780 in Veterinarskem zavodu 2629 din.

Najnižji poprečni mesečni osebni dohodki so bili v Mizarstvu delavnici v Motniku in v gostišču pri »Grogus«.

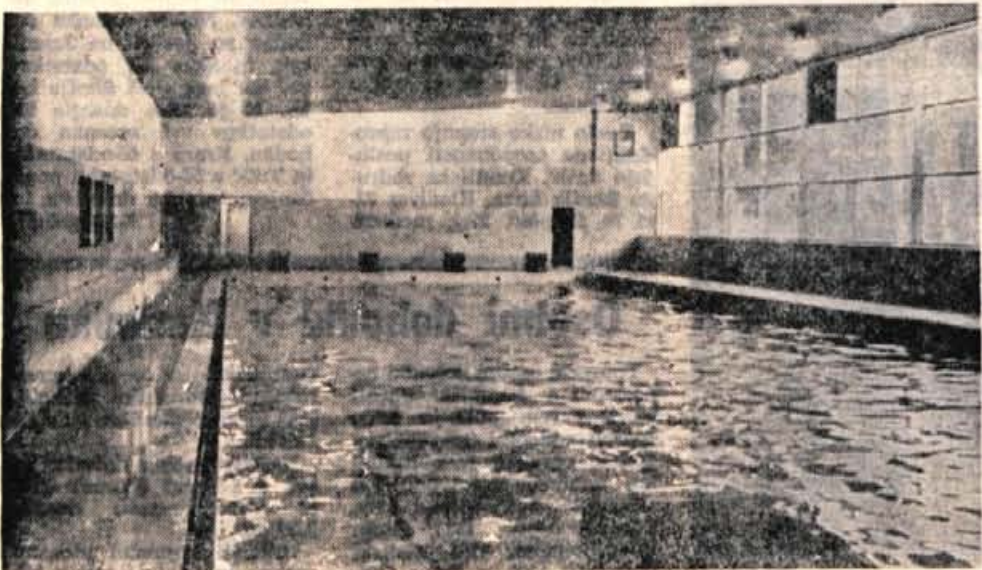
J. V.

Ceprav so na plantaži jaboljk Resje pri Podvinu letos povečali parkirni prostor za osebne avtomobile, je bilo med prodajo tolikšno zanimanje za podvinska jabolka, da so morali mnogi kupci parkirati na vrhu skakalnice. — Foto: F. Perdan

Cestno podjetje Kranj urejuje okrog 400 m dolg odsek bohinske ceste pri Bledu. Za rekonstrukcijo so se odločili, ker so bili na tem odseku nekateri usadi. Na novo urejen odsek bo širok šest metrov, z deli pa bodo končali do konca novembra. Investitor del je republiški cestni sklad. Predračun del pa znaša milijon štirideset tisoč din. — A. Z. — Foto: F. Perdan

Po štirih mesecih so danes v Savskem logu v Kranju spet odprli edini zimski bazen na Gorenjskem. Prebarvali so bazen, ga prekrili z novo streho, uredili zračenje ter zamenjali okenska stekla. Za rekreacijo bo bazen odprt v sredo, četrtek in petek od 15. do 19. ure, v soboto od 9. do 13. in od 15. do 19. ure ter v nedeljo od 7. do 19. ure. Ostale dneve pa ga bodo uporabljali učenci kranjskih šol in člani klubov. (-dh) — Foto: F. Perdan

Naval na jabolka

V ponedeljek, 4. oktobra, je vrh klanca med Podvinom in Radovljico nastala prava gneča vozil, da je bil domala že oviran promet po tej gorenjski magistrali. Kupci jaboljk iz Kranja, Ljubljane in drugod so z osebnimi vozili dobesedno zagostili cesto v sadovnjak na Resju. Kakih 100 vozil je čakalo v dolgi vrsti in na delovišču Resje je nastala prava zmeda. Kakih 100 obiralcev in tam honorarno ali stalno zaposlenih ni moglo vzdrževati reda, še manj pa postreči kupcem kot bi bilo želeli. Samo ta dan so prodali okrog 65 ton jaboljk.

Kot pravijo na delovišču na Resju oziroma v Kmetijski zadrugi Radovljica je do takega navala prišlo zaradi nižje cene in vsled znane kvalitete tega sadeža v tamkajšnjem obratu. Njegov sadovnjak je letos izredno dobro obrodil. Lani je bilo nekaj nad 200 ton jaboljk, letos pa prek 400 ton — še enkrat več. Sliša, ki je ta pridelek (in tudi druge) letos prizadejala, se v Resju ni obču-

tila. Da bi zagotovili tolikšno prodajo, so bili predvidni v določitvi letošnje cene, in sicer na 2,20 do največ 3,00 dinarje za kg za najlepše zimske sorte. Ze to je za okroglo 40 odstotkov več kot lani. Na višjo ceno niso šli tudi iz splošne težnje, da se držijo načel stabilnosti, čeprav bi bili lahko iztržili več.

Ponedeljkov naval jih je prisilil, da so zaprli vrata za vozila z glavne ceste, razobesili ustrezno obvestilo in razdelili čakajočim številke za vrstni red. Pozneje se je naval umiril. V pičlih 15 dnevih so 400 ton jaboljk obrali, prebrali po sortah in kvaliteti ter že tudi prodali. Zlasti še, ker so najprej morali izpolniti vsakoletne pogodbe s stalnimi odjemalci: bolnišnica v Begunjah, na Gorniku in na Jesenicah, razni domovi, šole, trgovine itd.

Vsekakor lep primer neposredne prodaje proizvajalca in zaupanje potrošnikov v postrežbo in kvalitetno blago.

K. M.

Uspeh sadne plantaže

Sadna drevesnica in vrtnarija v Kamniku je šla pred štirimi leti v prisilno likvidacijo. Trgovsko podjetje Kočna je prevzelo to podjetje z delavci in dolgovi skupaj. Minila so le štiri leta in uspeh je že zasenčil nekdanje slabo poslovanje. Sadna plantaža je še mlada in še ni v polni rodnosti. Ko to bo, bo znašal letni pridelek jaboljk okrog 300 ton. Lani so pridelali okrog 200 ton, letos pa zaradi spomladanskega dežja in poletne suše 150 ton jaboljk. Na sadni plantaži, ki je sredi Kamnika ob Kranjski cesti, je 6700 sadnih dreves, večinoma jaboljk. Nasaženih je tudi nekaj več kot 30 sort hrušk in sliv. Vrtni center, tako se imenuje obrat, se poleg sadne plantaže ukvarja tudi z vrtnarstvom in vzgojo sadnih sadik. Sadike so znane daleč naokrog in bujno uspevajo povsod.

V teh dneh je na sadni plantaži precej kupcev jaboljk, ki jih tu znatno ceneje kupujejo za ozimnico. Cena jaboljk je od 2 do 3 dinarja. Do letos ni bilo težav s prodajo pridelka. J. V.

PROJEKTIVNO PODJETJE KRANJ

CESTA JLA 6/1
(nebotičnik)

IZDELUJE
NACRTE
ZA VSE
VRSTE
GRADENJ

Kaj delajo krajevne skupnosti?

Kamniška Bistrica ima pokopališče na hribčku nad osnovno šolo v Stranjah. Zaradi lege, je bilo le-to premajhno in ga je zato krajevna skupnost razširila. Precej dela je bilo z opornimi zidovi in škarpami.

V krajevni skupnosti Nevlje so sezidali novo mrliško vežico na pokopališču. Krajevna skupnost Duplica je začela urejati pločnike ob glavni cesti proti Kamniku. Krajevna skupnost Moste bo postavila nov most čez potok v senožetih. V Podgorju so uredili zbiralnice mleka. Krajevna skupnost Crna s pomočjo občanov napeljuje vodovod v vasi Gozd. Letošnja pridobitev v Crni je tudi telefonska povezava z drugimi kraji.

V krajevni skupnosti Sela in v Pšajnovici občani popravljajo po neurjih zasute ceste in vaške poti.

Krajevna skupnost Tunjice je usposobila pot, ki je bila dlje zaradi zemeljskega plazu zaprta za promet. V vseh dvanajsetih krajevnih skupnostih v kamniški občini je te dni živahna dejavnost. J. V.

ODPRTO PISMO

Poskus odvrnitve javnega mnenja od bistva stvari

Lieber Boris je bil na svojem delovnem mestu direktorja hotela Creina s strani vodstva pismeno, večkrat pa ustmeno opozarjan na nepravilnosti, ki so se dogajale v hotelu in za katere ureditev je bil po vseh normah, ki obstojajo v podjetju tudi odgovoren kot vodja enote. Glede na nepravilnosti, katere so se ugotavljale in ki bodo kasneje, pojasnene, je bil zoper Liebra uveden postopek zaradi suma hujših kršitev delovnih dolžnosti in na podlagi tega je bil imenovan sponzoriran z delovnega mesta. Sponzoru je Lieber ugovarjal, vendar je pritožbeni organ njegov ugovor zavrnil kot neupravičenega. Na podlagi zbranega materiala, ki je bremenil Liebra hujših kršitev delovnih dolžnosti, je odbor za urejanje delovnih dolžnosti razpisal javno obravnavo v zadevi imenovanega ter po tridnevni vsestranski obravnavi zadevo zaključil, spoznal Lieber Borisa za krivega zaradi dokazanih hujših kršitev delovnih dolžnosti in sicer po členu 132. statuta podjetja, tč. 1., 2., 4., 7. in 17. ter 44. členu pravilnika o medsebojnih delovnih razmerjih tč. 1/g ter 2/a in e. Odbor je v skladu z določili statuta podjetja po tajnem glasovanju spoznal Lieber Borisa za krivega ter se soglasno izrekel za izključitev iz podjetja z dnevom dokončne odločbe po sprejetem sklepu. K temu je potrebno še dodati, da ima imenovani še pravico do ugovora in kasneje možnost začetni in voditi delovni spor pred pristojnim sodiščem. Za pojasnitev bistva stvari je potrebno naštetati za kakšne kršitve gre in kaj dejansko pomenijo že našeta določila navedenih aktov podjetja. Po 132. členu statuta je po navedenih točkah bil spoznan za krivega kot sledi:

- po tč. 1 kršitve statuta in drugih splošnih aktov oz. predpisov
- po tč. 2 šikaniranja delavcev
- po tč. 4 neupravičena odklonitev izvršitve sklepa samoupravnega organa oz. izvršitev sklepa v nasprotju s pooblastili
- po tč. 7 povzročitev premoženjske škode zaradi nevestnega oz. protizakonitega dela
- po tč. 17 zahrbtno in neiskreno delovanje proti posameznim delavcem z namenom, da se vnaša negotovost in nezaupanje kolektiva do teh delavcev.
- po 44. členu pravilnika o medsebojnih delovnih razmerjih tč. 1/g predstavlja nepravilne odnose, tč. 2/a prekoračenje danih pooblastil, tč. 2/e pa povzročitev škode zaradi malomarnega ravnanja. Hujše kršitve delovnih dolžnosti niso bile samo definirane, temveč tudi konkretno utemeljene in dokazane.

Ponovno je potrebno poudariti, da je to bistvo zadeve, ne pa karkoli drugega, kot to hoče prikazati Lieber.

Kar se tiče samega odprtega pisma in vsebine tega, da je potrebno posredovati javnosti odgovor na nekatere bistvene dezinformacije, ki so bile posredovani javnosti z objavo odprtega pisma. Prvo je potrebno pojasniti, da je bil kolektiv podjetja seznanjen z odprtim pismom v neskladju s podatki internega glasila podjetja kot tudi s celotnim odgovorom na pismo, katerega je formuliral sekretariat ZK v podjetju in ga potrdil celotni politični aktiv. K temu še to, da je bil Lieber Boris pozvan z odgovorom političnega aktiva, da zaradi škodljivosti takšnega dezinformiranja in izkrivljanja resnic odprto pismo prekliče, sicer naj ga podjetje sodno preganja.

V zvezi z vsebino pisma je potrebno najprej poudariti, da je osnovni moto, katerega ni težko razbrati iz vsebine poskus vnašanja nemira in neenotnosti med vodilne delavce podjetja posebno tudi na relaciji vodstvo podjetja ter predstavniki družbeno-političnih organov občine Kranj. Dalje so nesmiselne njegove trditve o tem, koliko nasprotnikov je v vodstvu podjetja do hotela in njegovega poslovanja, zakaj, če bi bilo to res, ne bi bilo tako enotne podpore pri sami izgradnji in pri začetku poslovanja hotela. Ne nazadnje pa tudi podpora funkcionalnemu konceptu hotela, katerega je Lieber ob prihodu v Kranj spreminil od prvotnega ter v tem tudi uspel. Prav tako z ničemer ne dokazuje v čem bi bili slabi odnosi in vodstvu podjetja, zakaj lahko se trdi, da je te ustvarjal sam s svojo samovoljnostjo, ki se je kazala v njegovih odhodih s kolektiva, vpijem ipd. Vzroke za nastalo stanje naj torej Lieber išče sam v sebi, saj je s svojimi ravnanji postal žrtev samega sebe, ne pa kogarkoli drugega.

Na obširne razlage o nepravilnih prikazih poslovnih rezultatov je potrebno odgovoriti v toliko, da Lieber ni hotel ali mogel razumeti gibanja finančnih tokov v podjetju. Vsa finančna gibanja je mogoče ponazoriti samo s podatki, da hotel za leto 1970 zaradi pričetka poslovanja ni bil obremenjen z nobenimi prispevki za upravo podjetja in drugimi prispevki po posebnih pogodbah, ki so sicer normalni za druge enote. Beneficirane obresti, ki jih je podjetje v letu 1971 prejelo, so bile takoj v celoti oročene za hotel, medtem ko so bile v kalkulirane obresti od anuitet že znižane za odgovarjajoč znesek beneficiranih obrestí, kot vse drugo, kar se je nanašalo na hotel. Če k temu dodamo še to, da je

sam izjavljal, da hotel ne more biti rentabilen, dokler ne bo imel dnevno 2-3 milijone S din inkasa oz. prometa in da podatki kažejo na to, da je bil ta inkaso za obdobje, ki se obravnava, polovico manjši, menimo, da je nadaljnji komentar odveč. Spet pa je ravni Liebra pripisati, da stvari napačno prikazuje, seveda z že opisanim namenom.

V zvezi s samoupravljanjem bi moralo biti jasno Liebru to, kaj je vsebina samoupravljanja, ne pa da vsebino tega izenačuje s predsednikom DS. V ilustracijo razumevanja in izvajanja samoupravljanja v hotelu, kaže Liebrova izjava, po kateri je svoj kolegij zamenjaval s samoupravnim organom enote. Kako so se in se še pripravljajo predlogi za DS, pa prav tako dobro pozna, le da je z omenjanjem kolegija direktorja spet izkrivljal resnico.

Ko sam Lieber prizna, da je premešal delavce, očitno pozablja na sklicevanje na samoupravo, o kateri je toliko govoril v pismu.

Ker se je hotel predstaviti v pismu kot direktor, ki so mu bila stanovanja delavcev glavna skrb še predno je do bro začel delati, je s tem v zvezi potrebno povedati, da sedanje gostišče »Kanus« ni imel predvideno za stanovanjski objekt, temveč za konkurenčno gostišče motela Medno, kjer je bil preje direktor. Menimo, da je s tem v zvezi dovolj povedano. Ravno tako niso resnične njegove trditve o tem, kako je prihajalo do prevzema doma na Krvavcu ter v zvezi s pripojitvijo doma na Jezerskem. Iz vsega pisanja, zlasti pa pisanja v zadnjem delu sledi, da s svojim načinom prikazovanja stvari meče »polena pod noge« tudi sedanjemu združenju podjetij Creina in Transturist.

Na koncu se postavlja še trditve v tem, da »prepričanje« Liebra, da hotel lahko uspešno posluje takšen kot je, podjetju ne zadostuje. Bolj kot »prepričanje« so potrebni rezultati poslovanja, ki ne nazadnje odražajo tudi v odnosih na vseh ravneh. Vsega tega pa Liebru očitno manjka.

Ker je politični aktiv v celoti objavil odgovor na odprto pismo v glasilu podjetja z že navedeno zahtevo ter najodločnejšo obsodbo takšnega pisanja, ta smatra, da prikazani odgovor, za katerega zahteva, da se objavi v celoti za pravilno obveščenost javnosti, zadostuje. Zato, ker se bodo po vsej verjetnosti bistvene stvari zadeve Lieber reševale pred sodiščem v delovnem sporu, menimo, da je vsako nadaljnje polemiziranje o »nebistvenih« vsebini pisma odveč.

Politični aktiv podjetja in kolegij direktorja

Krivi so nezdravi odnosi v podjetju

Odgovor direktorja Termopola na članek, ki smo ga objavili v sredo

»Ne morem se strinjati z vsebino članka, ki je bil 6. oktobra objavljen v Glasu pod naslovom 'V Termopolu izglasovali nezaupnico direktorju'. Korigirati moram že sam naslov, ker je bilo glasovanje šele potem, ko sem že dal ostavko na položaj direktorja. Kot vzrok za ostavko sem navedel nerazumevanje s tehničnim vodjem More Jakom, katerega vzrok je popolno odklanjanje sodelovanja z menoj. Zaradi tega mi je bilo onemogočeno normalno opravljanje dela v podjetju, kar so potrdili tudi predstavniki krajevnih organizacij Sovodnja in občinskega sindikalnega sveta Skofja Loka ter občinske skupščine Skofja Loka. Nerazumljiv se mi zdi tudi očitok, da sem se premalo zavzemal za razvoj podjetja. Pred dobrim letom, ko sem prišel v Termopol, podjetje ni imelo jasno začrtanega programa razvoja. Program sem samostojno izdelal in temelji predvsem na povezavi s stacionarno serijsko proizvodnjo. V manj kot petih mesecih sem s pomočjo zahodnonemških strokovnjakov, s katerimi imamo stike na tehničnem področju in s katerimi se drug v podjetju ni mogel pogovarjati zaradi neznanja nemškega jezika, uvedel v naši tehnologiji izdelavo notranje opreme avtomobilov. S tem smo postali prvi proizvajalci teh izdelkov v Jugoslaviji. Bruto promet z izdelavo teh delov za Tomos in IMV znaša do sedaj 390.877 dinarjev. V tem času se je število zaposlenih povečalo od 54 na 85. V drugem polletju lani smo vrednost proizvodnje povečali za 800.000 din. V prvih šestih mesecih letos pa smo izdelali za skoraj 2.500.000 din izdelkov ali skoraj 100 odstotkov več kot lani v istem času.

Osnutek statuta smo izdelali in ga je potrdil delavski svet. Ker sem do julija vodil tudi komercialno službo, se vseh sej statutarne komisije res nisem udeležil. Zgodilo se je tudi, da sem se seje udeležil, tistih, ki mi očitajo izmikanje, pa ni bilo. Kot komercialni sem naročal tudi material. Očitajo mi, da sem naročal nekurantno robo, vendar izjavljam, da je material postal nekuranten po krivdi tehnične službe. Ni pravočasno pripravila vzorcev in je stranka naročilo odpovedala. Mesto materialne evidencije smo uvedli na zahtevo finančnega inšpektorja. Zasedla ga je moja žena. Skupaj sva se trudila, da bi bilo delo efektno, vendar računovodja ni nikdar imel jasnega koncepta, kako bi podatke materialne evidence uporabljal. Zato je DS brez pregleda

dela in materialnih kartonov delovno mesto ukinil. Istočasno pa so ustanovili skladiščno službo in novo delovno mesto je zasedla žena delovodja. Delavski svet o tem ni sklepal.

Izjavljam tudi, da je žena uporabila le pripadajoči dopust, res pa je, da ga je imela preden je bila 11 mesecev zaposlena. Sklep o tem, da novo zaposleni delavci, ki še niso 11 mesecev v Termopolu, lahko uporabijo dopust poleti in ne šele pred koncem leta, je na eni od svojih sej sprejel delavski svet.

Večkrat sem zahteval od računovodja, naj izpolni obrazce o zasedbi delovnih mest za delavce, ki so se na novo zaposlili. Pred delavskim svetom se je izgovoril, da ni imel časa za to.

O odhodu na dopust res nisem obvestil namestnika More Jaka, ker ga tedaj ni bilo doma, pač pa računovodjo z željo, da on obvesti na prejš. Kasneje pa More Jaka ni obvestil o odhodu na dopust direktorja in s tem vrnil »milo za drago«.

Se nekaj besed o pogodbah, ki bi jih morali imeti z IMV in Tomosom. Pogodba z IMV ni bila podpisana, ker so manjkali razni tehnični podatki in normativi. Tehnični vodja More Jaka jih ni pripravil, čeprav je imel dva meseca časa. Tak odnos imam za grobo kršenje delovnih dolžnosti. S Tomosom pa bo pogodba podpisana, ko bo tehnična služba rešila še nekaj problemov povsem tehnične narave.

Nezdravi odnosi v podjetju so vplivali tudi na odločitev komercialista, ki se je julija zaposlil pri nas, da je že po enem mesecu zapustil kolektiv. Na seji DS je izjavil, da vzrok za njegovo odpoved ni ravnanje direktorja, temveč spoznanje, da v kolektivu ni ma prihodnosti in se bo slej ko prej znašel v podobnem položaju kot direktor.

Menim, da zaradi prevelikega vpliva posameznikov in familiarnih odnosov v delavskem svetu in podjetju nisem mogel opravljati svoje funkcije kot bi jo želel in moral. Menim, da bi se spor med menoj in tehničnim vodjem More Jakom lahko rešil popolnoma drugače.

Po 85. členu statuta podjetja Termopol je neki sklep sprejet, če zanj glasuje dve tretjini vseh članov delavskega sveta. DS ima devetnajst članov. Za ostavko direktorja inž. Jožeta Stučina je glasovalo 9 članov, eden je bil proti, 6 pa se jih je vzdržalo. Za vršilca dolžnosti direktorja je More Jaka predlagalo 10 članov DS, 6 pa se jih je vzdržalo.

MURKA ZA VSAKOGAR - MURKA ZA VSE

Murka Lesce je eno največjih trgovskih podjetij v zgornjem delu Gorenjske. V njenih trgovinah v Lescah, Radovljici, na Bledu in na Jesenicah lahko kadarkoli dobite različno tekstilno blago, gradbeno tehnični material, pohištvo in prehrabeno blago.

Med različnimi prodajnimi izdelki trgovskega podjetja Murka Lesce pa predstavlja skoraj polovico tekstil. Prav temu prodajnemu sektorju so v podjetju v zadnjih letih posvečali še posebno skrb. Zakaj? Odločili so se, da bodo le s skrbnim in bogatim izborom kvalitetnih in modnih tekstilnih izdelkov lahko resnično konkurenčni in zanimivi. Ker smo ljudje tač takšni, da smo zelo občutljivi pri oblačenju, ker smo radi lepo oblečeni, se velikokrat tudi težko odločimo za nakup. Primerjamo modele, kvaliteto in seveda tudi cene. In ker smo blizu meja, radi včasih poškilimo tudi tja čez.

Prav zato so se v Murki odločili, da bodo v svojih prodajnalnih prodajalnih blago in tekstilne izdelke le naj-

bolj znanih proizvajalcev. Ti pa so pri nas prav gotovo Murka iz Murske Sobotice, RIO iz Reke, Kroj iz Skofje Loke, Novost iz Ljubljane, Novitet iz Novega Sada in še nekateri drugi. Ta njihova odločitev se je kmalu obrestovala. Mnogi Gorenjci in tudi drugi so danes že redni obiskovalci Murkinih prodajalnih s tekstilom.

Ker se bliža zima, so se v Murki že dobro založili s primerno moško, žensko in otroško konfekcijo in metriskim blagom. Ob tem pa velja omeniti še posebno skrb za potrošnika! Vsi nismo grajeni po jusu, kot temu pravimo. Vsaka obleka pač ne gre na vsak obešalnik. In zato v Murkinih prodajnalnih kupcu obleko tudi brezplačno popravijo.

Zanimivo je, da Murkine prodajalne v zadnjih letih pogosto obiskujejo tudi tujci. Le-te še posebno zanima usnjena konfekcija, s katero so v prodajnalnih vedno dobro založeni. Posebnost te konfekcije je kvaliteta in v primerjavi s tujino tudi zelo konkurenčne cene.

Seveda pa dobro založena trgovina s kvalitetnimi in modernimi tekstilnimi izdelki še ne pomeni vse. Je že tako, da preden se odločimo za nakup, vsako stvar nekajkrat pomerimo. In prav je tako. In ker je Murka solidno in kvalitetno podjetje, so se pred leti odločili za predstavljanje konfekcijskih modelov oziroma izdelkov na modnih revijah. Le-te redno prirejajo v Supermarktu na Jesenicah in v blagovnici v Radovljici. Posebnost modnih revij je, da so si v podjetju vzgojili svojo manekensko ekipo in vse modele prikazujejo na modnih revijah mlade prodajalke in prodajalci iz podjetja.

V okviru tako imenovanega programa sodelovanja s potrošniki pa imajo v Murki med letom tudi različne druge akcije. Poznane so njihove razstave v festivalni dvorani na Bledu in na gorenjskem sejmu. Letošnje razstavo pohištva v festivalni dvorani na Bledu si je na primer ogledalo okrog 30 tisoč obiskovalcev.

Novembra in decembra organizirajo tudi reklamne

prodaje različnih izdelkov. Moto teh reklamnih prodaj je: za vsak okus, za vsako priliko in za vsak žep. Ena od takšnih akcij je tudi mesec Murke. Posebnost vseh tovrstnih akcij pa je: prodaja blaga po tovarniško znižanih cenah.

Novembra in decembra letos bodo v prodajnalnih Supermarket Jesenice, Tekstil Bled in blagovnica Radovljica pripravili kupcem še posebno presenečenje: VRTILJAK IGRAČ. Omenjene prodajalne bodo bogato založene z domačimi in uvoženimi igračkami. Zato vas že sedaj opozarjamo, da pred nakupom presenečenj za najmlajše obiščete omenjene Murkine prodajalne. Presenečeni boste nad izbiro in kvaliteto in če ste doslej tovrstno blago iskali onkraj meje, si boste letos lahko prihranili pot oziroma čas in denar.

Skratka, vodilni ljudje v trgovskem podjetju Murka Lesce nenehno preučujejo želje potrošnikov doma in v tujini in se zato vedno odločajo za nakup izdelkov ozi-

ma prodajo izdelkov, ki jih potrošniki cenijo. Ob tem je treba priznati, da so uspešni. Zato nikar ne pozabite. Kadarkoli boste pred nakupom v zadregi, obiščite eno od prodajalnih trgovskega podjetja Murka Lesce. Prepričali se boste, da je v teh prodajnalnih blago za vsakogar in za vse.

In nikar ne pozabite tudi na današnje zabavno prireditve MODA 71/72, ki bo ob 19. uri v festivalni dvorani na Bledu. Na prireditvi, ki jo prireja Murka in časopis Glas, si boste lahko ogledali modno revijo, v zabavnem programu pa bodo sodelovali tudi športniki olimpijci, Marta, plesno športni klub Kranj, instrumentalni kvintet Gorenjci iz Radovljice, konferansje Janez iz Skofje Loke in novinarji Glasa. Na svetenje danes zvečer v festivalni dvorani na Bledu.

ČŠIC v Žireh izobražuje čevljarje za vso Slovenijo

Čevljarški šolski izobraževalni center v Žireh je edina tovrstna izobraževalna ustanova v Sloveniji. Obrtna industrijska šola, prehodnik današnjega centra, je bila ustanovljena že leta 1949. Kmalu po tistem je bilo v Sloveniji že enajst takih šol. Vse so nastale zaradi velikega zanimanja za ta poklic. V Žireh je bilo vpisanih tudi po 150 učencev. Po nekaj letih se je zanimanje za vpis na te šole začelo zmanjševati. Vse šole z izjemo Žirovske so prenehale z delom. Šola v Žireh pa se je ohranila zaradi posebnih razmer: dobrih kadrov, učnih delavnic, internata itd. O delu ČŠIC v Žireh sem se pred dnevi pogovarjal z ednim slovenskim čevljarškim inženirjem — ravnateljem centra inž. Janezom Zavrlom.

»Naš izobraževalni center izobražuje poklicne kadre za čevljarstvo industrijo in obrt. Učence usposablja za vse poklice v tej stroki: prirojevalce, šivalce, navlačevalce, izdelovalce spodnjih delov obutve, dodelovalce obutve in čevljarje. Pravzaprav je vse to nekoliko preveč razdrobljeno in lahko rečem, da v večini primerov izobražujemo izdelovalce zgornjih delov obutve, šivalce, izdelovalce spodnjih delov obutve ter čevljarje. Po novem bo začel center izobraževati tudi specialne delavce za čevljarstvo industrijo. Po končani poklicni šoli naj bi se kandidati šolali še naprej. Dobili bi čev-

ljarške tehnike, ki bi izhajali iz prakse in na ta način pripomogli, da bi se čevljarstva industrija lahko še hitreje razvijala.«

Omenil sem že, da se je v zadnjih letih zanimanje za vpis v tovrstne šole in za sam poklic precej zmanjšalo. Kljub temu stanje v Žireh ni tako slabo.

»K nam se zdaj vpisujejo učenci iz vse Slovenije. Trenutno jih je vpisanih sedemdeset. Lahko povem, da je letošnji vpis spet večji od lanskega. Večina vpisanih je iz Žirov in okolice, zato je v internatu še vedno dovolj prostora. Zaradi nizkih cen — vsega 350 din stane oskrba

v internatu — tudi mnogi iz okolice stanujejo tu. Menim, da bi morali čimprej urediti vpis učencev brez dokončane osemletke. Tako bomo lahko dobili predvsem več fantov, katerih pomanjkanje je v čevljarstvu že občutno. Za delo v poklicu se nikakor ni treba bati, saj dobri delavci primanjkuje v vseh obratih v Sloveniji. Slabo kadrovsko zasedbo poskušajo po nekaterih podjetjih odpravljati s hitrim internim izobraževanjem, kar pa ne rodi pravih uspehov in še precej drago je.«

V Žireh se trudijo, da bi učencem čim bolj izboljšali možnosti za šolanje.

»V preteklem letu smo uredili šolske delavnice. Redno v delavnice obnavljamo tudi strojni park, ker vemo, da brez sodobnih strojev učencev ne moremo sodobno izobraževati. Letos v internatu preurejamo jedilnico in urejamo centralno kurjavo. Vse to delamo z lastnimi sredstvi. Ne rečemo, tudi za kredite bomo še prosili, a najprej tu-

di sami hočemo nekaj pokazati.«

ČŠIC iz Žirov je poskrbel tudi za oddelek višje tehnične čevljarške šole iz Zagreba v Kranju.

»Solo v Kranju obiskuje petnajst kandidatov. Večina jih bo spomladi diplomirala. To bodo prvi slovenski čevljarški inženirji, ki se bodo izšolali pri nas. Naprej bomo vpis na ta oddelek pripravljali po potrebi, ko bo dovolj kandidatov. Verjetno pa bodo ti prvi inženirji dali nov zagon.«

Ing. Janez Zavrl mi je še povedal, da vsako leto obiščejo vse njihove učence na delovnih mestih. Ob tem se kaže res vsestranska skrb in kot kaže se bo vedno več učencev odločalo za poklic čevljarja. Zaradi uspešnega dela ČŠIC v Žireh se že kažejo lepi sadovi. Celo približati so se pripravljani učencem v oddaljene kraje. Če je dovolj kandidatov, glede tega nimajo pomislekov.

J. Govekar

Je mesar težak poklic?

Lani so v Kamniku modernizirali klavnico, sušilnico in obrat za predelavo mesa podjetja Meso. Z vajenci in prodajalci mesa v mesarijah je skupno 53 zaposlenih. Nihče od redno zaposlenih ne dobi mesečno manj kot tisoč din osebnega dohodka. Povprečje OD znaša 1440 din. Še kar zadovoljivo. Ko bodo odplačali anuitete za kredite, bo kolektiv še lažje zadihal. Predelavo mesa so samo letos trikrat povečali. Notranji odnos med člani kolektiva so urejeni. Ob vseh teh podatkih je res čudno, da se mla-

dina noče odločiti za ta poklic. Letos je podjetje »Meso« Kamnik razpisalo 15 prostih učnih mest za specializirane poklice v mesarski stroki. Zeleli so sprejeti deset fantov in pet deklet, ki bi se zaposlile kot prodajalke v prodajalnicah mesa.

Razpis so objavili v treh časopisih, toda resno sta se javila le dva. Čudno, da se dekleta ne odločijo za prodajalke mesa. V podjetju so pripravljani sprejeti tudi fanti, ki niso dokončali osemletke.

J. V.

Slovenija — država delavskega razreda

Amandmaji XXVI. do XXXVI. k ustavi SR Slovenije vsebujejo ustavna načela o družbeno-ekonomskem sistemu oziroma urejajo družbeno-ekonomsko razmerja, zato jih na kratko imenujemo kar »ekonomske« amandmaje. To pa ne pomeni, da je njihovo uresničevanje omejeno samo na ožje ekonomsko področje, saj s poseganjem v temeljna proizvodna razmerja, s spreminjanjem položaja delovnega človeka v združenem delu in organizacij združenega dela v procesu družbene reprodukcije, ter ne nazadnje tudi s sprostitvijo možnosti za samostojno opravljanje osebnega dela, odločilno vplivajo na razvijanje družbe kot celote. Družbena politična nadgradnja v celoti, oblikovanje in delovanje organov družbenopolitičnih skupnosti (predsedstva, skupščine, izvršnega sveta, upravnih organov), razmerja med federacijo, republiko in občino, morajo biti postavljena tako, da omogočajo uresničevanje temeljnih samoupravnih pravic delovnih ljudi. To je storjeno deloma že s sedanjimi ustavnimi amandmaji od amandmaja XXXVII. dalje, dokončno pa bo izpeljano v drugi fazi ustavnih sprememb, ko bodo na vrsti vprašanja skupščinskega in komunalnega sistema.

Zgoraj povedano velja še posebej za amandmaje od XXVI. do XXX., ki predstavljajo jedro družbeno-ekonomskega sistema.

Temeljne pravice delavca v združenem delu in položaj organizacij združenega dela na znotraj in navzven v povezovanju z drugimi organizacijami, morata biti enotno urejena za vso Jugoslavijo, saj predstavljata temelje naše posebne poti v izgradnji socializma. Zato XXVI. republiški amandma povzema (iz enakih razlogov pa tudi XXVIII. in XXIX. ter deloma XXX. republiški amandma) besedilo XXI. zveznega amandmaja. Pri tem ne gre za pasivno »prepisovanje« zveznih ustavnih določb, kot poenostavljeno mislijo nekateri, temveč za uresničevanje nove vloge SR Slovenije kot države in samoupravne skupnosti občanov in delovnih ljudi, izražene z neposredno odgovornostjo slovenske države za razvoj socialističnega samoupravnega sistema v naši republiki in v federaciji.

XXVI. amandma je dopoljen z določbami, ki določajo, kdaj je mogoče z zakonom začasno omejiti pravico delavcev v temeljnih organizacijah združenega dela, da razpolagajo z delom sredstev za družbeno reprodukcijo, oziroma kdaj je mogoče z zakonom predpisati obvezno združevanje teh sredstev za financiranje potreb, določenih z družbenim planom republike (7. točka). Ker gre v obeh primerih za zakonsko omejevanje z ustavo deklariranih pravic delavcev, da suvereno odločajo o delitvi svojega dohodka, je treba že v sami ustavi tak ukrep utrditi kot »zjemen in preprečiti njegovo preširoko uporabo z ustreznimi obrambnim mehanizmom«, ki naj bi bil vgrajen v postopek za sprejetje zakona.

V XXVI. amandmaju so pomembne tudi ostale dopolnitve kot na primer o tem, da je samoupravna interesna skupnost pravna oseba (6. točka); da lahko zakon določi pogoje za sancijsko šele potem, če se o pomoči organizaciji

združenega dela, ki zaide v težave, ne sporazumejo ostale organizacije združenega dela (8. točka), in da so dohodki proračunov družbenopolitičnih skupnosti samo davki določeni z zakonom (9. točka). S slednjo dopolnitvijo je storjena nepotrebna razmejitev med davki kot dohodki proračunov in prispevki, ki se zbirajo na samoupravni podlagi, ali na podlagi zakona za financiranje samoupravnih skladov in samoupravnih interesnih skupnosti.

Ne bo odveč, če se zaradi odzivov v javni razpravi, nekoliko ustavimo tudi ob pojmu temeljne organizacije združenega dela, ki ga na novo uvajajo zvezni in republiški ustavni amandmaji. Gre za nov termin, uveden poleg že uveljavljenih pojmov organizacije združenega dela in delovne organizacije. Že dalj časa je prisotno vprašanje, ali se s temeljno organizacijo združenega dela nadomeščajo že omenjeni uveljavljeni pojmi ali pa se uvaja novost poleg že obstoječih. Ob pazljivem proučevanju besedila novih amandmajev lahko ugotovimo, da ti vsebujejo vse omenjene termine, vendar pa se s samoupravnim poudarkom na temeljni organizaciji združenega dela menjata bistvo organizacije združenega dela in delovne organizacije. Z ustavo dane samoupravne pravice delavci izvirno uresničujejo le v temeljni organizaciji, v delovni organizaciji ali drugi organizaciji združenega dela, pa le tiste, ki jih bodo delegirali nanjo.

Z amandmajem XXVII. uresničuje republika svojo izvirno pristojnost, saj dejavnosti posebnega družbenega pomena niso več stvar zveznega zakona in federacije. S tem amandmajem se opredeljujejo tiste, predvsem gospodarske dejavnosti (proizvodne in storitvene), ki so še posebej pomembne za zadovoljevanje neposrednih potreb občanov in delovnih ljudi. Ker omenjeno zadovoljevanje ni mogoče prepustiti delovanju tržnih zakonitosti, je potrebno omogočiti družbenopolitični skupnosti in porabnikom samim določen vpliv na te dejavnosti.

Nekatere od navedenih dejavnosti so namreč tako pomembne za obstanek posameznika ali določene skupnosti, da enostavno morajo obstajati ne glede na splošne pogoje gospodarjenja, kot na primer proizvodnja in razdeljevanje električnega toka, vodovod, odvoz smeti, pokopavanje umrlih, pa tudi ptt, železnice, mestni promet in podobno. Po drugi strani je treba upoštevati, da ima večina organizacij, ki opravljajo tako dejavnost, na tržišču monopolen položaj, s tem pa je omogočeno delovnim ljudem v njih, formirati dohodek, ki ne ustreza rezultatom njihovega dela. Vse to narekuje torej potrebo po zagotovitvi načina, s katerim bi se usklajevali interesi omenjenih delovnih skupnosti z interesi porabnikov njihovih izdelkov oziroma storitev, oziroma z interesi širše družbene skupnosti.

Ker tudi XXVIII. amandma pretežno povzema besedilo zveznega XXII. amandmaja iz razlogov, ki smo jih že omenili, opozarjamo samo na dopolnitvi ob koncu 1. točke in v 9. točki, katerih besedilo je dovolj jasno in ne potrebuje posebne obrazložitve. Vendar je prav, da ponovno podčrtamo pomembnost nekaterih povzetih

ustavnih načel. Delavci v temeljni organizaciji združenega dela odločajo tudi o združevanju svojega dela in svojih sredstev z drugimi temeljnimi organizacijami združenega dela v delovne organizacije (podjetja in zavode) ter dalje o združitvi v razne skupnosti, banke, zavarovalnice ipd. Banke, zavarovalnice in druge organizacije, ki se ukvarjajo z bančnimi posli (reeksporterji), niso več organizacije, ko z odtujenimi finančnimi sredstvi več ali manj svobodno razpolagajo. Postavljene so kot posebne skupne organizacije tistih, ki so vanje vložili svoja sredstva. Vlagateljem je dana pravica soodločati o nadaljnjih plasmajih tako združenih sredstev.

Tudi besedilo XXIX. amandmaja je v glavnem povzeto po ustreznem zveznem amandmaju, katero pa pretežno ustreza že doseženi praksi naše republike na tem področju. Uporaba samoupravnega sporazumevanja in družbenega dogovarjanja se je namreč v naši republiki obsežno razvila še pred uveljavitvijo zveznih ustavnih amandmajev in to na podlagi republiškega zakona o merilih za delitev dohodka in osebnih dohodkov. Število samoupravnih sporazumov o merilih za delitev dohodka in osebnih dohodkov je iz dneva v dan večje in ni daleč dan, ko bo vsak delovni človek naše republike nagrajevan na njihovi podlagi.

O OBRTI: POSLEJ REPUBLIŠKI PREDPISI

Posebno zanimiv in v javnosti močno odmeven je amandma XXX. Ta sicer deloma prevzema zvezne ustavne rešitve, kolikor je to potrebno za enotnost družbenega sistema, vendar je iz njega jasno razvidno, da ima na področju samostojnega opravljanja osebnega dela, ki je bilo do sedaj domena zvezne zakonodaje, republika v rokah škarje in platno. Podrobnejše reguliranje tega področja, predvsem določanje vrste dejavnosti, in obsega dejavnosti, ki ustreza naravi osebnega dela, je namreč prepuščeno republiškemu zakonu. Zvezno besedilo je dopolnjeno v 2. točki in z novo 6. točko republiškega amandmaja. Prva dopolnitev predstavlja podrobnejša opredelitev dejavnosti, ki že po ustavi ustreza naravi osebnega dela. Omenjena rešitev jamči pravno varnost osebnega dela v kmetijstvu, obrti, gostinstvu in turizmu. Republiški zakon pa lahko določi še ostale dejavnosti, ki eventualno pridejo v poštev za samostojno opravljanje osebnega dela.

Zaradi posebne podpore kmetijskih dejavnosti, je vse, kar velja na splošno za opravljanje osebnega dela, v 6. točki tega amandmaja še posebej poudarjeno in izpopolnjeno za kmetovalce. Tako so pomembne določbe o združevanju kmetovalcev v zadrugo in v podobne organizacije; o jamčenju lastninske pravice na sredstvih, ki jih kmetje vložijo v zadrugo ali podobno organizacijo; o soodločanju združenih kmetov glede odtujevanja sredstev, ki so jih skupno ustvarili in o statusnih spremembah organizacije, v katero so združeni; končno so tu še določbe o kmetijskem maksimumu, saj je dosedanja togo glede tega že zavirala moderno kmetijsko proizvodnjo.

BAČA TOVARNA VOLNENIH IZDELKOV Podbrdo

nudi cenjenim potrošnikom na IV. sejmu obrti in opreme v Kranju na razstavišču v Savskem logu hala A od 9. do 18. oktobra po sejemskih cenah: kamgarne za moške obleke, ženske kostime in težke kamgarne za moške in ženske plašče v modnih barvah iz čiste runske volne.

Izkoristite priložnost!

Priporočamo se!

V četrtek je bila v skupščini občine Skofja Loka skromna slovesnost. Profesorja Franceta Piantno, ki je večino svojih del posvetil mestu Skofji Loki in njeni okolici, so ob njegovi sedemdesetletnici imenovali za častnega občana Skofje Loke. Predsednik občinske skupščine Zdravko Krvina mu je izročil listino o imenovanju in darilo občine, delo slikarja Iva Subica. V imenu muzejskega društva mu je darilo izročil direktor Loškega muzeja Andrej Pavlovec. (b) — Foto: F. Perdan

Jelovski oktet nastopil v Selah

Preteklo nedeljo je bila v Selah na Koroškem tradicionalna prireditev dan starih. Vsako leto, prvo nedeljo v oktobru, selska občinska uprava pripravi posebno prireditev in pogostitev za ob-

čane, stare nad šestdeset let. V okviru prijateljskih stikov med občinama so se prireditve udeležili tudi predstavniki skupščine občine Skofja Loka in Jelovski oktet. V kulturnem programu je sodeloval tudi pevski zbor Sel-

ska dekleta in otroški pevski zbor. Največ aplavza pa je požel Jelovski oktet, ki je v več ur trajajočem koncertu navdušil zlasti s slovenskimi in ruskimi narodnimi pesmimi.

— Ib

Po sklepu delavskega sveta podjetja

OKOVJE Kamna gorica

razpisujemo zaradi preusmeritve proizvodnje licitacijo za odprodajo naslednjih osnovnih sredstev:

komplet delovnih priprav in pripadajočih orodij za izdelavo francoskih nasadil, nadalje pa še:

1. stroj za brizganje plastičnih mas GBF 60 g — avtomatski
2. stroj za brizganje plastičnih mas 50 g — polavtomatski
3. stroj za brizganje plastičnih mas 15 g — domača izdelava
4. priprava za barvanje in mešanje plastičnih mas
5. mlin za mletje plastičnih mas
6. pištola za varjenje plastičnih mas
7. tehtnica do 300 kg
8. električni transformator
9. kompresor Trudbenik EK 150
10. skobelni stroj Sheping

Licitacija bo v prostorih Okovja Kamna gorica v petek, 15. oktobra 1971 ob 9. uri. Interesenti si omenjene predmete lahko ogledajo vsak dan od torka, 12. oktobra od 9. do 12. ure v podjetju.

Zanimivo odkritje v Sk. Loki

Restavratorji Ljubljanskega regionalnega zavoda za spomeniško varstvo so pri delih, ki jih opravljajo v okviru kulturne akcije za tisočletnico Skofje Loke na starem špitalu na Spodnjem trgu našli zanimivo najdbo. Pri snemanju neke freske, ki je označena z letnico 1829 in

s podpisom I. Subic, so pod to fresko našli dobro ohranjene ostanke baročne freske z letnico 1717. Najdba je razmeroma redka na Gorenjskem in edina te vrste doslej v Skofji Loki. Fresko bodo sneli in razstavili v Loškem muzeju.

M. Z.

Otvoritev razstav v Kranju

V galeriji Mestne hiše v Kranju je bila včeraj odprta razstava slikarja samorastnika Borisa Lavriča iz Kranja in pa razstava skupine slikarjev »2 x GO« iz Gorice in Nove Gorice. Po otvoritvi obeh

razstav je bil tudi vokalno instrumentalni koncert, na katerem so sodelovali basist Ladko Korošec, violonist Rok Klopčič in pianistka Nada Oman. L. M.

Beg z morišča

Po podatkih Zavoda Borec je na zalogi samo še 300 izvodov knjige Beg z morišča, ki jo je napisal naš sodelavec Jože Vidic. Najavljeno je, da bodo večje količine knjig naročila nekatera podjetja z Bleda, iz Radovljice in Skofje

Loke, tako da bo knjiga kmalu razprodana. Mnoga podjetja bodo knjigo Beg z morišča poklonila prizadevnim zaslužnim članom kolektiva ob 30-letnici vstaje za Dan republike ali pa za novo leto.

Pevsko srečanje na Kokrici

Kulturno-prosvetno društvo Storžič s Kokrice pri Kranju je bilo pretekli petek gostitelj prijetnega pevskega srečanja. Na povabilo društva se je ob zaključku enotedenske koncertne turneje po Sloveniji na Kokrici ustavil 90-članski moški zbor iz Dortmund, po številu članov drugi največji nemški zbor, ki ga vodi Emil Rabe. Pevci so koncertirali v Celju, Rogški Slatini in Portorožu ter snemali za RTV Ljubljana. Pred odhodom domov so si ogledali turistične znamenitosti Gorenjske, med drugim Vogel, Bled, Radovljico in Kropo. V Kranju so v četrtek položili venec na Prešernov grob in ob tej priložnosti zapeli pesem na Heinejevo besedilo.

Takoj po prihodu na Kokrico sta dekle in fant, oblečena v narodno nošo, izrekla dobrodošlico gostom na gorenjski način: kruhom, soljo in medico. V pevskem delu programa so zapeli v glavnem domače pesmi 22-članski moški zbor Storžič pod vodstvom Vinka Strniše, 20-članski zbor iz Kranja pod taktirko Antona Marolta in 35-članska združena učiteljska zborja Emil Adamič iz Ljubljane in Stane Zagar iz Kranja pod vodstvom Petra Liparja ter duet kokriške mla-

dine. Zbor iz Dortmund je zapel več nemških in slovenskih pesmi, med njimi V. Fabijanija Bohinjska. Prireditelj je še popestrila 16-članska folklorna skupina osnovne šole iz Preddvora s spletom domačih plesov.

Po nastopu so si zbori ob pozdravnih govorih izmenjali spominska darila, zastopnik mesta Dortmund pa je prebral poslanico dortmunskega župana, v kateri poudarja pomen krepitev takšnih stikov med vzhodom in zahodom. Več naših pevcev je postalo tudi častni član dortmunskega zbora. Po zakuski je bil v klubu še živahen razgovor med predsedniki zborov, pevodolji in drugimi predstavniki kulturnega življenja, na katerem so goste podrobno seznanili s kulturnim življenjem pri nas.

Srečanje je povsem uspelo in še enkrat potrdilo, da pesem ne pozna meja. Za ta kulturni dogodek, vsekakor pomemben za takšen kraj, kot je Kokrica, ima nedvomno največ zaslug prizadevnih kulturnih delavcev Janko Slicherl, ki je tudi vodil to srečanje, dalje predsednik tamkajšnjega KUD Smuc Franc, predsednik pevskega zbora Lojze Dežman in Ivan Lužovec. D. Stanjko

»Svoboda 71« zaradi naše svobode

Bila je le igra, vojaška igra v miru, manever, s katerim naj bi preizkusili, kako smo pripravljeni, če bi šlo zares. To smo vsi vedeli, zato smo bili na dan »D«, ko se je nad Vinico razšla noč, še bolj presenečeni. Vinica, trg ob Kolpi, prek katerega naj bi v 7 km širokem pasu udaril »napadalec«, je bila prazna, sovražno razpoložena. Na plotovih in hišah so viseli lepaki z besedami »Danes-prezir«, lističi z otroško pisavo: »Sovražniki, pojdite domov!«, proglasi klubov OZN z razmišljujočo vsebino, kolikšno gorje prinaša vojna človeštvu, posebno otrokom, starcem in ženam. Tako so naši ljudje pričakali namišljenega sovražnika.

Ce je ne znaš najti na zemljevidu, vprašaj za pot kmetu. Ta stari nasvet v manevrskih dneh ni več veljal. Vsa naša sovražnika v naši domovini, kjer načrtno in vztrajno uresničujemo zamišljen o vseh ljudskih obrambi, odprti na zgodovinski resnici, da vojsko lahko, naroda pa ne more nihče premagati.

Zanimivosti iz zaledja

ODRESILNA KNJIZICA

— Neka stara ženska iz vasi Medvedže, ki je ostala doma, vojakom ni hotela dati vode. Sele ko so ji pokazali knjižico, se je razveselila: »Tudi jaz imam tako, vi ste naši. Pijte, kolikor hočete.«

MARJANA DERŽAJ NE

BI MOGLA PETI — Poseben bojkot so plavini pripravili v vasi Brežani. Vojaki so hoteli pripraviti kulturno prireditve, na kateri naj bi nastopila celotna Marjana Deržaj. Prebivalci vasi se niso udeležili, niso hoteli dati električnega priključka za razsvetljavo dvorane.

VZETO ZARES — Voja

ki so vajo vzeli nadvse resno. Tako je prišel k nekemu mostu kmet in prosil stražarja, naj ga spusti čezenj. Vojak ga je ustavil, rekoč: »Nemogoče, most je podrt.« »Poslušajte, tovariš kapetan, kaj pravi vojak,« se je pritožil kmet starešini. »Ne slišim, jaz sem mrtev,« je odgovoril kapetan.

STRUP ZA SOVRAZNIKA

— V bližini vasi pri Karlovcu se je spustila s helikopterja sovražna enota. Ko so šolski otroci videli, da je na helikopterju bela strelica, so začeli pisati po vodnjaku: voda zatravana (zastrupljena).

VOJSKA PRESKRBI

VODO — V Pokuplju je dolgotrajna suša spraznila vodnjake. Kmetje so morali zelo daleč voditi žvino, če so jo hoteli napojiti. Pa se je spomnil nek vaščan: »Vojsko prosimo, ona ima cisterne!« Vojakom ni bilo treba dvakrat reči. Ljudem so navozili vode, kolikor so hoteli.

Polkovnik Stanko Mihalič, ki je s svojo 12. oklopno brigado in desetinami najsodobnejših tankov čakal v gozdu na znak napada, je bil skorajda užaljen, ko smo ga povprašali, kako oni, kot »napadalc«, doživljajo sprejem prebivalstva. »Pa poslušajte, vi novinarji pretiravate, nismo mi agresorji, naša redna vojska smo, ki pomaga prikazati boj jekla s partizanskim načinom vojskovanja. Ljudje berejo o agresorjih, ustvarjajo si svojo podobo in potem se zgodi, da prileti kamen v vetrobransko steklo džipa. To ni več šala. Prosim, tudi to se je zgodilo.«

Belokranjci, ki imajo prirojen odpor do okupatorja, so šli celo — predaleč. Ni jim bil dovolj popoln bojkot »sovražnika«.

PEKEL NA BREGOVIH KOLPE

Naš manever, prirejen ob 30-letnici vstaje, tretji in hkrati največji v povojnem času (prvi je bil 1949. leta, drugi pa 1953. leta je že ime samo najbolje simboliziralo. SVOBODA 71. Svoboda 71, ne »Tigrski skok« ali kaka druga podobna oznaka, s katero poimenujejo manevre v svetu, s čimer že na zunaj pokažejo, da je mišljeno napadalno vojskovanje. Mi ne nameravamo napadati nikogar. Ne potrebujemo vojne ali vojne slave, potrebujemo pa mir in svobodo!

Toda, če hočemo preizkusiti partizansko vojskovanje in sodelovanje redne vojske s civilnim prebivalstvom, mora nekdo igrati »napadalec«. Ta mora biti sodobno oborožen z namenom, da v bliskovitem napadu zavzame zemljišče in ga skuša obdržati.

Na petdeset, deset, pet metrov daleč smo opazovali prodor »plavil« prek Kolpe pri Vinici. To je bila vojaška operacija, ki je spominjala na zavezniško izkrcavanje v Normandiji in ki je prav tako nosila oznako »D«. Plavi so bili kar se da sodobno opremljeni, z oklopno brigado, s kakimi sto tanki, amfibijami, oklopnimi vozili in drugo opremo za prehod preko reke. Sile plavil so bile namenoma močnejše od sil »rdečih«.

Ko se je na dan »D« začel prodor, je na bregovih Kolpe nastal pravi pekel. Porumenele krošnje dreves so se stresale ob eksplozijah, ko je že-

lezen »škorenj« napadalec lo-mastil po naši zemlji. Polovica tankov, ki gredo tudi pod vodo, če je treba, ki streljajo in se gibljejo ponoči, če so take zahteve, je prešla Kolpo, ne da bi čakala na graditev pontonskega mostu. Nekako polovica jih je čakala na pontonirsko četo, ki je v manj kot pol ure (norma je 50 minut) postavila tako trden pontonski most, da so mogli po trije tanki hkrati z veliko hitrostjo prek reke. Vse to delo so spremljale neprestane eksplozije bomb, ki so jih sejali strmoglavci z neba. Pri postavljanju mostu je imela besedo tehnika, še bolj rečeno izvrstna izkušenost naših vojakov, ki so delali natančno in hitro kot ura. Most so sestavili iz 14 orjaških kovinskih členkov, izmed katerih vsak lahko nosi po 20 ton. Ko je bilo delo končano, se je začel prehod prek Kolpe. Dva klina tankovskih kolon sta se ob nenehni poletih reaktivcev zarivala v ozemlje rdečih. Sovražnik je prvi dan napredoval 30 kilometrov globoko. Zmagoval je, toda kako dolgo?

V HRBET IN BOKE UDARJA OSVOJENA ZEMLJA

Ko je umolknilo streljanje in ko sta se obe strani pripravljali na nove spopade, sva jo s kolegom iz skopskega »Večera« mahnila v Belo krajino. Komajda sva se znašla na poti. Kažipoti so bili prekriti ali obrnjeni, celo prestavljeni, vas Grm je bila drugje kot pred spopadom, tako tudi druge.

Belokranjski partizanski odred, sestavljen iz dveh bataljonov, je skupaj z odredi civilne zaščite in s prebivalstvom Bele krajine že udaril sovražniku v hrbet. Vse bolj ga bo bolela ta rana, zakaj

dregnil je v osišče, ki bo pikalo, dokler bo moglo. Plavi so morali pustiti v Beli krajini dva bataljona. Dva bataljona sta bila tako že izgubljena za glavno udarno moč. Bataljone so morali v naslednjih dneh puščati povsod, na vsakem ozemlju, ki so ga zasedli. V Kordunu, Baniji in Liki so jih vezale nove in nove partizanske enote. Mladinski odredi, partizanske čete, ki so se rojevale ob klicu organizatorjev, da je v nevarnosti svoboda domovine.

Z MARSALOM TITOM NA OPAZOVALNICI

S podporo letalskih in helikopterskih desantov (zračnih napadov) so plavi poskušali v štirih smereh prodirati proti svojemu cilju — Bihaću, kjer je bilo med NOB prvo zasedanje AVNOJA. Odločilna je bila srdita bitka za Slunj, kjer se je v bližini vasi Drežnik plavi poskušal rešiti s poslednjim desantom.

Bil sem na opazovalnici na Lipovači, prav tam, kjer je maršal Tito skupaj s komandantom generalštaba generalpolkovnikom Viktorjem Bubnjem in sekretarjem za narodno obrambo generalom armade Nikolom Ljubičićem ter političnimi in vojaškimi voditelji iz vseh republik opazoval začetek konca plavil.

Teško je opisati veličasten prizor, ko se je po hudem

obstreljevanju migov, jastreb in kraguljev pojavila na nebu jata transportnih letal. Nebo se je v hipu razcvetelo od padalskih kupol, še v zraku se je vnela bitka z letalci, s pomočjo katerih so plavi skušali okrepiti svoje sile za prodor proti Bihaću, toda tedaj so začeli z ofenzivo rdeči. Iz grmovja so na prostrano planjavo planili tanki oklopne brigade polkovnika Ivana Simoniča. Začel se je protinapad. Plavi so poskušali zadnjič. Na pomoč so jim prišli helikopteri. Iz njihovih orjaških trupel so se vsule desetine vojakov, toda vojnega toka niso mogli več obrniti. Prodori plavil, izpostavljeni bočnim in čelnim napadom rdečih in teritorialnih enot: bihaškega partizanskega odreda, bihaškega mladinskega odreda, bataljona liške partizanske brigade in cazinske teritorialne čete so bili ustavljeni. Napredovati so začeli rdeči. »Bežite plavi, Kordun vas davi!« — ta parola mladincev se je začela uresničevati.

Zadovoljen je bil tovariš maršal, ko je ob odhodu za hip postal tudi pri nas, reporterjih. Zadovoljen, ker je vaja pokazala, da premoremo dovolj sposobnosti in volje, da lahko branimo našo domovino.

Tekst in slike: MARJAN LEGAN

REKLI SO:

General-podpolkovnik Stane Potočar, komandant »napadalec«: »Napadalec bo naredil največjo napako, če bo računal le na vojsko, ne pa na narod. Ta napaka je enaka — porazu.«

Generalpolkovnik Srečko Manola v svoji oceni: »Niti zavedali se nismo prave vrednosti, ki jo je pokazal narod.«

Michel Debre, francoski obrambni minister, ki si je ogledal priprave na manevre: »Takšna koncepcija, ko se sovražniku upre ves narod, zasluži najvišje spoštovanje.«

Prisrčen sprejem maršala Tita v Karlovcu

Kitajske skrivnosti

Iz Pekinga so prišle novice o vrsti nenavadnih dogodkov, ki si jih opazovalci in komentatorji ne znajo prav razlagati. Pravečsem so v kitajski prestolnici nepričakovano odpravili tradicionalno parado na dan nacionalnega praznika, 1. oktobra. Razen tega so začele v mnogih ulic izginjati številne parole z mislimi predsednika Mao Ce Tunga in tudi njegovih kipov je vse manj. Na tradicionalnem banketu na predvečer praznika niso prebrali pozdravnih govorov in zdravil, kar je bilo doslej nekaj povsem običajnega. Poleti letal v notranjost dežele so bili pred dnevi nepričakovano odpovedani, v bližnjem Honkongu, ki velja za imenitno »opazovalnico« do gajanj v deželi Velikega zidu, pa so začele krožiti govorice o smrti, ali vsaj težki boleznini Mao Ce Tunga in njegovega naslednika Lin Piaoa. To in še več drugih nenavadnih znamenj kaže, da se na Kitajskem v resnici dogaja nekaj nenavadnega, toda kaj bi to bilo, je za večino opazovalcev nekaj povsem neznanega. Ugibanja in domne-

ve se vse bolj širijo, toda večina teh razmišljanj si je v očitnem nasprotju. Kaže, da je še najbolj verjetna tista inačica, ki trdi, da gre za normalne razvojne težave v tej velikanski deželi, ki se je po zmedbi kulturne revolucije začela vendarle notranje stabilizirati. Zelo verjetno je, da gre, kot je to pač običaj v vseh državah sveta, za nekatera notranja nesoglasja, ki jih porajajo novi in novi problemi v njihovi razvojni poti. Dejstvo, da v Pekingu vse te večji trdovratno skrivajo pred tujci, kajpak onemogoča jasnejše in točnejše informiranje, zato pa vzpodbuja številna ugibanja. Sicer pa je za Kitajsko v zadnjih dvanajstih mesecih značilno, da je uspela ob razmeroma dobri žetvi (pridelali so nič manj kot 240 milijonov ton žita — samo za primerjavo: Jugoslavija porabi na leto okoli 5 do 6 milijonov ton!) in razmeroma ugodni industrijski proizvodnji utrditi tudi svoje

gospodarstvo. Sedaj očitno hočejo na teh dokaj trdnih osnovah izvesti še nekatere premike v notranji politiki, kar pa zelo verjetno poteka v znamenju boja med konzervativnimi in nekoliko bolj naprednimi idejami... vse to pa poraja potem manjše ali večje (pogosto tudi čisto osebne) spopade, ki se ob pomanjkanju podrobnejših informacij kažejo v vrsti neverjetnih in nepreverjenih poročil, ki prihajajo v zunanji svet.

Vohunska afera v Veliki Britaniji se je medtem razmahnila. Britanske oblasti so sporočile, da je k njim prebegnil in zaprosil za azil 34-letni član sovjetskega trgovinskega predstavništva v Londonu in pripadnik tajne obveščevalne službe KGB Oleg Ljaljin, ki je prinesel s seboj seznam sovjetskih agentov in načrte za sabotažne akcije. Skupaj z njim je pribežala tudi 31-letna plavo-

laska Irina Tepljakova, ki jo očitno veže na prebeglega kolega še kaj več kot zgolj vohunska dejavnost... Večji del izgnanih sovjetskih diplomatov in trgovcev je že odpotovalo domov, London pa še vedno čaka na sovjetski protiužrepanje, pri čemer pričakujejo, da bodo morda (čeprav to ni zanesljivo) tudi Sovjeti izgnali ustrezno število Britancev iz Moskve. Toda sprlo tega, da je bilo sovjetsko predstavništvo v Londonu (štele je 550 oseb) mnogo številnejše od britanskega v Moskvi (le okoli 80), domnevajo, da se bodo Sovjeti — če se že bodo — odločili le za izgon enakovrednega odstotka, to je okroglo petino (105 od 550 so izgnali Britanci), kar pomeni, da bi lahko nekako petnajst članov britanskega veleposaništva v Moskvi pričakovalo zgođen in neplaniran povratek v domovino. Toda to so za zdaj zgolj ugibanja, med dejstva pa je treba prišteti,

da je sovjetski tisk, ki je zadnje čase silovito napadal britansko vlado in »desničarski buržoazni tisk«, nekoliko vztrajal, da so bili vsi izgnani povsem nedolžni in niso imeli nobene zveze z vohunstvom.

Medtem pa so v Beogradu uradno sporočili, da bo predsednik SFRJ Josip Broz Tito konec oktobra in v začetku novembra obiskal Združene države Amerike in Kanado, kjer se bo pogovarjal z voditeljem obeh držav o medsebojnih odnosih in nekaterih mednarodnih problemih. Predsednika Tita je v ZDA povabil predsednik Richard Nixon.

LJUDJE
IN
DOGODKI

Ob obletnici ustrelitve slikarja - grafika Hinka Smrekarja

Skoro neopazno je šla mimo nas obletnica tragične smrti slikarja-grafika Hinka Smrekarja (1883—1942). Prejšnji teden — natanko: 1. oktobra 1942 ob večernem mraku — je minilo devetindvajset let od zločina dogodka, ki ne bo nikoli v čast laškim kulturonošem: fašistični črnosrajčniki so tega dne kot talca ustrelili skoro šestdesetletnega bolehnega slovenskega umetnika. Pod okupatorskimi krogli je moral v zlovesčji gramozni jami za ljubljanskimi Zalami omahniti dragocen človek, srčni prijatelj Cankarjev, sopotnik premnogih slovenskih literatov, slikarjev in kiparjev, oster kritik malomeščančine, nadarjen risar in duhovit karikaturist — samo zato, ker so mu pri raciji ob koncu septembra 1942 našli v žepih ilegalno literaturo, v ateljeju pa nekaj risb, ki so smešile okupatorja in njegove pomagače, domače hlapce.

Tako je končal svojo pot umetnik, ki je bil vse svoje življenje nepomirljiv borec za poštenost, resnico in pravico. Bil je eden od štirih slovenskih likovnikov, ki so žrtvovali svoja življenja za svobodo domovine — poleg slikarjev Franja Goloba in Lojzeta Sušmelja ter kiparja Janeta Weiss-Belača.

O Smrekarjevi življenjski in umetniški poti smo v Glasu (11. januarja 1959) že obširneje pisali. Pač tudi zato,

ker je slikar določeno obdobje preživel v Kranju in imel obširen krog dobrih prijateljev. Na kranjskem pokopališču sta našla svoj mir tudi umetnikov mlajši brat Pavle, nadebudni jurist, in oče... Jedka pikrost ni zapustila Hinka Smrekarja niti spričo družinske bridkosti. Ko mu je brat Pavle umrl, je pritrđil Hinko na vrata hiše žalostni listič — oznanilo:

»Mimogrede je pograbila božja dekla hlapca Gospodovega Pavleta Smrekarja — jurista.«

Na bratov nagrobnik pa je Hinko dal vklesati besede: »Zapr ti je življenja vrt — a ni rekurza zoper smrt!«

Hinkov oče Janez Smrekar je bil postrešek. V Kranju se je z družino naselil l. 1901. Stanovali so — poleg očeta in matere je imel Hinko še dva brata in sestro — v Matjašičevi hiši na Glavnem trgu. Brččas pa so živeli v prav taki revščini, kot prej v Ljubljani. Očetu ni bilo dosti mar družine, mati pa je bila resna in skrbna — kot Cankarjeva... In spričo vse te revščine sta kar dva sinova študirala: Hinko v Monakovem, Pavle na Dunaju!

V Kranju je Hinko Smrekar spoznal sorodno dušo — pokojnega pisatelja, dramatika in esejista Janka Rozmana (1873—1960). Z njim si je dopisoval, ko je študiral (in

stradal) v tujini. Imel sem pred leti vpogled v Rozmanovo literarno zapuščino. Iz enega od pisem naj navedem citat, ki priča v kakem brezupju je Smrekar živel kot študent — mlad nadarjen umetnik:

»... mi je žal, da se nisem že v materinem telesu s popkovo žnoro vratu zadržal in vse kaže, da bom moral zamujeno zdaj zdaj storiti.«

Datum pisma: 27. december 1905.

Resda ni naša naloga vrednotiti slikarskega prispevka Hinka Smrekarja v zakladnico naše kulture — to so že storila bolj poklicana peresa — vendar velja javno vsaj registrirati tri likovne manifestacije pokojnega umetnika v taki ali drugačni zvezi s Kranjem:

V slikovni zbirki Prešernovega muzeja (oddelek Gorenjskega muzeja) imamo Smrekarjevo obarvano perorisbo, »Iz Krsta ob Savici«, izdelano l. 1918 (velikost pokončnega formata 69 cm X 47 cm).

Hinko Smrekar je naredil ilustracije za knjigo pokojnega kranjskega pesnika Joža Vovka »Zaplankarje«.

Med novimi pridobitvami Dolnarjeve galerije (Gorenjski muzej, Titov trg, avla v drugem nadstropju) (je zdaj razstavljen tudi originalni Smrekarjev portret v žgani glini, ki ga je izdelal

Hinkov stari sošolec in umetniški sopotnik Lojze Dolinar.

Morda se bo prihodnje leto — torej leto obsorej — ko bo poteklo trideset let od Smrekarjevega iz »solzne šentflorjanske doline«, kot je imel navado sam reči — le naša prilika za obširnejšo študijo o stikih Hinka Smrekarja s Kranjem v letih po prelomu stoletja.

Današnje naše pisanje pa lahko le še sklenemo s trpkim ugotovitvijo: da je bilo le malokatero človeško življenje tako na gosto posejano s trni, kot je bilo prav življenje Smrekarjevo. Pa tudi malokatera smrt je tako bridka, kot je bila nasilna smrt tega slovenskega umetnika.

Crtomir Zorec

Portretna študija v žgani glini delo kiparja Lojzeta Dolinarja (original v Gorenjskem muzeju v Kranju)

52 Miha Klinar

Aprilsko sporočilo 1941

Predigra

**ZA NAPAD NA SOSEDE
POTREBUJES OLJE, ROPARI
A MI BIVAMO OB CESTI,
KI K OLJU PELJE**

(Bertolt Brecht, Bericht der Serben)

Decembra 1937 so bile republikanske enote in mednarodne brigade v ofenzivi proti Teruelu. Pred Teruelom se je odlikovala tudi slovenska četa Ivana Cankarja. Ofenziva je potekala uspešno in se zaključila z obkolitvijo Teruela in delnim zavzetjem mesta, ki so se ga republikanci januarja 1938 polastili v celoti, vendar so ga že februarja 1938 ponovno izgubili.

Marca 1938 so prešli fašisti v ofenzivo na aragonski fronti z namenom, da bi odrezali Katalonijo od drugih predelov, ki so bili še v posesti republikanske Španije. Aprila so zavzeli Lerido in dosegli obalo Sredozemskega morja pri Vina-rozu in dosegli oddelitev republikanskega katalonskega ozemlja z republikanskim ozemljem v osrčju Španije.

Maja 1938 je republikanska vojska skušala razbremeniti svoje fronte z ofenzivo proti fašističnim mostiščema Tremp in Balaguer, vendar ni dosegla zaželenih namenov. Junija so fašisti zavzeli obalno mesto Castellon severno od Valencie.

Junija 1938 je republikanska vojska začela svojo zadnjo večjo ofenzivo v španski državljanski vojni in osvobodila ozemlje južno od reke Ebro. Uspeh ni bil majhen, saj se fašistične sile niso lotile nobene ofenzivne akcije vse do novembra 1938, ko so vnovič napadle republikansko fronto na reki Ebro in zavzele lok, ki ga tvori ta reka. 24. decembra 1938 (ko so mednarodne brigade že zapustile Španijo v skladu s sporazumom med mednarodno komisijo in špansko republikansko vlado ter med mednarodno komisijo za nevmešavanje in Francem, le da se ta sporazuma ni držal) ni bilo italijanskim in nemškim fašističnim enotam ter španskim fašistom več težko do kraja potolči vojsko republikanske Španije. Kljub temu pa so boji še vedno potekali in sicer v naslednjem zaporedju: Januarja 1939 so fašisti zavzeli Tortoso in Tarragono in 26. januarja zasedli Barcelono. Februarja je že angleška vlada priznala Francov fašistični režim v Španiji kljub protestom laburistične opozicije. Sledila ji je tudi francoska Daladierova vlada, kljub temu, da so boji v Španiji še trajali. Francoski desni socialist Daladier je torej izdal španske socialiste. Priznal je fašista Franca, v teh zapisih pa bomo spoznali, da bo padel še bolj globoko in pokleknil pred Hitlerjem.

Tako se je tragedija španskega ljudstva bližala koncu. 9. februarja 1939 so španski fašisti dosegli špansko-francosko mejo, preko katere je pred njimi zbežalo več kakor pol milijona španskih državljanov.

Boji v Kataloniji so bili tako končani. Dne 26. marca so Angleži pregovorili republikanske branilce na otoku Menorca, da so se predali fašistom. Dne 26. marca 1939 (torej v času, ko sta fašizem in nacizem šla za nohte že Angležem in Francozom) pa je Francova fašistična vojska skupaj z Mussolinijevimi in Hitlerjevimi enotami začela zaključno ofenzivo. Dne 28. marca 1939 so fašisti vkorakali v Madrid, dan kasneje v Valencijo, v mesti, ki sta kljubovali fašistični premoči — Francu, Mussoliniju in Hitlerju — do zadnjega in šele tedaj položili orožje, ko sta spoznali, da jih je Zahod prevaral in izdal in da je sleherni odpor brezupen.

Šele sedaj, ko so se nacistični in fašistični oblaki po zasedbi Češke, Memla in Albanije zgrinjali nad Poljsko in Evropo, sta Daladier in Chamberlain spoznala, da sta že leta 1936 zagrešila napako, čeprav tega nista nikoli javno priznala. Marca 1939 je Španija postala fašistična država, v času, ko je Hitler komaj pol meseca poprej likvidiral CSR.

»Chamberlain je bil skeptičen in potr. Odložno je nasprotoval mojemu tolmačenju bližajočih se nevarnosti in sredstev, da bi jih preprečili. Prizadeval sem si, da bi imei pred očmi zvezo Anglije, Francije in Rusije kot EDINO UPANJE, da bi zaustavil nacionalsocialistični naval.«

Tak je bil Chamberlain po Churchillovih besedah (Churchill, Druga svetovna vojna, str. 144) sredi marca 1939 in komaj kaj je bil drugačen junija 1939, v času, ko je Hitler častil svojo špansko legijo Condor na »apelu zmage«, vendar pri tem ni naravnost blatil ne Sovjetske zveze ne boljševikov, marveč je imenoval »komunistično« Španijo (tako jo je imenoval Churchill) in vse, ki so se borili proti fašizmu v Španiji »mednarodne sile, ki so zanete tam požar revolucije« in dvignile nad Evropo »strašno grozečo uso-do«, pred katero je on, Adolf Hitler, obvaroval Španijo in Evropo, ki bi se drugače spremenila v »prah in pepel«.

Požigalec, ki se je pripravljaj na svetovni požig, je imenoval sile, boreče za ljudsko svobodo in socialno pravičnost, za požigalce, obenem pa kakor vselej tožil »obkoljevalni politiki do Nemčije«, le da ji je vedno pogosteje dodajal pridevek »plutokratski«, pod čemer naj bi svet (predvsem protikapitalistični) razumel angleško in francosko vlado. Uradne nemške izjave so zatrjevale, da

VELIKA BRITANIJA

načrtuje uničenje nemške zunanje trgovine in temeljev eksistence nemškega ljudstva, Chamberlain pa je na vprašanja o takih nemških izjavah odgovarjal v Spodnjem domu in jih zanikal, oziroma branil prodor angleškega kapitala oziroma njegovo tekmovanje ne samo z nemškim, marveč s slehernim drugim kapitalom.

»Jaz lahko ponovim samo svoje obžalovanje, da je prišlo v Nemčiji do takih uradnih in drugih izjav, ki ne doprinašajo k atmosferi medsebojnega zaupanja.«

Tako je zaključil 8. junija Chamberlain svoj odgovor o tem v Spodnjem domu, v Zgornjem domu pa se je ukvarjal o britanskih odnosih z Nemčijo zunanji minister lord Halifax in o britanski pripravljenosti za razumevanje s Hitlerjem.

Toda za kaj takega bi bila potrebna tudi »pripravljenost Nemčije in nemško razumevanje za druge narode, tudi za Jude, ki jih v Nemčiji preganjajo«, in za Čehe, ki jim je Hitler razbil državo, njihovo ozemlje pa priključil Nemčiji kot protektorat.

Ob zaključku svojega zunanjepolitičnega poročila je Halifax ponovil »nepopustljiva britanska stališča v primeru, če bi prišlo do novih agresivnih dejanj na kako državo«.

Tudi v Franciji so razpravljali o zunanji politiki. Zunanji minister

BONNET

je govoril v zunanjepolitičnem uradu francoskega senata.

O Španiji je Bonnet govoril zelo spravljivo, čeprav je bila Španija zdaj tretja fašistična država na mejah Francije. Morda je mislil tudi na to, ko je dejal, da bi imela Francija večjo pravico govoriti o obkoljevalni politiki kakor Nemčija. Govoril je tudi o pogovorih v Moskvi med Veliko Britanijo, Francijo in Sovjetsko zvezo ter omenil, da so nastopile določene težave.

O teh težavah je že dan poprej (8. junija) govoril tudi

CHAMBERLAIN

v angleškem Spodnjem domu in povedal, da je poslal v Moskvo posebnega odposlanca, da »bi težave odstranili«. (AdG, str. 4097, C)

V čem so bile te težave, naj tokrat citiram Churchillove besede:

»Atlee, Sinclair in Eden so govorili o neposredni nevarnosti nasploh in o potrebi zveze z Rusijo. Nobenega dvoma ni bilo, da je bilo za vse to zdaj že prepozno. Naša prizadevanja so po vseh znakih sodeč obtičala na mrtvi točki. Vlada Poljske in Romunije sta sicer sprejemali

britansko poročstvo, nista pa bili pripravljene sprejeti od ruske vlade podobne obveznosti v enaki obliki. Podobno razpoloženje je vladalo na drugem strateško važnem področju — v baltskih državah. SOVJETSKA VLADA JE DALA NEDVOMNO RAZUMETI, DA BI BILA PRIPRAVLJENA SKLENITI MEDSEBOJNO POGODBO O POMOCI SAMO TEDAJ, CE BI VKLJUČILI V SPLOŠNO POROŠTVO FINSKO IN BALTSKE DRŽAVE. Vse te štiri države so se branile sprjeti takšen pogoj in morda bi se iz samega strahu še dolgo branile. Finska in Estonska sta celo izjavili, da bi imei poročstvo, ki bi se brez njune privolitve razširilo nanju, za napad.« (Ch. str. 177)

To so bile »težave«, ki pa jih Chamberlain ni hotel odstraniti, saj jim je samo botroval s svojim nezaupanjem do Sovjetske zveze.

»Priznati moram, da Rusiji prav nič ne zaupam,« je pisal v nekem zasebnem pismu, ki ga navaja Churchill v že citiranem delu Druga svetovna vojna (str. 171). »Ni najmanj ne verjamem, da bi bila sposobna izpeljati učinkovito ofenzivo,« je mislil rdečo armado, brez katere — to je dokazala vojna — bi svet ne opravil s Hitlerjem. »Ne zaupam njenim namenom, ker se mi zdi, da nimajo nič opraviti z našim (berič kapitalističnim) pojmovanjem... Razen tega jo mnoge male države, zlasti Poljska, Romunija in Finska, sovražijo in sumničijo.«

Tudi iz tega pisma (napisanega 26. marca) je videti, da Chamberlainu ni bilo do pogodbe s Sovjetsko zvezo, vsaj take, kakršno si je želela le-ta, in da prav gotovo ni storil ničesar, da bi tak »odnos« omenjenih držav — tvorbi belogardistične kontrarevolucije — spremenil, če že ne v sovjetsko korist, pa vsaj v korist teh držav in Velike Britanije same, ki še zdalec ni bila v tem času vojaško dovolj močna in sposobna, da bi lahko uresničila vsa poročstva za »neodvisnost malih držav« in se postavila učinkovito Hitlerju po robu.

(To bo dokazala tudi vojna. Kdor jo je sam doživljal, ta ve, da se angleško ali ameriško vojskovanje proti Nemčiji v nobenem primeru ne da enakovredno primerjati z vojskovanjem rdeče armade.)

Clovek, ki ne zaupa drugemu, meri drugega navadno po sebi. Mogoče so vsi diplomatje in politiki taki ljudje. Gre jim samo za diplomatsko igro. Ta pa, taka, kakršno spoznavamo pri razmišljanju o tem obdobju, ni bila odkrita in poštena.

Ce sumiš v nekoga, ki ga potrebuješ za zaveznika, potem ne pričakuj, da tudi on ne bo posumil vate in spoznal tvoje nepoštenne igre. Izgubil boš, dobiček pa bo napravil tretji, proti kateremu iščeš zaveznika.

Tako je bilo tudi sedaj. Chamberlain ni storil ničesar, da bi spremenil odnos Finske in baltskih držav do Sovjetske zveze, od katere je pa vseeno zahteval, da odgovori na Hitlerjev napad, če bo napadel Poljsko ali Romunijo ali katerokoli drugo državo, ki ji je Chamberlain obljubil poročstvo. Zato mu je že 7. junija 1939 napovedal Hitler nov šah, ko sta

ESTONSKA IN LETONSKA PODPISALI NENAPADALNO POGODBO Z NEMCIJO

Ta šah je veljal seveda tudi Sovjetski zvezi, le da je Hitler proti njej sedaj igral drugo igro in se prizadeval, da bi jo vsaj začasno izločil iz svojih načrtov in si ob napadu na Poljsko zavaroval pred novo vzhodno fronto in nasprotnikom, s katerim bi ne mogel že zaradi obsežnosti njegovega ozemlja opraviti tako naglo, kakor je bil prepričan, da bo opravil s Poljsko.

Pogodbi z Estonsko in Letonsko so podpisali 7. junija 1939 v Berlinu. O tem je nemška poročevalska agencija DNB poročala:

»Po podpisu letonsko-nemške in estonsko-nemške nenapadalne pogodbe so v zunanjepolitičnem uradu izmenjali politična mnenja nemški zunanji minister in zunanji ministri Estonske in Letonske. Med pogovorom se je izkazala obojestranska želja, da bi prijateljske odnose med Nemčijo ter Estonsko in Letonsko še poglobili.

— Ko že govoriva o tem, Golob, in gre za našo stvar in morda za vse, kar naravnost povej, na koga meriš?

— Tudi če me ne bi vprašal, bi ti povedal. Vse kaže, da je Filip!

— Si prepričan o tem? je vrtal Aleš.

— Tako kot til Saj tudi ti misliš tako?

Aleš je prikimal.

— Midva si zdaj nimava dosti skrivati. Veliko si tvegala, zato bo treba zdržati še nekaj časa! Filip je pretkan!

— To vem bolje kot ti, je rekel zamolklo Golob. — Zato je nevarno, zame in za druge, ostati doma. Kaj, ko bi zdaj res šel s teboj?

— Prijetno res ni, vendar bi to razkrilo tvojo povezavo z nami! Trpela bi družina.

Golob se je resnično mislil umakniti k partizanom, vendar še ni vedel, ali bo to storil zaradi svoje varnosti in zavesti ali zato, da bi laže staknil Filipa in srečal z lepim podoficirjem, ki je hkrati ne le njegov osebni sovražnik, temveč tudi Nemec, okupator. Teško je gledal, kako mu Roza uhaja iz rok, moral pa je živeti ob njej, ko da ni njegova žena. Ni se bal takoj ta večer spopasti se z Nemci, ni pa bil pripravljen gledati, kako Roza s svojimi jamicami in smehom vznemirja druge moške.

Vsega tega ni hotel razlagati Alešu, ki ga tudi razumeti ni mogel. Za kaj takega se mu je zdel še premlad, premalo izkušen.

Aleš je čutil, kaj se godi v njem. Zato je malo

— Ni še tako hudo. Sicer pa vas potrebujem med ljudmi. O teh rečeh bomo govorili šele, ko bo dolina očiščena. Zato se bo treba še nekoliko potruditi!

Filip je hotel skriti nemir in strah, ob odločnem, čeravno zasmehljivem gestapovcu se mu je to nazadnje tudi posrečilo. Vendar je rekel:

— Trudim se, a morda me že nocoj čaka cev. Nevarno je!

— Nevarno je vse, kar delamo. To ste vedeli že prej. Tik pred ciljem ne morete popustiti! Vrtna se torej k vprašanju, kaj storiti, da bo zaupanje v vas spet zraslo in da bodo ljudje še bolj zmedeni.

Nekaj dni nato so dolino razburile nove aretacije. Zgodilo se je natanko tako, kakor je bil napovedal Filip. Prišli so po Jurča, Pečarja, Jesenovca in Martinča. Dva so odpeljali, Jurč in Jesenovec, ki sta se skrivala bolje, pa sta ušla. Tudi druga dva bi še utegnili pobegniti, pa na kaj takega še nista bila pripravljena.

Dva dni nato je Aleš padel v zasedo, vendar se je rešil. Ze s hriba je opazil, da se je med grmovjem ob mostu nekaj zasvetilo. Ni bilo težko uganiti, kdo se je tam skrival. Lahko je bilo tudi kaj drugega kakor zaseda, vendar je pot nadaljeval po drugi strani in še previdneje kakor navadno. Počakal je, da se je mrak zgostil, potem se je spustil skoraj v dno struge. Most je bil čisto blizu. Nanj je vrgel droben kamenček, da je rahlo zaropotalo. Nato je vrgel še

— Vsi govorite »vredno«. Naj zato neham? Vredni smo le, če kaj storimo. No, kaj pa Pečar in Marinč?

— Toliko vem kot ti. Da sta zaprta in nič več. Kaj pa, če je kdo izmed njiju kaj zini!

— Nič se ne ve, a ta dva nista mogla vedeti o mojih potih.

— In Jurč pa Jesenovec? Sta prišla do vas? je izkoristil priložnost Filip.

— Sta. Skrbeti je treba za njuni družini.

— Domov naj ne hodita! Vsak večer so tam zasede. Vidiš, poročilo o aretacijah ni bilo kar tako.

Aleš je zdaj dvomil še bolj. Naj Filipa odpelje s seboj kar nocoj ali naj mu zastavi še kakšno večjo vabo? Ali naj ga takoj ubije! To bi bilo morda najbolje! Ves čas pa je pazljivo pogledoval okoli sebe. Tako kot bi tipal, če Filip ni morda koga pripeljal. Orožje je držal pripravljeno v rokah!

— Ne oziraj se in ne išči, nikogar ni! Dobro sem pregledal vsak grm, je rekel Filip, ko je prestrelal Aleševe poglede. — Tudi moja glava je nekaj vredna!

Potem je, ne da bi dovolil Alešu kaj reči ali storiti, naglo nadaljeval:

— Ne bi bil tu, če ne bi šlo za večjo stvar. Zato sem te tudi iskal. Tega, kar ti imam sporočiti danes, res ne bi hotel zaupati nikomur drugemu. Poslušaj; te dni, morda pa že jutri zjutraj, bo prišla sem kazenska ekspedicija! Policija!

— Kakšna ekspedicija? Kam? je govorečega presekala Aleš.

— Počakaj, da povem vse, potem pa sodi, se ni dal motiti Aleš, ki je vedel, na kako občutljivo mesto bo zadel Aleša. — Prišli bodo policisti. Selit družine, ki imajo koga v partizanih. Morda jih bo kakih trideset. Prišel sem ti povedat zato, ker morda mislijo, da bodo vse presenetili. Kaj mislim svetovati, veš zdaj sam. Ali ne bi bilo nekaj imenitnega, če bi jih počakali in nakresali! Ljudem bi vili poguma, ki jim ga že zmanjkuje.

Aleš se je presenečeno zamislil. Kako naj ve, če je to res? Da ni past?

— Vedno nam pripraviš kaj vročega. Kako naj vemo, če to drži, je rekel.

— Ne dvomi vedno o vsem. Sporočilo je prišlo iz gestapovske pisarne. Ta človek je v gostilni, in mimogrede se je zvedelo. Namenoma ali nalašč, tega ne morem presoditi, pomembno pa je, da smo zvedeli. Se ti ne zdi? Sicer pa: kdaj sem se o čem takem zmotil?

Filip je bil prepričljiv, in čeravno Alešu ni šel iz glave izdani sestanek pri Golobu, vendar ni bilo nujno, da je to storil ravno Filip. Brez tveganja ne gre in tudi to pot ne bo šlo. Morda se bo odkrila še kakšna sled. Nato je vprašal:

— Potem nemara tudi veš, kje in kdaj bodo prišli?

Filip je bil na to že pripravljen, vendar je odgovoril dokaj nedoločeno:

— Kje, lahko samo ugibamo. Sam veš, da je s kamioni mogoče priti samo z dveh strani. Če pomislim, da bodo šli skozi Pečevnik, ne bi bilo primernejšega kraja za napad.

Aleš je prikimal in še enkrat vprašal:

— Kdaj, kdaj bo to? Ko bi mogel povedati natančneje?

— Vsega tega mi ni bilo mogoče zvedeti. Če bi bil na vašem mestu, bi jih čakal od jutri naprej vsak dan.

Kako naivni so ljudje, je obšlo Aleša, ki je že večkrat poslušal podobne predloge. Menijo, da ni nič lažjega, kot spustiti se v dolino in ob cestah čakati Nemce ter jih poškopiti s svincem. Če pri tem pade nekaj partizanov, nič zato. Poleg tega pa je podatek na tako majavih nogah, da bi morda le naš bataljon ali četa zašla v nasprotno zasedo.

Vendar je po kratkem premisleku rekel:

— Rad ali ne, hočem ti verjeti. Ljudi vendar moramo zavarovati. Rečem ti pa tole: Prav dobro veš, da se s temi rečmi ne gre igrati. Če bo zaradi tega kaj narobe, pripiši sam sebi!

ivan jan • mrtvi ne lažejo 10

počakal in mu potem razložil svoj načrt. Nazadnje ga je prepričal, naj še ostane doma.

— Če je Filip izdajalec, že dolgo vedo o tebi. Kdo ve, kam pes tace moli? Zato moramo paziti predvsem nanj. Sicer še ni zanesljivo, če je on tisti, dosti pa se gotovo ne motiva. Vse druge bom še enkrat obvestil, naj se pazijo in naj bodo pripravljeni na vse. Ti pa za zdaj nikomur niti besedice! Tudi doma ne!

Filip se je tiste dni potuhnil in hotel vzbuditi videz, kakor da je zelo previden. Potem pa je le našel priložnost. Odpeljal se je v nasprotno smer, kot je rekel. Sešel se je z Wernerjem. Ze po sprejemu je videl, da ni prišel o pravem času, vendar je prej ali slej moral izgledati nerodnosti.

— Kaj si dovolite! Vedete se kakor otrok! ga je ozmerjal gestapovec.

Filip ga je nekaj časa potepeno poslušal, potem pa mu je začel dopovedovati, da se je vse začelo vrteti hitreje in drugače, kot je bilo rečeno. Povedal je tudi, da mu je nekdo brskal po stanovanju.

— To torej pomeni, da so vam banditi na sledi? je zamoklo vprašal Werner.

— Tako kaže. Ne, da so mi, temveč da mi je, je popravil Filip.

— Aleš?

— Da. In Golob mu pomaga. Gorski pa je odlično vodil sestanek.

— Mislite, da tudi njega že kdo sumi?

— Ne. Gospod obersturmführer, velik mojster ste. Tako jih bomo kmalu...

Hotel je še reči: pokončali, iztrebili, polovili, toda Werner je ostro odsekal:

— To je dolžnost. Na vašo zvezo čakajte; zdaj me bolj zanima Aleš! Zaupanje v vas je omajano. Posebno pred Alešem. Navsezadnje tudi pred mano. Naši ljudje so hodili okoli Goloba kakor teleta. To gre na moj in na vaš račun. Ne igrajte se!

— Povedal sem, kako je bilo. Nisem utegnil sporočiti!

— Zdaj bo treba nekaj ukreniti!

Filip je nekoliko pomislil in potem povedal tisto, kar ga je tiščalo že nekaj dni. Prav nič ni mogel vedeti, kaj bo padlo Alešu v glavo. Bal se ga je.

— Aleša bo treba prijeti, je rekel. Ne bo težko. In kako bi bilo, gospod obersturmführer, če bi prišel jaz v kako vašo postojanko ali kam drugam?

Werner se je nasmehnil, potem pa je naglo zresnjenga obraza rekel:

enega. Nič. Komaj pa se je po tramovju zatkljal tretji, so se iz skritih cevi potegnili dolgi, žareči jeziki. Ozka dolinica je odbijala in požirala goste odmeve rafalov...

Zdaj je bilo vsako ugibanje odveč. Skočil je nazaj v hrib, obšel strmino in se po drugi strani z zamudo približal javki, kamor naj bi prišel tudi Filip. Ta ga je že čakal in Aleš je ugotovil, da je sam.

Aleš je gledal Filipa molče in vprašujoče, da mu to ni moglo uiti. Neugoden občutek mu je začel presedati, vendar tega ni pokazal. Krotil se je in se vedel kakor navadno, potem pa je udaril kar naravnost:

— Kaj me gledaš tako, kot bi me še nikoli ne videl?

— Tudi ti bi me, če bi bil v moji koži. Niti pol ure ni minilo, ko so streljali name!

— A zakaj me gledaš tako, kot bi jaz imel kaj opraviti s tem? Filip se ni ogibal pogovora.

Tudi Aleš, ki ga je to nekoliko zmedlo, je usekal naravnost:

— Ti veš, da moram čez vodo!

Filip je ostrmel, premaknil se pa ni. Mirno sta obsejala v podrastju.

— Aleš, to kar si rekel, niso mačje solze.

Filip se je bal, da si bo moral obrisati potne kaplje, ki so mu silile na čelo.

— Niso!

— Kje so te napadli? je s skrbi polnim glasom vprašal Filip.

Aleš je spet tehtal soseda, ki mu sprva ni mislil povedati, kakšen sum ga razjeda. Najbrž bo zvenelo preneumno, da bi mu pripovedoval o kraju zasede, ki ga je nemara izbral prav Filip. Toda njegovo mirno vedenje in skrb, ki sta kazala vse drugo kot izdajalca, sta ga zadržala, da ni bil več tako oster.

— Spodaj, onkraj mostu!

— Tam se potikajo večkrat. Saj sem ti že svetoval, da se ogibaj tistega kraja.

— Mar ni res?

— Prav gotovo o tem več ve še kdo drug.

— Kdo? je bil Aleš nestrpen.

— Golob je že eden, pa Gorski...

— Spet Golob? Kaj bi rad, da sumimo drug drugega?

— Sam si rekel, da je tako, je trdil Filip. — Dobro veš, kolikokrat sem te že opozarjal. Preveč pozabljaš, koliko si vreden!

Filip je govoril naravnost in brez izmikanja, da se je Aleš začel brzdati. Lahko je govoril resnico, lahko pa je tudi lagal.

RADIO

Poročila poslušajte vsak dan ob 5., 6., 7., 10., 12., 13., 15., 17., 22., 23. in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30. Ob nedeljah pa ob 6.05., 7. in 24. uri ter radijski dnevnik ob 9., 12., 13., 15., 17., 22., 23. in 19.30.

S 9. OKTOBRA

8.10 Glasbena matineja — 9.05 Pionirski tednik — 9.35 S pihalnim orkestrom p. v. Francija Puharja — 9.50 Zavarovalnica Sava radijskim poslušalcem — 10.00 Danes popoldne — 10.15 Pri vas doma — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 12.00 Na današnji dan — 12.10 Romanca in koncert — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Po domače s priljubljenimi melodijami — 13.30 Priporočajo vam — 14.10 Vesela godala — 14.30 Pojo jugoslovanski operni pevci — 15.30 Glasbeni intermezzo — 15.40 Pesmi in plesi jugoslovanskih narodov — 16.00 Vrtljak — 16.40 Dobimo se ob isti uri — 17.10 Gremo v kino — 17.50 Klavir v ritmu — 18.00 Aktualnosti doma in po svetu — 18.15 Simfonijski koncert — 18.45 S knjižnega trga — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Minute z ansambлом Mihe Dovžana — 20.00 Večer z napovedovalko Milanko Bavcon — 20.30 Zabavna radijska igra — 22.20 Oddaja za naše izseljence — 23.05 S pesmijo in plesom v novi teden

Drugi program

13.05 Paleta zabavnih zvokov — 16.05 Jugoslovanski pevci zabavne glasbe — 16.40 Sobotni mozaik — 17.35 Mozaik melodij in ritmov — 18.40 Popevke iz studija 14 — 19.00 Pet minut humorja — 19.05 Zabavni zvoki za sobotni večer — 20.05 Svet in mi — 20.20 Operni koncert — 21.40 Trenutki s slovenskimi godalnimi kvarteti — 22.15 Okno v svet — 22.30 Pesem noči — 23.55 Iz slovenske poezije

N 10. OKTOBRA

6.00 Dobro jutro — 8.05 Radijska igra za otroke — 8.50 Skladbe za mladino — 9.05 Koncert iz naših krajev — 10.05 Se pomnite tovariši —

10.25 Pesmi borbe in dela — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 11.15 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 12.00 Na današnji dan — 13.30 Nedeljska reportaža — 13.50 Z domačimi ansambli — 14.05 Nedeljsko popoldne z govorom, glasbo in športnimi dogodki — 14.30 Humoreska tega tedna — 17.30 Radijska igra — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Glasbene razglednice — 20.00 V nedeljo zvečer — 22.20 Plesna glasba — 23.05 Literarni nokturmo — 23.15 Jazz za vse

Drugi program

10.00 Nedeljski sprehodi — 11.35 Svetovna reportaža — 11.55 Opoldanski cockail — 13.30 Glasbeni variete — 14.35 Radi ste jih poslušali — 15.00 Izletniški kašipot — 15.15 Majhen koncert za nedeljsko popoldne — 16.35 Popevke slovenskih avtorjev — 17.00 Ples ob petih — 18.00 S popevkami po svetu — 18.35 Jugoslovanski pevci zabavne glasbe — 19.00 Naši kraji in ljudje — 19.15 Igrajo veliki zabavni orkestri — 19.40 Českoslovaške popevke — 20.05 Sportni dogodki dneva — 20.15 Festival v Bayreuthu 1971 — 23.55 Iz slovenske poezije

P 11. OKTOBRA

8.10 Glasbena matineja — 9.05 Pisan svet pravljic in zgodb — 9.20 Cicibanov svet — 9.40 Z velikimi zabavnimi orkestri — 10.20 Pri vas doma — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 12.00 Na današnji dan — 12.10 Iz opusa Josipa Slavenskoga — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Pihalne godbe na koncertnem odru — 13.30 Priporočajo vam — 14.10 Iz zborovske zakladnice Zoltana Kodalyja — 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 15.30 Glasbeni intermezzo — 15.40 Lepe melodije — 16.00 Vrtljak — 16.40 Z orkestrom Kurt Edelhagen — 17.10 Ponedeljkovo glasbeno popoldne — 18.00 Aktualnosti doma in po svetu — 18.15 Lahka glasba — 18.35 Interna 469 — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Minute z ansambлом Dorka Skoberneta — 20.00 Sevilski brivec — opera — 22.15 Za ljubitelje jazz — 23.05 Literarni nokturmo — 23.15 Slovenski ansambli in pevci zabavne glasbe

Drugi program

13.05 Panorama zvokov — 14.00 Ponedeljkov križem kraž — 14.20 Z ansambлом Francija Puharja — 16.05 Naš podlistek — 16.20 Orgle v ritmu — 16.40 Popevke na tekočem traku — 17.35 Pota našega gospodarstva — 17.45 Za vsakogar nekaj — 18.40 Igra

Plesni orkester RTV Ljubljana — 19.00 Naš intervju — 19.10 Melodije na tekočem traku — 20.30 Literarni večer — 21.10 Simfonična razpoloženja — 23.55 Iz slovenske poezije

T 12. OKTOBRA

8.10 Operna matineja — 9.05 Radijska šola za srednjo stopnjo — 9.35 Slovenske ljudske pesmi pojeta Eva Novšak in Jože Černe — 10.20 Pri vas doma — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 12.00 Na današnji dan — 12.10 Plesi in napevi iz starejše dobe — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Vedri zvoki z domačimi ansambli — 13.30 Priporočajo vam — 14.10 Glasbena tribuna mladih — 14.30 Z ansambлом Atija Sosa — 14.40 Na poti s kitaro — 15.30 Glasbeni intermezzo — 15.40 Odskočna deska — 16.00 Vrtljak — 16.40 Z orkestrom Jugozahodnega nemškega radia — 17.10 Popoldanski simfonični koncert — 18.00 Aktualnosti doma in po svetu — 18.15 V terek nasvidenje — 18.45 Družba in čas — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Minute z ansambлом Toneta Kmetca — 20.00 Prodajalna melodij — 20.30 Radijska igra — 22.30 Ob lahki glasbi — 22.15 Marij Kogoj v svoji komorni glasbi — 23.05 Literarni nokturmo — 23.15 Revija jugoslovanskih pevcev zabavne glasbe

Drugi program

13.05 Panorama zvokov — 14.00 Radijska igra za višjo stopnjo — 14.35 Glasbeni variete — 15.00 Jazz na drugem programu — 16.05 Lahka glasba — 16.40 Melodije za vsakogar — 17.35 Ljudje med seboj — 17.45 Torkov omnibus — 18.40 Z zabavnim orkestrom RTV Ljubljana — 19.05 Melodije po pošti — 20.00 Na zeleni Ljubljanci... — 20.25 V korak s časom — 20.35 Od uverture do plesa — 21.40 Večeri pri slovenskih skladateljih — 23.15 Glasba Dimitrija Kabalevskega — 23.55 Iz slovenske poezije

S 13. OKTOBRA

8.10 Glasbena matineja — 9.05 Za mlade radovedneže — 9.25 Vesela godala — 9.40 Iz glasbenih šol — 10.15 Turistični servis — 10.20 Pri vas doma — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 12.00 Na današnji dan — 12.10 Odlomki iz opere Če bi bil kralj — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Od vasi do vasi z domačo pesmijo — 13.30 Pripo-

ročajo vam — 14.10 Mariborski komorni zbor poje Adamičeve pesmi — 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 15.30 Glasbeni intermezzo — 15.40 Koncert za orgle in orkester v F-duru — 16.00 Vrtljak — 16.40 Z orkestrom Mantovani — 17.10 Jezikovni pogovori — 17.25 Naša glasbena galerija — 18.00 Aktualnosti doma in po svetu — 18.15 Priljubljene slovenske popevke — 18.40 Naš razgovor — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Glasbene razglednice — 20.00 Koncert Simfoničnega orkestra RTV Ljubljana — 22.15 S festivalov jazz — 23.05 Literarni nokturmo — 23.15 Od popevke do popevke

Drugi program

13.05 Panorama zvokov — 14.00 Radijska šola za srednjo stopnjo — 15.40 Slovenski pevci zabavne glasbe — 16.05 Lahka glasba — 16.40 Izložba hitov in glasbeni ekspress — 17.35 Na mednarodnih križpotjih — 17.45 Glasbeni vsak dan — 18.40 Radi ste jih poslušali — 19.10 Mladina sebi in vam — 20.05 Slovenske narodne pesmi — 20.45 Žive misli — 21.40 Iz manj znane operne literature — 22.10 Razgledi po sodobni glasbi — 23.55 Iz slovenske poezije

Č 14. OKTOBRA

8.10 Operna matineja — 9.05 Radijska šola za višjo stopnjo — 9.35 Makedonske pesmi in plesne izvaja — 10.20 Pri vas doma — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 12.00 Na današnji dan — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Angleške pihalne godbe — 13.30 Priporočajo vam — 14.10 Mladinski zbori pojo — 14.30 Z ansambлом Mojmir Sepeta in Jožeta Privška — 14.45 Vzgoja in izobraževanje — 15.30 Glasbeni intermezzo — 15.40 Iz zakladnice skladateljev — 16.40 Z orkestrom Mihael Lanner — 17.10 Koncert po željah poslušalcev — 18.00 Aktualnosti doma in po svetu — 18.15 Z Ljubljanskim jazz ansambлом — 18.30 Iz kasetne produkcije RTV Ljubljana — 18.45 Kulturna kronika — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Minute z ansambлом Jožeta Kampača — 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in ansamblov — 21.00 Literarni večer — 22.15 Na obisku pri romunskih skladateljih — 23.05 Literarni nokturmo — 23.15 Iz albuma izvajalcev jazz — 23.40 Popevke se vrstijo

Drugi program

13.05 Panorama zvokov — 14.00 Mehurčki — 14.10 Majhni ansambli igrajo melodije slovenskih avtorjev — 15.40 Jugoslovanski pevci zabavne

glasbe — 16.05 Naš podlistek — 16.20 Klavir v ritmu — 16.40 Sestanek ob juke boxu — 17.35 Iz knjižne police — 17.45 Z naših javnih prireditelj — 18.40 Z majhnimi ansambli — 19.05 Melodije po pošti — 20.05 Malo znani Beethoven — 20.30 Mednarodna radijska univerza — 20.40 Večerni koncertino — 22.00 Salzburški festival 1971 — 23.55 Iz slovenske poezije

P 15. OKTOBRA

8.10 Glasbena matineja — 9.05 Radijska šola za nižjo stopnjo — 9.35 Od melodije do melodije — 10.20 Pri vas doma — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 12.10 Sopek slovenskih pesmi — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Čez polja in potoke z godci in pevci — 13.30 Priporočajo vam — 14.10 Kaj vam pripoveduje glasba? — 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 15.40 Lahka glasba slovenskih avtorjev — 16.40 Z orkestrom Andre Kostelanetz — 17.10 Človek in zdravje — 17.20 Operni koncert — 18.00 Aktualnosti doma in po svetu — 18.15 Signali — 18.50 Ogleddalo našega časa 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Minute z ansambлом Beneški fantje — 20.00 Slovenski zbori tekmujejo — 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih — 22.15 Besede in zvoki iz logov domačih — 23.05 Literarni nokturmo — 23.15 Jazz pred polnočjo

Drugi program

13.05 Panorama zvokov — 14.00 Radijska šola za nižjo stopnjo — 15.40 Slovenski pevci zabavne glasbe — 16.05 Veliki valčki — 16.40 Popoldne ob sprejemniku — 17.35 Svet in mi — 17.45 Rad imam glasbo — 18.15 Godala v ritmu — 18.40 Od popevke do popevke — 19.00 Odmevi z gora — 19.20 Igramo z vas — 20.05 Radijska igra — 21.05 Glasbeni utrinki — 21.40 Dubrovniške letne igre 1971 — 23.55 Iz slovenske poezije

Izdaja in tiska CP «Gorenjski tisk» Kranj, Ulca Moše Pijade — Naslov uredništva in uprave listat: Kranj, Trg revolucije 1, stavba občinske skupščine. — Tek. račun pri SDK v Kranju 515-1-135 — Telefoni: redakcija 21-835, 21-860; uprava lista, ma- looglasna in naročniška služba 22-152. — Naročni- na: letna 32, polletna 16 din, cena za eno številko 50 para. Mali oglasi: be- seda 1 din, naročniki imajo 10% popusta. Neplačanih oglasov ne objavljamo.

TELEVIZIJA

S 9. OKTOBRA

9.55 Rezerviran čas, 14.25 Nogomet Italija : Švedska (Evrovizija) — 16.20 Parada cvetja, 17.10 Obzornik, 17.25 Nicholas Nickleby — serijski film, 17.20 Rezerviran čas, 18.25 Mozaik, 18.30 TV kaži-pot, 18.50 Cikcak, 19.00 TV dnevnik, 20.00 Zaljubljeni ostali — SNG, 22.30 3-2-1, 22.50 Hokej Olimpija : Chaud de Fonds, 23.50 Poročila (RTV Ljubljana) — **Drugi spored:** 17.40 Poročila, 19.15 Propagandna oddaja (RTV Zagreb) — 19.20 S kameru po svetu (RTV Beograd) — 20.00 TV dnevnik (RTV Zagreb) — 21.00 Spored italijanske TV

N 10. OKTOBRA

8.55 Madžarski TV pregled (RTV Beograd) — 9.30 Pet minut po domače, 9.35 Kmetijski razgledi (RTV Ljubljana) — 10.00 Kmetijska oddaja (RTV Beograd) — 10.45 Mozaik, 10.50 Otroška matineja, 11.10 Mestece Peyton, 12.00 Nogomet Poljska : ZR Nemčija (RTV Ljubljana) — 16.30 Boksarsko srečanje mladim, reprezentanc (RTV Beograd) — 18.15 Kapitan Korda — češki film, 19.45 Cikcak, 20.00 TV dnevnik, 20.30 3-2-1 (RTV Ljubljana) — 20.35 Stare bajte — humorišna oddaja (RTV Beograd) — 21.30 Videofon (RTV Zagreb) — 21.45 Sportni pregled (JRT) — 22.15 Poročila (RTV Ljubljana) — **Drugi spored:** 20.00 TV dnevnik (RTV Zagreb) — 21.00 Spored italijanske TV

P 11. OKTOBRA

9.05 Odprta univerza (RTV Beograd) — 9.35 TV v šoli, 10.30 Nemščina, 10.45 Angleščina (RTV Zagreb) — 11.00 Osnove splošne izobrazbe (RTV Beograd) — 14.45 TV v šoli, 15.40 Nemščina, 15.55 Angleščina (RTV Zagreb) — 16.10 Francoščina, 17.15 Madžarski TV pregled (RTV Beograd) — 17.50 Kljukčeve do-

godivščine, 18.15 Obzornik, 18.30 S kameru po svetu, 19.00 Mozaik (RTV Ljubljana), 19.05 Mladi za mlade (RTV Sarajevo) — 19.50 Cikcak, 20.00 TV dnevnik, 20.40 3-2-1, 20.50 Barometer — češka igra, 21.55 Kulturne diagonale, 22.30 Poročila (RTV Ljubljana) — **Drugi spored:** 17.35 Poročila (RTV Zagreb) — 17.40 Lutke (RTV Skopje) — 18.00 TV vrtec, 18.30 Znanost (RTV Zagreb) — 19.05 Mladi za mlade (RTV Sarajevo) — 20.00 TV dnevnik (RTV Zagreb) — 21.00 Spored italijanske TV

T 12. OKTOBRA

9.35 TV v šoli, 10.40 Ruščina (RTV Zagreb) — 11.00 Osnove splošne izobrazbe (RTV Beograd) — 14.45 TV v šoli, 15.25 Ruščina, 15.35 TV vrtec (RTV Zagreb) 16.10 Angleščina, 16.45 Madžarski TV pregled (RTV Beograd) — 17.45 Čarodejev klobuk, 18.00 Risanka, 18.10 Obzornik, 18.25 Kraška občet, 18.55 Mozaik, 19.00 Srčni infarkt — I. del, 19.30 Nega in make up oči, 19.50 Cikcak, 20.00 TV dnevnik, 20.25 3-2-1, 20.35 HUD — ameriški film, 22.25 Literarni nočno, 22.40 Poročila (RTV Ljubljana) — **Drugi spored:** 17.35 Poročila, 17.40 Mali svet, 18.15 Kronika (RTV Zagreb) — 18.30 Kulturna dediščina (Sarajevo) — 19.00 Narodna glasba (RTV Skopje) — 19.20 TV pošta, 20.00 TV dnevnik (RTV Zagreb) — 21.00 Spored italijanske TV

S 13. OKTOBRA

8.15 TV v šoli (RTV Zagreb) — 16.45 Madžarski TV pregled (RTV Beograd) — 16.50 Test z glasbo (RTV Ljubljana) — 17.05 Šahovski komentar (RTV Zagreb) — 17.55 Vrana — madžarski film, 18.15 Obzornik (RTV Ljubljana) — 18.30 Glasbena oddaja (RTV Skopje) — 19.00 Mozaik, 19.05 Od filma do filma, 19.20 Po sledih napredka, 19.50 Cikcak, 20.00 TV dnevnik, 20.25 3-2-1, 20.35 Veronika Deseniška — predstava SG Celje, 22.25 Poročila (RTV Ljubljana) — **Drugi spored:** 17.25 Poročila (RTV Zagreb) — 17.30 Risanka (RTV Beograd) — 17.45 Poljudno znanstveni film, 18.15 Kronika (RTV Zagreb) — 18.30 Glasbena oddaja (RTV Skopje) — 19.05 Kultura danes (RTV Beograd) — 20.00 TV dnevnik (RTV Beograd) — 21.00 Spored italijanske TV

Č 14. OKTOBRA

9.35 TV v šoli, 10.30 Nemščina, 10.45 Francoščina, 14.45 TV v šoli, 15.40 Nemščina, 15.55 Angleščina (RTV Zagreb) — 16.10 Osnove splošne izobrazbe, 17.15 Madžarski TV pregled (RTV Beograd) — 17.45 Ježeva hišica, 18.15 Obzornik, 18.30 Svet v katerem živimo, 19.00 Mozaik, 19.05 Enkrat v tednu (RTV Ljubljana), 19.20 Vse življenje v letu dni (RTV Beograd), 19.50 Cikcak, 20.00 TV dnevnik, 20.25 3-2-1, 20.35 Četrkovi razgledi, 21.25 Maupassantove novele, 21.50 3-krat 25 let umetniškega dela, 22.20 Poročila (RTV Ljubljana) — **Drugi spored:** 17.35 Poročila (RTV Zagreb), 17.40 Otroški spored (RTV Skopje), 18.15 Kronika (RTV Zagreb) — 18.30 Narodna glasba, 19.00 Enciklopedija (RTV Beograd), 19.20 Serijska oddaja (RTV Beograd), 20.00 TV dnevnik (RTV Zagreb) — 21.00 Spored italijanske TV

P 15. OKTOBRA

9.30 TV v šoli (RTV Zagreb), 11.00 Angleščina (RTV Beograd), 13.30 Teheran (Evrovizija), 16.10 Osnove splošne izobrazbe (RTV Beograd), 16.40 Sahovski komentar (RTV Zagreb), 17.05 Mesto izobilja — mladinska igra, 18.15 Obzornik (RTV Ljubljana), 19.30 Festival jazz v Newportu (RTV Beograd), 19.00 Mestece Peyton — serijski film, 19.50 Cikcak, 20.00 TV dnevnik, 20.25 3-2-1, 20.35 Povabilo na ples — film, 22.35 Poročila (RTV Ljubljana) — **Drugi spored:** 17.30 Poročila (RTV Zagreb), 17.35 Rastimo (RTV Beograd), 18.15 Kronika (RTV Zagreb), 18.30 Jazz, 19.00 V petek ob 19. uri (RTV Beograd), 20.00 TV dnevnik (RTV Zagreb), 21.00 Spored italijanske TV

Kranj CENTER

9. oktobra amer.-italij. barv. CS film GRIC SKORNJEV ob 16. uri, franc. barv. CS film ...IN NE VPELJI ME V SKUSNJAVA ob 18. in 20. uri, premiera amer. barv. filma UBIJ VSE IN VRNI SE SAM ob 22. uri

10. oktobra amer. film V SVETU KOMEDIJE ob 10. uri, amer. barv. film UBIJ VSE IN VRNI SE SAM ob 15. uri, franc. barv. CS film ...IN NE VPELJI ME V SKUSNJAVA ob 17. in 19. uri

11. oktobra amer. barv. film UBIJ VSE IN VRNI SE SAM ob 16., 18. in 20. uri

12. oktobra amer. barv. film UBIJ VSE IN VRNI SE SAM ob 16., 18. in 20. uri

Kranj STORZIĆ

9. oktobra amer. film V SVETU KOMEDIJE ob 16. uri, jugoslov. barv. film RDECE KLASJE ob 18. uri, amer.-italij. barv. CS film GRIC SKORNJEV ob 20. uri

10. oktobra amer. film LE-TECI HUDICI ob 14. uri, amer. barv. film PRERIJA CASTI ob 16. uri, jugoslov. barv. film RDECE KLASJE ob 18. uri, amer.-italij. barv. CS film GRIC SKORNJEV ob 20. uri

11. oktobra amer.-italijan. barv. CS film GRIC SKORNJEV ob 16. uri, franc. barv. CS film ...IN NE VPELJI ME V SKUSNJAVA ob 18. in 20. uri

12. oktobra jugoslov. barv. film RDECE KLASJE ob 16., 18. in 20. uri

Cerklje KRVAVEC

10. oktobra amer. barv. CS film KAJ SI DELAL V VOJNI, ATA? ob 16. in 19.30

Tržič

9. oktobra amer. film LE-TECI HUDICI ob 16. in 18. uri, amer. barv. film ZENSKA Z DNA MORJA ob 20. uri

10. oktobra amer. film LE-TECI HUDICI ob 10. uri, amer. barv. CS film CAS HE-

ROJEV ob 15., 17. in 19. uri, premiera jugoslov. filma BALADA O OKRUTNOSTI ob 20. uri

12. oktobra jugoslov. barv. film BALADA O OKRUTNOSTI ob 18. in 20. uri

Kamnik DOM

9. oktobra premiera amer. barv. filma MRTVIM PREHOD PROST ob 18. in 20. uri

10. oktobra amer. film V SVETU KOMEDIJE ob 15. uri, amer. barv. film MRTVIM PREHOD PROST ob 17. in 19. uri

11. oktobra amer. film V SVETU KOMEDIJE ob 18. in 20. uri

12. oktobra amer. film V SVETU KOMEDIJE ob 18. in 20. uri

HOTEL CREINA

obvešča cenjene goste, da od 1. 10. dalje igra v restavraciji

TRIO SANI

vsak dan, razen ponedeljka, od 19. do 23. ure.

VLJUDNO VABLJENI!

Dovje — Mojstrana

9. oktobra amer. barv. CS film SKRIVNOSTNA JUSTINA

10. oktobra amer. barv. CS film VZHODNO OD JAVE

Kranjska gora

9. oktobra amer. barv. CS film DIVJI CLOVEK

Javornik DELAVSKI DOM

9. oktobra amer. barv. CS film VZHODNO OD JAVE

10. oktobra amer. barv. film SINOVI MUSKETIRJEV, amer. barv. CS film DIVJI CLOVEK

Radovljica

9. oktobra angl. barv. film KJE JE JACK? ob 18. uri, italij. barv. film NEVIDNA ZENA ob 20. uri

10. oktobra franc. barv. film REVOLVERASI ob 16. uri, amer. barv. film CRNI PANTERJI V HARLEMU ob 18. uri, angl. barv. film KJE JE JACK? ob 20. uri

11. oktobra angl. barv. film STIRJE POD VISLICAMI ob 20. uri

12. oktobra italij. barv. film PREISKAVA NEDOLZNEGA DRZAVLJANA ob 20. uri

Skofja Loka SORA

9. oktobra amer. barv. film MOST NA REKI KWAY ob 17. in 20. uri

10. oktobra amer. barv. film PETERKA V AKLIJI ob 17. in 20. uri

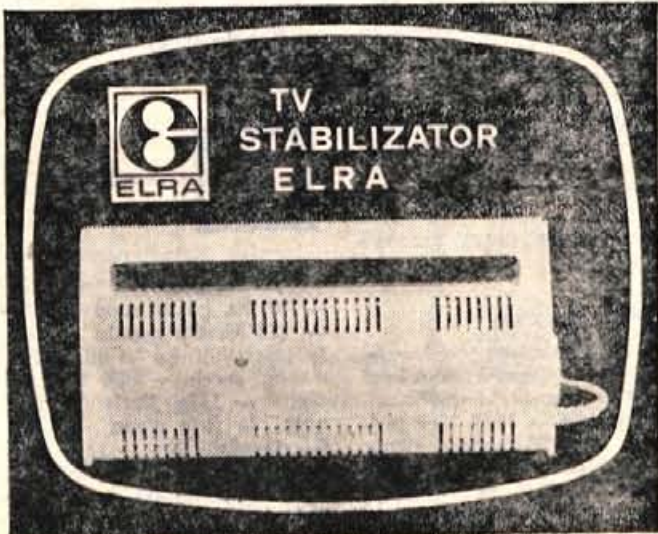
11. oktobra amer. barv. film PETERKA V AKLIJI ob 19. uri

12. oktobra angl.-francoski barvni film DAVID COPPERFIELD ob 20. uri

Železniki OBZORJE

9. oktobra amer. barv. film PETERKA V AKLIJI ob 17. in 20. uri

10. oktobra amer. barv. film MOST NA REKI KWAY ob 17. in 20. uri

Z UPANJEM NA VZHODU

BIROKRATSKA DOBRODOSLICA

Češki Tešin je mejno mesto med Češkoslovaško in Poljsko, zato je bilo zjutraj potrebnih le nekaj korakov in bila sva na meji. Meje tod niso stražili mrki soldati, ceremonije pa so bile še bolj duhovite kot ob prihodu na Češkoslovaško. Poljaki so nama pomogli pod nos šop formularjev in preden sva jih izpolnila, sva si mislila marsikatero grenko na račun poljske birokracije. Slednjič so nama le pritisnili žige v potna lista in uradno sva bila na Poljskem, toda preveč utrujena (od izpolnjevanja uradnih listov), da bi po kranjsko za-

Svet osnovne šole
FRANCE PRESEREN
Kranj

razpisuje delovno
mesto

ŠNAŽILKE
za nedoločen čas.

Nastop službe takoj.

MARKIĆ KATARINA
Izdelava copat

vam nudi bogato izbiro
moških, ženskih in
otroških copat ter orto-
pedskih copat po ugodnih
cenah na

sejmu obrti in opreme
v Kranju.

PRIPOROČA SE

MARKIĆ KATARINA,
BEČANOVA 1, TRZIC

Protih prhljaju in za rast
las uporabljajte

DROGESAN
lasno večje.

Kozmetična obrt P. Sin-
kovec Kranj, Prešernova
ulica 19

vriskala. Povrh vsega začetni vtis ni bil nič kaj obetajoč — zanemarjeno mesto in hudo redki avtomobili na cesti. Slabo mnenje o možnostih za avtostop je bilo očitno preuranjeno, saj sva kmalu gledala izpod cerade razmaganega tovornjaka pokrajino, ki je bežala mimo. Podoba je bila čisto drugačna kot na Češkoslovaškem — majhne njive z raznovrstnimi kulturami, pretežno ročno delo na polju ter prijazne in urejene vasi. Skratka, nobenih sledov o kolektivizaciji.

Na poti proti Krakovu sva z veseljem ugotavljala, da nama na Poljskem ne bo sile; avtostop je šel dobro od rok, mimogrede sva ugotovila, da se draginje ni bati, pokrajina pa je bila tako domača, da nam je bilo kar toplo pri srcu. Le jezik je delal preglavice, kljub temu pa so nama ljudje povsod prijazno pomagali.

Lepše se najin prvi poljski dan gotovo ne bi mogel končati kot se je v Krakovu. Staro mesto na Visli naju je navdušilo s svojim bogastvom. Ozke, malce zanemarjene ulice, veličastne cerkve z zvoniki iz rdeče opeke, prostrani trg z množicami turistov in cenene krčme (bari jim pravijo Poljaki) — tak nama je ostal Krakov v spominu.

V Krakovu sva bila deležna pozornosti, ki je nisva bila vajena. Parkrat so naju ljudje — potem ko so ugotovili, da sva tujca — povprašali, če prodajava dolarje, če imava morda kakao, čokolado ali cigarete. Seveda nisva imela prav ničesar, da bi ustregla želji po vabljivih artiklih iz tujine, ki so poprečnemu Poljaku skoraj nedostopni.

Z DOBRIMI LJUDMI

Zavest, da je pred nama cilj prve polovice najinega potovanja, naju je hrabrila, ko sva dvignila tablico v krakovskem premeštu. Ni nama bilo treba dolgo čakati na vročem soncu — s tovornjakom sva začela pot proti Varšavi. Ker se je moral šofer zaradi tovornjakove častljive starosti držati pravila »počasi se daleč pride«, sva si lahko mirno ogledovala pokrajino, iz katere so se gosto dvigali rudniški stolpi in tovarniški dimniki.

Pred Katovicami se je najina pot obrnila naravnost proti Varšavi. Toda Varšava je bila še zelo daleč, zaradi soparice pa so nama že sredi dneva pohajale moči. Vendar

naju sreča ni pustila na cedilu; v nekakšni tovarniški kantini sva se pošteno odžejala, pa tudi vožnja na tovornjaki vseh vrst in starosti ni bila od muh. Nekaj časa sva se vozila v družbi skromno oblečenih delavcev z utrujenimi obrazi, ki so se vračali z dela. Eden izmed njih nama je ponudil cenene cigarete, zraven pa pripomnil: »Ni denarja za boljše.«

Na križišču, od koder je kažipot kazal le še dobrih sto kilometrov do najinega cilja, nama je upanje naglo plahnelo, saj na cesti ni bilo videti nobenega tovornjaka, kaj šele kaj boljšega. Zato kar nisva mogla verjeti svojim očem in ušesom, ko naju je šofer majhnega osebnega avta povabil s seboj v Varšavo. Ko je mož za volanom zvedel, da sva iz Jugoslavije, je postal še posebno zgovoren. Na dolgi poti do Varšave smo se skoraj spoprijateljili in se pogovarjali prav o vsem, seveda pa največ o politiki, pri čemer se najin sogovornik ni mogel ubraniti nekaj grenkih na račun vzhodnih sosedov.

VARSAVSKI DNEVI

Zmračilo se je že, ko smo zavili v varsavska predmestja. Vele mestni vitez nama je dal misliti, kako se bova znašla v poljski prestolnici, pa se je najin gostitelj ponudil, da nama razkaže svoje mesto. Tako je bilo najino prvo srečanje z Varšavo še posebno zanimivo. Pozno zvečer smo se poslovili, midva kar osupla zaradi tolike prijaznosti.

V naslednjih dneh nama je postajala Varšava vedno bolj domača. Pohajala sva po pločnikih mestnega središča, ki so ga po vojni zgradili na ruševinah nekdanje Varšave, in se čudila masivni in mrki Palači kulture in umetnosti, ki se dviga nad mesto. Toda bolj naju je privlačil stari del mesta, ki edini pričča o Varšavi, preden so jo Nemci skoraj zravnali z zemljo. V cerkvah, ki so jih po vojni obnovili, je v tistih strašnih dneh umrlo tudi po petsto ljudi hkrati.

Očitno je, da način oblačenja in stil vedenja res ne poznata političnih meja, saj sva na varsavskih ulicah videvala celo dekleta v vročih hlačkah, ki so gotovo precej neprimerne za tamkajšnja hladna poletja. Sicer pa je varsavski ženski svet dokaj domiselno in okusno oblečen, čeprav skromno. Pri

fantih pa so očitno najbolj iskano in cenjeno oblačilo kavbojke, ki stanejo celo bogastvo. Da bi bil vtis še bolj »evropski«, tudj dolgolasci niso nobena redkost.

O najinih varsavskih dnevih pravzaprav ne morem reči slabe besede, le prehitro so minili. Za najine žepe je bila zelo ugodna ničkaj vele mestna cenenost: poceni prenočišča, poceni hrana (resda v restavracijah ljudskega tipa), ki pa je precej tuja našemu okusu — vse od solate naprej je namreč nekam sladkobno, pa še za naše razmere smešno poceni taksiji.

Zato ni čudno, da sva se od Varšave poslovila z upanjem, da je ne vidiva zadnjič.

SMER: JUG

Prav mikalo naju je, da bi pohitela do Baltika, toda čas naju je neizprosno priganjal. Zato sva se odločila: proti domu. Od doma naju je tisti trenutek, ko sva odhajala iz Varšave, ločilo precej več kot tisoč kilometrov. Obetal se nama je še pravi maratonski avtostop.

Prvi dan se je razdalja do doma zmanjšala le za dobrih sto kilometrov, vendar dolgočasila se kljub polžjemu avtostopu nisva. Najprej nama je delal družbo vzhodnonemški študent, ki naju je presenečal z malo čudnim predstavi o Jugoslaviji. Dalj ko smo se pogovarjali, bolj je odstopal od »uradnih« stališč, najbolj pa je bil presenečen, ko sva mu povedala, da pri nas nimamo omejenega potovanja na Zahod. V majhnem mestu ne daleč od Varšave pa nama je krajšala čas kar vsiljivo radovedna otročad.

Naslednji dan sva že v ranem jutru na kombiju, kjer naju je hladno pihalo, brzela proti Lodžu. Kmalu sva dobila nenavadno stoparsko družbo — dve kmeticji z velikimi vrečama paradižnika, ki sta bili očitno namenjeni na trg. Avtostop take vrste, ko šoferji mimogrede store prosilcem uslugo, ni nikakršna posebnost, saj sva ga videvala povsod po Poljskem. Vendar nama je šlo malo na smeh, ko sva blizu Varšave gledala možaka, ki je z eno roko ustavljal avtomobile, z drugo pa kazal na velik kup zabojev poleg ceste. Toda kmalu naju je minil smeh, ko se je čudni avtostopar odpeljal na tovornjaku s svojimi zaboji vred.

Očitno tudi na Poljskem drži tisti rek, da je rana ura — zlata ura, kajti komaj sva v Lodžu napisala na najino tablico Vroclav, že so zaškripale zavore težkega osebnega avtomobila in mož za volanom nama je obljubil, da naju bo peljal še dlje od Vroclava. Mimo nas je počasi, a zanesljivo bežala slikovita, proti jugu vedno bolj valovita pokrajina, neredko posejana z vasmí. Mimo Vro-

clava, velikega industrijskega mesta na Odri, kjer spominjajo na minulo vojno od strelav še opikane stene mnogih hiš in veliko vojaško pokopališče, smo hiteli naprej proti jugu. V manjšem mestu, nedaleč od poljsko-češke meje, se je naše šesturno potovanje, med katerim smo si s prijaznim šoferjem postali kar domači, končalo.

Nemudoma sva se podvžala do meje, toda glej smolo, izbrala sva napačno pot in daleč okoli ni bilo nobenega mednarodnega prehoda. Slaba volja naju je minila šele naslednji dan, ko sva po vijugasti poti peš prišla do pravega prehoda.

PRAGA, PRAGA

Za lep vtis ob slovestu so poskrbeli presenetljivo prijazni uradniki na prehodu. Posebno češki, ki so nama priskrbeli imenitno vožnjo. Ko sva povprašala, kako je z avtostopom, so se nemudoma zmenili s šoferjem turističnega avtobusa, ki naju je peljal prav do Prage. Torej, avtostop posebne sorte!

Kar težko sva čakala, da sva zagledala obrise Hradčanov v daljavi, še posebno zato, ker je bila obema Praga že stara znanka. Meni je bilo še posebno toplo pri srcu, saj sem bil to pot že tretje leto zapored v češki metropoli. Ob vsakem srečanju sem spoznal drugačen utrip praškega življenja. Pred dvema letoma, ob obletnici vdora zasedbenih sil, je bila Praga uporno razburkana, policija je s silo razganjala množice demonstrantov. Ko sem čez tri dni odhajal, me je solzilce še vedno skelel v očeh in stiskal v grlu. Lani se je zdela vdana v usodo. Ljudje so se le klavirno nasmihali ob besedi konsolidacija. Letos se mi je zdela, kot da se življenje v Pragi vrača v stari tir in se znova upajoče zazira v prihodnost. K takemu vzdušju nekako sodi tudi obnavljanje narodnega muzeja, ki so ga v težkih dneh neusmiljeno opikale krogle.

Za naju oba, kot gotovo za vsakega potujočega, je Praga znova pomenila veliko doživetje. Če sva se v Varšavi počutila kot v urejenem vele mestu, nama je bilo v Pragi domače in toplo. Najprej sva seveda pohitela na Hradčane (praški grad), potem pa sva znova odkrivala nepozabne praške skrivnosti od židovskega pokopališča do astronomske ure na mestni hiši in imenitnih starih gostiln. Praško podobo dopolnjujejo še prijazni ljudje; pomagajo, če le morejo in radi povedo, da so že bili pri nas.

Res, Prago je treba videti, vsaka beseda o njej je preskromna, da bi izrazila njeno enkratnost.

PROTI DOMU

Dneva v Pragi sta se iztekla kot bi trenil in čas je spet začel priganjati. Še enkrat sva se ozrla po Hradčanih, si poiskala primeren prostor za avtostop in že sva vljudno molila mimo vozečim tablico pod nos. Minila je ura, a vse zaman. Tako slabega avtostopa nisva bila vajena, zato sva se kar po domače tolažila s tem, da je potrpljenje božja mast. Res je bilo najino potrpljenje bogato in nenavadno plačano. Ustavil nama je prazen avtobus — najprej sploh nisva mogla verjeti — in šofer naju je ljubeznivo povabil s seboj. Kmalu je bila v avtobusu pisana družina samih avtostoparjev, ki jih je dobrodušni šofer nabral spotoma. S šoferjem, ki mu zela, pa ne bi mogli najti para, sva se peljala skoraj do meje.

Za slovo so nama v obmejnem mestecu mastno zaračunali prenočišče v klavrnem hotelu in že sva stala pred strogimi očmi varuhov češke meje. Spet je sledil postopek, tokrat še v malo bolj ostri obliki, ki žre človeku živce. Kar laže nama je bilo pri srcu, ko nama je vojak ob zapornici uradno dvignil roko v pozdrav. Kot da bi še vedno obstajala železna zavesa na Vzhodu.

Cez »deželo volkswagnov« kot nisva brez vzroka hudo mušno poimenovala Avstrijo, sva hitela s polno paro. Od Gmündu, kjer sva prestopila mejo, sva se z zgovornim gošpodom (in s volkswagnom, seveda) zapodila proti Dunaju. Zdaj naju niso več mikale njegove znamenitosti. Nemudoma sva dvignila tablico na dunajski Tržaški cestni in kmalu zdrvela (spet s VW) po avtocesti nazvold. Noč naju je zatekla pred Gradcem, odkoder sva se naslednji dan zarana odpeljala z mladima Švicarjema domovini naproti.

Bolj kot nad srečnim povratkom sva bila ganjena nad mačehovskim odnosom naših voznikov do avtostoparjev, ki sva ga takoj bridko čutila na lastni koži. Nisva utegnili razmišljati, kje tiči vzrok, ali v zaljubljenosti v lastne avtomobile ali v strahu pred avtostoparji ali v članku o avtostoparski nadlogi, ki ga je človekoljubno objavil TT. Preveč sva bila utrujena, da bi mogla do kraja premisliti.

Ko sem se oddahnil od štirinajst dnevnega potovanja, se mi je najprej utrnila misel: najlepše je pač doma. Toda mar ni človek lahko doma povsod, kjer sreča druge in prijazne ljudi. Mnogo potih, pomagali so nama, da sva sploh lahko potovala. Zato je bilo najino potovanje še posebno bogato in lepo.

I. Bernik

bila sem v ameriki

MLADOST ZA RAZUMEVANJE

Lansko šolsko leto (1970-71) sem preživela v ZDA v mestu Mansfield v zvezni državi Ohio. Tja sem šla v okviru programa YOUTH FOR UNDERSTANDING (Mladost za razumevanje). YFU je program za izmenjavo dijakov, ki ima za glavni cilj: Understanding through living experience (razumevanje prek življenjske izkušnje). Program je bil ustanovljen 1951. leta in do sedaj je prek njega prišlo v Ameriko že več kot 20.000 dijakov iz 43 držav. Centralni urad in komite YFU je v Ann Arbor, Michigan. Vsaka zvezna država pa ima še svoj komite. Ljudje v teh komitejih delajo v glavnem brezplačno, čeprav imajo kar precej dela, saj morajo poiskati primerne družine, ki bi bile pripravljene sprejeti tujega dijaka, obiskujejo tuje dijake na njihovih novih domovih in so tudi drugače vedno v stiku z njimi, saj mora vsak dijak vsak mesec napisati svojemu predstavniku programa pismo, v katerem poroča o svojih morebitnih problemih in težavah, ki jih nato skušajo s skupnimi močmi rešiti.

YFU ima tudi svoj grb, ki ga je narisal brazilski umetnik Sansao Pereira in ki predstavlja svet, ki ga obkrožata kratica YFU.

Program je priznal State Department (državni sekretariat), ki tudi vsako leto prispeva nekaj denarja za uspešnejšo izvedbo programa. Denar, ki ga dobijo od State Departmenta, pa v glavnem porabijo za potne stroške dijakov iz Jugoslavije in Gane. Vsi ostali dijaki morajo plačati potne stroške sami, in to kar precejšnjo vsoto — 750 dolarjev. Prek tega programa prihajajo v ZDA dijaki iz vseh držav Južne Amerike, nekaterih držav Afrike in iz evropskih držav razen iz SZ, Romunije in ostalih socialističnih držav. Dijaki iz Evrope in Afrike pridejo za vse leto, medtem ko dijaki iz Južne Amerike le za pol leta zaradi različnega koledarskega in s tem tudi šolskega leta.

Tudi v Jugoslaviji, v Beogradu imamo komite tega programa. Letos poteka že četrto leto odkar Jugoslavija pošilja svoje mladince v ZDA. Njihovo število

je vsako leto večje. Letos jih je odšlo že kar 75. Naše dijake izbere mladinska organizacija. Prejšnja leta sta sicer bili dve skupini; ena, ki je bila sestavljena po priporočilih ambasade in ena, ki je bila izbrana prek mladinske organizacije. Zdi se mi pametno, da so ta način letos ukinili in da vse mladince izbere mladinska organizacija.

Predsednica programa je gospa Andresen, ki je že letos spomladi obiskala Jugoslavijo in se tudi sestala z nekaterimi člani komiteja YFU v Beogradu. Menda bo ponovno obiskala Jugoslavijo in tudi posamezne republike, saj si predstavniki programa zelo prizadevajo, da bi čimveč jugoslovanskih mladincev odšlo v ZDA, posebno še, ker je Jugoslavija edina izmed socialističnih držav, ki pošilja mladince v ZDA. Kljub prizadevanju komiteja YFU namreč ni bilo mogoče razširiti programa v državah, ki jih v ZDA imenujejo »države za železno zaveso«.

Seveda pa v okviru tega programa potujejo tudi ameriški študentje v Južno Ameriko in v razne evropske države. V Jugoslavijo do sedaj niso prihajali, čeprav bi predstavniki programa to želeli. Mislim pa, da bi se tudi pri nas naše družine, ki bi bile pripravljene vzeti v popolno oskrbo ameriškega dijaka za eno leto, saj bi se tako ljudje v ZDA na najpristnejši način seznanili z Jugoslavijo, z njeno ureditvijo, z našim načinom življenja in sploh z vsemi njenimi značilnostmi. Saj je prav neverjetno, kako malo ve poprečni Američan o Jugoslaviji.

Ob prihodu v ZDA se zberejo vsi dijaki v Saginaw Valley Collegu, Michigan, kjer ostanejo dva dni in kjer jih predstavniki programa YFU seznanijo z značilnostmi in pravili programa.

Ponavadi dijak že doma izve za družino, pri kateri bo preživel leto dni in v katero naj bi se skušal vživeti kot njen pravi član. Zato tudi želijo, da novim staršem pravijo mom in dad. Tudi gostitelji naj bi ravnali s svojim novim »sinom« ali »hčerjo« kot z lastnimi otroci. Vsak dijak tudi redno obiskuje šolo in čimveč sodeluje v najrazličnejših izvenšolskih aktivnostih. Jasno je, da mo-

ra vsak dijak čimbolj častno zastopati svojo domovino in seznanjati tamkajšnje ljudi z njo. Obenem pa se mora tudi truditi, da čim bolj spozna deželo gostiteljico, njeno družbeno ureditev in način življenja in mišljenja njenih državljanov. Tako naj bi mladi ljudje gradili mostove med narodi in morda nekoč zgradili svet, ki ne bi poznal vojn in sovraštva.

Priznam, da programa YFU nisem poznala, ko sem odpotovala v ZDA in sem se z njim seznanila šele v Saginaw Valley Collegu, kjer smo bili prva dva dni. Po dveh dneh sem se z dokaj čudnimi občutki vkrcala v letalo, ki je poletelo proti Columbusu, kjer so me čakali moji novi »starši« in štiri nove »sestrice«. Snidenje je bilo precej zadržano, kar se mi je takrat zdelo razumljivo. Kasneje se je izkazalo, da moja nova družina ni prav dobro razumela programa YFU. Pri njih sem preživela nekaj precej mučnih mesecev preden sem prišla k novi družini, ki me je sprejela res lepo in kjer sem se počutila resnično kot član družine. Iz Columbusa, glavnega mesta Ohia, smo se z avtom odpeljali v Mansfield, kjer sem nato preživela leto dni.

VZIVLJANJE V AMERISKI VSAKDAN

Mansfield je srednje veliko industrijsko mesto s 55.000 prebivalci v zvezni državi Ohio in spada v pas Midwestern states (srednje zahodne države), vendar pa ga ne bi mogli primerjati z našimi mesti in name je naredilo kaj čuden vtis. Ko sem se z eno od svojih ameriških »sester« prvič odpravila v downtown (center), sem bila neprijetno presenečena. Zdelo se mi je, kot da sem prišla v mesto, ki je pred kratkim doživelo bombni napad. Precej zgradb je bilo v dokaj bednem stanju, lepo število izlozb je bilo praznih in le tu in tam sva srečali kakega človeka. Vse je bilo nekam brezosebno in hladno. Iz vsega srca sem si zaželela, da bi bila v Kranju, kjer na vsakem koraku srečaš znanca in z njim poklepetajš o tem in onem.

V centru mesta tudi ni večjih špecerijskih in drugih trgovin, saj so vse zunaj mesta in tvorijo tako imenovani shopping-center. Na zunaj je videti center kot ena sama ogromna trgovina, ko pa prideš v notranjost, se ti zdi, kot da hodiš po ulicah trgovskega dela mesta, le da imaš nad seboj streho. Tu lahko kupiš prav vse — od živil, strojev, obleke itd. Praktično, vendar brez avtomobila skoraj neuporabno, saj si ne morem zamisliti, da bi se peš odpravil nakupovat. Stanovanjski deli mesta so namreč spet predeli zase, in to za naše pojme precej oddaljene od shopping-centra. Tu se vrstijo hiša ob hiši, z vedno pokošeno travo okoli njih in vedno brez ograje. Lahko pa že po zunanem videzu hiš in travo okoli njih ugotoviš kateri »sloj« živi v določenem delu. In Američanci zadostuje podatek kje stanuješ, da ve, koliko dolarjev si vreden. Prav presunilo me je, ko sem nekoč zašla v del mesta, kjer stanujejo črnske družine. Hiše so slabo vzdrževane in pred njimi so nakopičeni najraznovrstnejši odpadki in umazanija. Umazani in slabo oblečeni otroci se podijo okrog. Morda še za stopnjo slabše je v predelu, kjer žive ljudje, ki so se preselili iz goratih delov Kentuckya in West Virginije. Take bede in revščine do takrat še nisem videla. Presenetilo pa me je, da sem skoraj pred vsako razpadajočo hišo videla avtomobil — ogromno ameriško ladjo — in nehoti mi je prišlo na misel, da tu pravzaprav ne gre za revščino v našem pomenu besede, temveč za hudo kulturno zaostalost ali pa za oboje. Povedali so mi, da vlada zida highrises-bloke s poceni stanovanji za reveže, da bi jih vlada spravila iz slumov, toda pripomnili so tudi, da so stanovalci mnoga stanovanja že uničili. Verjetno je za to kriva v veliki meri kulturna zaostalost, ki pa se ne da popraviti le z denarno podporo in zidanjem blokov, ampak bi najbrž bilo bolj koristno, ko bi spremenili odnos do njih, jim privzgojili spoštovanje samega sebe in ponos. Zdi pa se mi, da je vse preveč Američanov ravnodušnih do teh problemov.

Zivo nasprotje te revščine in bede pa je »Kingwood center«, zapuščina bogataša Kingwooda in ki obsega štiri prekrasne zgradbe obkrožene menda s svetovnoznanimi prekrasnimi vtrovi, ki privabijo na leto kakih 350.000 obiskovalcev. Te hiše uporabljajo tudi za razne kulturne in druge prireditve.

Imeniten je tudi novi muzej oziroma umetnostna galerija, kjer razstavljajo umetniki in »naivci« iz mesta in okolice in kjer je tudi več »učilnic«, v katerih mali in veliki prebivalci mesta ustvarjajo razne keramične predmete in tako ustvarjalno porabijo nekaj svojega odvečnega časa. Koristno, toda precej ameriško! M. Avsee

(Se bo nadaljevalo)

Tapetništvo Radovljica

razpisuje prosta delovna mesta za:

1. tehničnega vodjo podjetja

Pogoj: končana srednja šola gradbene ali lesne stroke ali VK delavec tapetniške stroke z najmanj 5-letno prakso na vodilnem delovnem mestu;

2. 4 delavce-polagalce plastičnih podov

Pogoj: da so mlajši;

3. snažilko

4. 2 vratarjev

5. nočnega čuvaja

Nastop službe po dogovoru, osebni dohodki po pravilniku, stanovanj ni na razpolago, poskusno delo traja 3 mesece.

Kandidati naj pošljejo prijave na naslov podjetja v desetih dneh od dneva objave.

Hotel grad Podvin Podvin Radovljica

razglašja prosto delovno mesto: receptorja

Pogoj: dokončana hotelska ali srednja ekonomska šola. Nastop službe lahko takoj. Delovno razmerje za nedoločen čas.

Prijave pošljite na gornji naslov. Razglas velja do 15. 10. 1971.

ALMIRA

alpska modna industrija Radovljica razpisuje naslednja prosta delovna mesta:

- kurjača central. kurjave z izpitom
- cotton pletilca

Pogoj: poleg splošnih pogojev mora kandidat za navedeni delovni mesti imeti tudi odslužen vojaški rok. Osebni dohodek po pravilniku. Nastop dela možen takoj.

Ponudbe je treba poslati na splošno-kadrovski odelek podjetja.

Planinsko društvo Kranj

prireja veliko denarno loterijo

Stiri premije in 4004 dobitki v skupni vrednosti 200.000 din. Srečke bodo v prodaji do 21. oktobra, žrebanje pa bo 23. oktobra.

Zbrana sredstva so namenjena predvsem za pokritje stroškov gorenjske alpinistične odprave v Hindukus.

Pogovori o Besnici

(4. nadaljevanje)

Kot za mnoge hrabre in neustrašne može, je tudi za rokovnjaškega poglavarja Dimeža bilo usodno podlo izdajstvo. Čeravno žandarji niso prav z lihto zasledovali rokovnjače — tembolj, ker je vaška revščina s srcem in obvestili bila na razpolago temnim možem iz besniških gozdov — se to pot niso mogli srečanju izogniti.

Zaradi gotovosti pa sedaj nad Dimeža niso prišli le žandarji, ampak kar cela četa vojakov. Obkolili so Utchenk in polovili skoro vse besniške rokovnjače. Med njimi tudi dečka, mladega grofiča, Dimeževega nečaka. Po naključju pa v času napada na rokovnjaško postojanko, Dimeža ni bilo doma in tako je bil rešen.

Ko pa je zvedel, da so mu ugrabili ljubljene dečka, njegov najdražji zaklad in spomin na deklico, ki mu jo je usoda tako okrutno iztrgala, je Dimež docela podivjal. Kot ponorel je besnel po gorenjskih gozdovih. Brez uma in cilja se je pojavljal zdaj tu, zdaj tam. Smrt ga je prav nesmiselno zasačila v neki stari opekarnici pri Trzinu; zadušil se v dimu in vročini. (Ohranjen je celo podatek, da je rokovnjaškega poglavarja Dimeža (Gyimesa) pokopal mengeški kaplan Ignacij Tavčar.)

Zgodovinar Benkovič ve še povedati, da je Dimež z ne navadno nežnostjo skrbel za nečaka, da ga je sam poučeval v molitvi, pisanju in branju. Svojim rokovnjaškim pajdašem pa je strogo zabijal, da ja ne bi s čimerkoli ali tudi z besedo žalili njegovega ljubljena.

Po Dimeževi smrti so fantiča sprejeli kot novince v neki avstrijski kapucinski samostan, mati njegova, Dimeževa neusojena nevesta, pa je postala redovnica na Ogrskem.

V doslej objavljenih zapisih smo povedali, kako je pisal o besniških rokovnjaških pisatelj in zgodovinar Josip Benkovič. Prav pa bo, če še zveemo, kako je sodil o Dimežu in njegovih šestnajstih mračnih pajdaših zgodovinar in dolgoletni besniški dušni pastir Francišek Pokorn. Seveda je med obema spisoma preteklo domala dvajset let, mišljenja o tako nejasnih pojavih, kot je bilo naše rokovnjaštvo, pa se večkrat menjajo, kakršen je pač čns ali pa kakršni so pač zapisovalčevi nazori.

GOZD UTCENK

Stara razlaga za to ime: v tem gozdiču nad Stihlovo žago so imeli rokovnjači številne male ute ali utice in bivali v njih, po-

leti in pozimi. Drugo ime — Lucenk — pa to razlago podira. A naj bo z imenom tako ali tako, v tem gozdu so se v prvi polovici 19. stol. (in še pozneje) skrivali besniški rokovnjači.

Župniku Pokornu so bile seveda tuje kakršnekoli simpatije za rokovnjače. Imel jih je za navadne razbojnice in postopače, pa čeprav je dobro vedel, da so se rokovnjaške družine vsako leto pomlajale z vojaškimi beguni, ki niso hoteli v vojsko s Piemontezarji. Tako vemo za neki nabor v Kranju, ki se mu ni odzvalo čez devetdeset vpoklicanih fantov. Raže so jo ucvrli čez Ljubelj ali pa se poskrili v domačih hostah.

Kljub temu da je bil Pokorn — stari Besničani to še dobro vedo — hud preganjavec vseh pregreh, velikih in malih, pa je vendarle našel dobro besedo celo za rokovnjaško poštenje:

»Besničani so se teh klatežev strašno bali — čeravno jim rokovnjači niso nič zalega storili. Prigodilo se je nekoč, da je eden od rokovnjačev ukradel neki Besničanki ravno napravljeno peko z neškami vred. Ko Dimež to zve, ukaže mu, da

mora vse nazaj nesti in vso pot ga je dal tepsti za njegov čin.«

ROKOVNJAŠKE UKANE

Zanimivo je brati, kako Pokorn našteva in poimenuje posamezne besniške rokovnjače: »Bili pa so: Dimež s svojimi šestnajstimi pomagači, Pepelnak, Fajdiga, obraza podolgovatega; Muhen, Jurček, Travnov Janez, Benedek, Vidrcan, Platin, Marinovc, Lonček, hud pretepač, Smrdovolar, Vrgelcar, Smarijčan, Cesar in drugi. Izmed teh plašarjev je najznamenitejši Dimež, čigar pravo ime je France Zihlerl. Porodil se je na Gorenji Savi pod Smartnim.«

Bil pa je Dimež namazan z vsemi žavbami, še celo čarati je menda znal. Bal se ga je celo sam hudič, tako hud možak je bil to. In menda prav strašen na pogled. Bil pa je tudi pretkan in zvižajen kot malokdo. Z orožniki se je še rad ponorčeval, saj se jim je postavil pod nos, preoblečen v žensko, drugič je kot preprost kmet s hribov posedal z orožniki v krčmi.

Pa poslušajmo še Pokorno v pripoved o Dimeževi prodrznosti, hladnokrvnosti pa tudi o — hrabrosti:

(Se bo nadaljevalo)

Crtonir Zorec

Slap Sum — Tik pred izlivom v Savo se Nemiljščica vrže čez skale v slikovitem slapu — kataraktu. Mar njegova podoba ne spominja na bobinjsko Savico?

Prosim, pogledaj me. V trenutku, ko stojim med soncem in temo. Na levi je sonce, na desni tema.

In prosim, pogledaj me z leve, da, tam kjer je sonce in videl boš, da sem vseeno svetlejša od teme.

In pogledaj me še z desne, iz teme. Ne, nisem tako svetla kot sonce. Ostro se odraža moja temna postava od svetlobe.

Poglej me

Ne razumem, ne, ne razumem. Zakaj? Če me gledaš v obraz, gledaš obraz dvornega norca. Leva polovica je svetla, desna temna, tako temna, da sploh ne izžareva senc.

Ne razumem in vem. Jaz sem dvorni norec. Toda, če izpustiš »dvorni«, je še bolj pravilno.

In ko me gledaš, ne glej moje duše. Kajti... videl boš blišče belega pekla.

Ker... moja duša ima dvojni oklep.

Prosim, ne glej moje duše. Zapri oči in povedala ti bom, zakaj je moja duša beli peklo.

Sonce je sijalo na nebu in noge so mi drsele po gladkih smrekovih iglicah. Roke so se lovile za veje in varovale obraz pred trnjem. In potem so noge prestopile mejo gozda in stopile na travnik. Zaletavale so se v izsušene krtine, da je zemlja brizgala vsenaokrog...

Ko pa sem prišla domov, sem, sem ugotovila, da so vzrok pravkar nastalih pesti resnice okna. Okna in bela barva. Bil je samo začetek.

Lahko odpreš oči. Ne bom več pripovedovala, ker ne morem. Oprosti mi, ampak res ne morem.

Prosim, pogledaj me, pozabi in pojdi, da, najprej pozabi in potem steci, steci.

Vida Perko,
8. a raz. osn. šole
kokrškega odreda, Križe

Rada bi imela

Na svetu je mnogo čudežnih stvari. Tudi jaz bi imela rada neko čudežno stvar, ki naj bi bila enostavna, takšna, kakršne so vse škatle. Ko pa bi se odstranil pokrov te škatle, bi bilo v njej nešteto gumbov, ne čisto navadnih, ampak takih, pod katerimi bi bilo v dveh, treh besedah napisano, katero delo opravlja.

Ko bi imela pouk dopoldan, bi vstajala točno ob pol

osmih, ker pa ne bi želela, da bi pouk zamudila, bi takoj pritisnila na gumb, pod katerim bi pisalo: najkrajša pot do šole, in že bi bila v šoli. Seveda pa škatle ne bi pustila doma, da bi se celih šest ur prašila na omari, ampak bi jo vzela s seboj. V šoli bi pritisnila na gumb, pod katerim bi pisalo: znanje je v glavi, in že bi vedela vse, kar se je bilo treba naučiti.

Toda, ker je vsake stvari enkrat konec, bi se mi tudi

škatala prej ali slej uničila, z njo pa bi bilo konec tudi mojega brezskrbnega življenja.

Bo že bolje, da delam s svojo glavjo!

Vanja Puhar,
7. c. r. osn. šole
Stane Zagar, Kranj

Neroda

Včeraj je bila lepa sončna nedolga. Bil sem sam doma. Postalo mi je dolgčas, zato sem se odpravil v gozd nabirat gobe.

Ko sem stopal med smrekami, sem se naenkrat spotaknil ter padel prav pred jurčka. Hitro sem se pobral in ga odtrgal. Še sem jih iskal, a na žalost nisem našel nobenega več.

Potem sem se odpravil domov, a mislil sem si, da je včasih tudi prav, če je človek neroden in pade prav pred jurčka.

Franci Taljan, 4. a r. osn. šole Lucijan Seljak

Odredna konferenca na osnovni šoli Simon Jenko

29. september je dan pionirjev. Ta dan praznujejo vsi pionirji v naši domovini. Letos smo imeli prvič prosto, zato se bomo praznika radi spominjali.

Na naši šoli smo imeli tega dne odredno konferenco, ki so se je udeležili po trije predstavniki iz vsakega razreda (razen prvih). Vsi pionirji smo imeli pionirske rutice in kape. Konferenca so se udeležili tudi tovariš ravnatelj, tovariš pomočnik ravnatelja in zastopnik DPM.

Stari predsednik je pozdravil vse navzoče, nato pa smo kar začeli z delom. Izvolili

Dragi mladi brajci

Prikrat v tem šolskem letu smo med objavljenimi prispevki izbrali najbolj zanimive. Pogledajmo, kateri so:

Janez Sagadin iz 8. b razreda osn. šole Staneta Zagarja iz Kranja, ker nam je tako prijetno, prav ob prvih dneh pouka, podal predstavo o uničenju šole in ponovnem zavzetju.

Mojca Ovsenek iz 5. a razreda osn. šole heroja Bračiča iz Tržiča pa nas je popeljala

na prijetno potovanje. Na tem popotovanju ni videla samo lepote, ampak je obstrmelala ob grozotah in si potem zaželela, da bi bila zopet čisto navadna deklica in ne bel oblaček.

Marija Košir iz sedmega razreda osn. šole Matije Valjavca v Preddvoru pa je dobila nagrado za pretresljiv opis smrti partizana Ivana.

UREDNIŠTVO

Mladi amater

Zdravko Košir, učenec 6. razreda osnovne šole v Kranjski gori, je med najmlajšimi kinoamaterji v jeseniški občini in je član pionirskega kluba Studio v Ratečah. O delavnosti in bodočih načrtih mi je odgovoril na naslednja vprašanja.

Od kdaj sodeluješ v klubu in tvoje dosedanje delo?

Moj prvi korak pri klubu je bilo sodelovanje pri snemanju komičnega filma Ropar in policaj leta 1967, kjer sem odigral stransko vlogo. Film je imel velik uspeh na festivalih.

Za filmsko kamero pa sem prvič prijel leta 1968, ko smo snemali film Kurir. Snemal sem s kamero pentaka. Iste leta pa sem odigral glavno vlogo v akcijskem filmu Jurčkove sanje. S pomočjo starejših tovarišev, kateri so se tudi navdušili za ta konjiček, pa sem posnel dva zvočna filma — in to izlet ob Savi Dolinki in Planica 69.

Ali sta bila zadnja filma prikazana na pionirskem festivalu?

Zadnja filma nista bila prikazana na festivalu, ker dolžina predvajanja prvega filma presega norme festivala, saj je dolg 63 minut. Drugi razlog pa je, da še ne upoštevajo super 8 mm tehnike.

Kje dobite denarna sredstva?

Glavni problem nas vseh je denar. Nekaj ga dobimo od staršev, del pa pride v blagajno od pobiranja prostovoljnih prispevkov gledalcev na filmskih predstavah, ki jih prirejamo.

Ali te sodelovanje v klubu kaj ovira pri uspehu v šoli?

Učim se dobro in zato imam težav ne v šoli in ne v klubu.

In načrti?

Vsi skupaj bomo skušali posneti celovečerni film Hlapec Aleš na super 8 castman color filmu. Film bomo sne-

Naš mladi amater se nam je predstavil s kamero — s svojim »orodjem« v roki.

mali s filmsko kamero yashica, ki je avtomatska in ima vgrajen zoom objektiv. Prikazovali ga bomo s tonskim projektorjem eumig. Potrebni so nam še dobri igralci in seveda finančna sredstva. V načrtu imamo tudi nekaj kratkih filmov. Moj osebni načrt je, da bi še nadalje dobro uspevali v šoli.

Alojz Kerštaja

Na terasi LTH

Zopet smo v šoli. Hodim v 3. b razred. Pretekli teden smo bili na Trati. Sli smo na teraso upravne stavbe LTH. Pred nami se je videlo Sorško polje. Sorško polje je lepa ravnina. Tu so skrbno obdelane njive, sončni gozdovi in ob robu naša naselja.

Vmes med njimi pelje železnica in ceste. V ozadju se dvigajo planine in gore. Nebo nad nami je bilo modro, jasno. V lepem sončnem vremenu je segel naš pogled tja v neskončnost do planin.

Tatjana Kalan, 3. b r. osn. šole Cvetko Golar, Šk. Loka

Trenutek tišine

Zgodaj zjutraj je. Stopam po mestnem tlaku. Vse je mrtvo, le moji koraki odmevajo po cesti. Ozrem se po hišah, vse je tiho in blago.

Prvi sončni žarek osveti trg. Zaslepi me. Pomanem si oči in stopam naprej. Iz tišine me moti cviljenje vrat. Zdrznem se. Vrata se odpro. Na prag stopi starček. Ves zaspán nekaj časa gleda po mestu. Nato zapre vrata in se odpravi kdo ve kam. Ustavim se. Gledam hiše. Zopet me moti ropot. Izza vogala pripelje kamion. Ustavi se pred mlekarno. Dva delavca zložita mleko. Avtomobil odpelje. Zopet tišina. Toda samo za trenutek. Odprli so trgovino. Po cesti pride gruča ljudi. Kmalu se porazgubijo po hišah. Trgovine se odpirajo druga za drugo. Pri-dejo tudi prvi kupci, ki izginejo v trgovine. Na ulici in nabira vedno več ljudi in avtomobilov, ki skalijo jutranji mir. Trg se spremeni v čebelnjak, mirno jutro pa pride v glasno dopoldne.

Tomaž Pirih, 8. b r. osn. šole heroja Bračiča, Tržič

Pajek in polž

»Čudno se mi zdi,« reče pajek polžu, »da moreš stanovati v tako majhni in tesni hišici. Jaz stanujem po palačah in celo po kraljevskih sobanah predem svojo mrežo.«

Polž mu odgovori: »Ne bi rad stanoval v tujih stanovanjih. Rajši živim v majhni, toda svoji hišici.«

Borut Prestor,
5. c r. osn. šole
Stanka Mlakarja,
Senčur

Nega čevljev

Letne sandale smo že očistili in pospravili v škatle ali omare, da bodo prek zime počakale spet na poletje. Zdaj bomo pregledali jesensko in zimsko obutev ter se odločili, ali jo obnovimo in staro zavržemo ali pa bodo čevlji dovolj dobri še za eno sezono. Poglejmo, če bodo naši smučarski čevlji preživeli še eno zimo na snegu. Če je usnje zelo razpokano, nas ne bodo več varovali pred mrazom in vlago. Nove čevlje pa bomo zato bolj negovali, da ne bodo čez poletje otrdeli in razpokali. Z dobro kremo jih od časa do časa namažemo in s tem ohranimo njihovo prožnost. Najbolje je, če take čevlje mažemo s kremo, ki poleg maslačob vsebuje tudi si-

likone. S tako kremo čevlje ne samo negujemo, pač pa tudi impregniramo. V trgovinah se dobi specialna krema »waterproof«, ki jo imejmo vedno v predalu.

V lepih jesenskih dneh radi obujemo čevlje iz semiš usnja. Čiščenje takih čevljev ni zahtevno, potrebujemo le dnevno krtačenje in čiščenje z gumijasto krtačko. Za nego semiš obutve se dobi tudi moderno sredstvo v obliki razpršila. Tudi za vse ostale vrste usnja se vse bolj uporabljajo sredstva za nego v obliki razpršila. So prav tako učinkovita kot klasične kreme za čevlje, čiščenje čevljev pa je hitreje opravljeno, razen tega pa si pri takem čiščenju ne zamažemo rok in obleke.

Lakaste čevlje čistimo s krpo. Od časa do časa vtremo v usnje glicerin ali vazelin. Tudi za lakasto usnje se dobi razpršilo.

Tudi gumijasta obutev rada razpoka. Ni dovolj, če jo samo umivamo, od časa do časa jo je treba tudi namažati z vazelinom ali glicerinom. Umivanja pa je potrebna tudi notranja stran, saj se noge v škornjih in snežkah zelo potijo.

DRUŽINSKI POMENKI

Občinski odbor rdečega križa Škofja Loka razpisuje prosto delovno mesto

tajnika

za nedoločen čas

Pogoji: srednja strokovna izobrazba, socialne, medicinske ali administrativne smeri, da ima organizacijske sposobnosti in vsaj petletne delovne izkušnje na enakem ali sorodnem delovnem mestu. Stanovanja ni na razpolago.

Rok prijave je 15 dni po objavi. Interesenti naj pošljejo prijave na naslov: Občinski odbor rdečega križa, Škofja Loka, Mestni trg 35.

Delavska univerza

Tomo Brejc

Kranj

razpisuje prosti delovni mesti:

a) vodjo tehničnega servisa

b) ročnega knjigoveza

Pogoji pod a): srednja izobrazba ekonomske ali tehnične smeri ali poklicna šola s prakso za delo v tehničnem servisu;

pod b): izučem knjigovez ali priučen knjigovez z daljšo prakso.

Rok prijave 15 dni po objavi razpisa.

● Mastne madeže s tpet odstranimo s kašo, ki smo jo napravili iz zdrobljene krede in terpentina. Na skritem koncu kašo najprej preizkusimo, če ne najeda barve. Če bo vse v redu, kašo nanesite na madež, pustite da se posuši in prah skrtajte.

● Sobne rastline s kosmatimi ali zametnimi listi se prav tako rade naprašijo. Takih listov ne moremo obrisati s krpo. Poskusimo prah spihati s prelučnjano žogo ali čim podobnim.

● Kopalnica ne bo polna sopare, če v kad najprej natočimo nekaj centimetrov mrzle vode in šele nato toplo vodo. Če je v kopalnici gibliva prha, jo enostavno potopite v mrzlo vodo in odprite toplo, pa bo sopare kar manj.

Vida T. iz Skofje Loke — Kupila sem blago za delovno haljo — pošiljam vam vzorec in prosim za kroj. Halja naj bi bila praktična in nekoliko tudi po modi. — Visoka sem 168 cm, tehtam 68 kg, imam zelenkaste oči in svetlo kostanjeve lase.

Marta — Prva halja ima manjši ovartnik moderne oblike. Zapenja se enovrstno, vendar pa nekoliko nevsakdanje. Od zadnjega gumba dalje je halja odprta. Rokavi so dolgi, ne preveč oprijeti in spodaj stisnjeni. Na desni strani je večji žep.

Druga halja ima koničast izrez, zapenja se na sprednji strani. Pas je vstavljen. Desna dva gumba na pasu sta le v okras, leva dva pa haljo zapenjata. Obe halji sta poloprijetega kroja.

Zdravnik svetuje

Pljučni rak (2)

Prekanceroznim ali prerakastim stanjem danes posvečamo največjo skrb. S pravočasnim zdravljenjem prerakastih obolenj zmanjšujemo razvoj raka in s tem rešujemo bolnike. Je pa še mnogo nejasnosti, ki nas ovirajo pri zdravljenju raka. Na podlagi dolgoletnih opazovanj pa so odkrili dva faktorja, ki omogočata možnost pravočasnega ukrepanja. Rakasta obolenja se namreč rada pojavljajo iz roda v rod, to pomeni, da je nagnjenost k raku lahko dedna. Zato je proučevanje takega obolenja v družini lahko zelo pomembno, saj omogoča opozarjanje posameznika že v samem začetku obolenja, ko so možni še učinkoviti ukrepi. S pravočasnim preventivnim pregledom lahko preprečimo nastanek raka. Čeprav dejanskega povzročitelja raka še ne moremo povsem dokazati, pa nam omenjena opazanja zelo pomagajo v boju proti tej bolezni.

Razni mehanični dražljaji, predvsem dolgotrajni, dostikrat omogočijo razvoj raka. Znani so opazovanja kadičev pip, pri katerih se rad razvije rak na ustnici. Toplotni vplivi kot so opekline ali dolgotrajno žarčenje omogočijo ugodne pogoje za nastanek raka na koži. Največ izkušenj doslej imamo pri opazovanju kadičev. Tu imamo pravzaprav dva faktorja. Prvi je stalno mehanično draženje dihalnih potov s cigaretnim dimom, drugi faktor pa so kemične sestavine tobaka.

Raziskave, ki so jih napravili v Ameriki in Angliji, so dale mnogo zanimivih podatkov, ki so nam vodilo pri odkrivanju raka, zlasti pljučnega. Studije so pokazale, da z naraščanjem števila pokajenih cigaret na dan narašča tudi število obolelih. Veliko več bolnikov najdemo med kadilci, ki že dlje časa kadijo. Ni več znano, da pri istem številu moških in ženskih kadičev veliko bolj obolevajo moški. Verjetno zato, ker veliko kadičev ne vdihava cigaretnega dima in so zato dražljaji omejeni samo na ustno votlino in ne na ves dihalni sistem.

dr. Gorazd Zavrnik

Turistično prometno podjetje **CREINA KRANJ**

Komisija za delovna razmerja razglašala naslednji prosti delovni mesti:

1. sobarice v hotelu
2. čistilke na žičnici Krvavec

Pogoji: pod 1.: v poštev pridejo kandidatke iz Kranja in bližnje okolice. Prednost pri izbiri imajo osebe s praksjo na podobnih ali enakih delovnih mestih;
pod 2.: glede na lokacijo delovnega mesta imajo prednost pri sprejemanju kandidatke iz okolice Cerklj. Nastop dela je 1. 11. 1971.

Kandidatke naj se zgledajo v kadrovske službi podjetja v Kranju, Gregorčičeva 8.

OBVESTILO

Cenjene stranke obveščamo, da smo v sprejemnici kemične čistilnice in pralnice v Škofji Loki ob sobotah spremenili delovni čas, odprto je od 7. do 13. ure.

Obrtno podjetje Bistra, Škofja Loka.
Za obisk se priporočamo.

Trgovsko podjetje **Rožca Jesenice**

razpisuje na podlagi sklepa delavskega sveta z dne 6. 10. 1971 javno licitacijo za prodajo

**2-tonskega
tovornega avtomobila**

znamke zastava 620 B, letnik 1967,
v petek, 15. oktobra 1971 ob 8. uri na sedežu
podjetja na Jesenicah, Delavska 11.

Začetna izklicna cena je 9.800 din. Avto je v voznem stanju in registriran za leto 1970/71.
Interesenti si lahko ogledajo vozilo v garaži podjetja.

ZDRUŽENJE ŠOFERJEV IN AVTOMEHANIKOV Kranj

sklicuje sestanek na katerem bo vpis v večerno šolo, za vse šoferje »C« kategorije, ki še nimajo spričevala o strokovni izobrazbi (kvalifikacije). Sestanek bo v nedeljo, 17. 10. 1971 ob 9. uri dopoldne v Delavskem domu v Kranju, vhod številka 6.

Fantje s Praprotna

Petnajst let je že, ko so se fantje, ki jih danes pozna staro in mlado daleč naokrog pod imenom »Fantje s Praprotna«, prvič zbrali skupaj. Mladi so bili še takrat. Za petje pa so imeli veselje že od nekdaj. To niti ni čudno. Dobri pevci so v tem delu Selške doline nasploh doma. Tako so tudi fantje začeli zgodaj prepevati. Pesem jih je družila, ko so se kopali, »raubšical« ribe in nasploh kadar so bili skupaj. Najprej so prepevali v zboru na Bukovic in kmalu nato sestavili oktet, ki pa se ni obnesel. Prešli so v sekstet in končno v kvintet. Še danes je v enaki sestavi. In kdo so fantje, ki že toliko let prepevajo? To so trije Janezi — Habjan, Kalan in Dolenc, pa še Andrej Bergant in Jože Šifrar. O svojih začetkih naj pa kar sami spregovorijo.

»Ljudje so nas prvič dobro spoznali v Železnikih, ko smo zmagali na prireditvi Pokaži, kaj znaš,« se spominjajo fantje. »Uspeha smo bili izredno veseli. Kar peš smo šli domov in med potjo prepevali. Po tistem pa nismo imeli več miru. Stalno so nas vabili na razne proslave in prireditve. Nikdar nismo odrekli. Celo na dveh proslavah smo včasih nastopili v istem dnevu. Ja, takrat smo pa prekrizarili celotno Selško dolino in tudi drugam smo šli. Istega leta smo nastopili tudi na Loških prireditvah. Ob vsem tem pa ne smemo pozabiti na Franca Potočnika. Skupaj nas je zbral in nam dajal podporo. Še potem smo velikokrat iskali pri njem nasvetov. Vedno nam je rad pomagal.«

Kmalu so »Fante s Praprotna« spoznali po vsej Sloveniji. Takole je bilo.

»Leta 1963 smo se na ljubljanskem radiu prijaviли za oddajo Pokaži, kaj znaš. V zimskem času, januarja ali februarja, smo nastopili. Uvrstili smo se v finalno oddajo. Med vsemi smo na koncu zasedli tretje mesto. Na teh oddajah smo se spoznali tudi z Lojzeto Slakom in kmalu

smo začeli skupno nastopati. Še prej pa so nas povabili na snemanje za radio. Sedem pesmi smo posneli za začetek in kmalu po tem še nekaj. Pa v dobrih dvajsetih minutah smo posneli tistih sedem pesmi,« se spominjajo.

Iz radijskih sprejemnikov so se oglasile prve pesmi »Fantov s Praprotna« — Domača hiša, Moja kosa, Grabljice, Pastirček, Zvončki, Bleda luna in Lepa, res lepa, je Selška dolina. Ta je kmalu postala pri poslušalcih izredno priljubljena. Kako tudi ne, saj so fantje z občutkom zapeli o lepotah svojega domačega kraja, o lepotah Selške doline vse tja gor do skalnih sten Ratitovca. Na radio so začela prihajati pisma z željami po pogostejšem predvajanju teh pesmi. Pisali so jih Gorenjci, Dolenjci, Stajerci, Primorci... Se več pa je bilo želja, ko so bile predvajane prve pesmi skupaj s triom Lojzeta Slaka.

»Kot že rečeno, smo se spoznali v Ljubljani na oddajah Pokaži, kaj znaš. Nič nismo imeli proti sodelovanju. Ob novem letu 1965 smo posneli z Lojzeto prve pesmi in začeli nastopati po veselicah. Uspeh je bil presenetljiv.

Kmalu po tistem je Andrej moral k vojakom. Sodelovanja pa vseeno nismo prekinili. Na snemanje je prišel kar iz Vipave, kjer je izpolnjeval vojaško obveznost. Tako smo skupaj še danes.«

Tudi na kak »špas« so fantje vedno pripravljani. V njihovi družbi ni nikoli dolgčas.

»Ravno v Glasu ste objavljali prispevke 'Zakaj ni več petja na vasi'. Povemo, da smo takrat po vaseh tu okrog dokazovali ravno nasprotno. Pa tudi sicer smo včasih, če se je le dalo, kakšno podoknico urezali. Čudoviti so bili tisti večeri. In koliko smeha. Včasih smo spali kar na kozolcu, da smo se zjutraj zbudili.«

Zdaj fantom vedno primanjkuje časa. Veliko potujejo.

»Prvi nastop v tujini smo imeli v Medicini v Italiji. Nato pa se je začelo. Država za državo — Avstrija, Nizozemska, Francija, Nemčija, ZDA, Kanada. Zalostno pa je, da si zaradi pomanjkanja časa velikokrat krajev niti ne moremo ogledati.«

So se žene privadile pogoste odsotnosti?

»Oja, to so pa potrpežljivost,« so prikimali vsi hkrati. »Sicer so pa vse vedele, kaj bodo dobile. O, niso dobile 'mačka v žaklju', ne,« so še potrdili.

V decembru bo izšla nova plošča ansambla Lojzeta Slaka. In na njej bodo fantje spet samostojno zapeli nekaj pesmi kot na zadnji. Sicer pa ob jubileju: še veliko uspehov, fantje.

J. Govekar

VINKO BEVK, iz Hotavelj. Star je 49 let, harmoniko pa igra že 36 let.

FRANC BERTONCELJ iz Zgornje Besnice igra harmoniko že 50 let. Star je 72 let.

ALOJZ JELENC iz Kranja je star 49 let. Harmoniko igra od 19. leta.

ALOJZ BERCE iz Srednje vasi v Bohinju je star 67 let, harmoniko pa igra 30 let.

JANEZ SKOMAVC iz Mojsrane je harmonikar 20 let. Star pa je 60 let.

ALOJZ GOVEKAR iz Kranja. Star je 60 let, harmoniko pa igra 40 let.

ALOJZ PERNE iz Kranja igra harmoniko od 8 leta naprej. Star je 72 let.

FRANC ODAR iz Bohinja igra harmoniko od 1942. leta naprej. Star je 51 let.

ANTON FRELIH iz Zalega loga. Harmoniko igra 47 let, star pa je 65 let.

ANDREJ ROVTAR iz Lajs je star 61 let. Harmoniko igra 38 let.

ANGELA PINTAR iz Nomnja igra harmoniko 46 let. Star je 59 let. (Posnetek z lanskega tekmovanja).

JANEZ ZLEBIR iz Cerkelj igra harmoniko 25 let, star pa je 45 let.

VINKO MESEC iz Praprotna v Selški dolini je star 64 let. Harmoniko igra 45 let.

FRANC LIPOVSEK iz Radomelj od 10 leta igra harmoniko. Star je 53 let.

JOZE ODAR iz Stare Fuzline. Star je 60 let, harmoniko pa igra 35 let.

KRISTI SLIVNIK iz Zgornjih Gorij pri Bledu, je začel igrati harmoniko, ko je bil star 26 let. Igra jo že 22 let.

FRANC SITAR iz Kamnika. Osvojil je 1. nagrado. Star je 69 let, harmoniko pa igra od 20 leta.

VENCELJ FERJANČIČ je doma iz Kamnika. Star je 67 let, harmoniko pa igra od 16 leta.

ANTON ROZMAN iz Mengša je začel igrati harmoniko, ko mu je bilo 17 let. Zdaj je star 51 let.

LOJZE STULAR iz Britofa pri Kranju. Harmoniko je začel igrati pred desetimi leti. Star je 60 let.

IV. tekmovanje harmonikarjev na Pokljuki

Minula sončna nedelja, ki je mnoge zabila od doma, je pripomogla, da se je tudi pri gostišču Ob tabornem ognju na planini Goreljek na Pokljuki zbralo veliko obiskovalcev. Udeležili so se IV. tekmovanja harmonikarjev, ki je pod pokroviteljstvom hotelov Ljubljana transport na Bledu in odbora Prešernove brigade organizirala plansko društvo Srednja vas v Bohinju.

Letošnje tekmovanje je potekalo pod naslovom Pozdrav s planin. Na njem se je zbralo 35 harmonikarjev iz vse Slovenije (največ pa jih je bilo z Gorenjske). Nad 45 let stari harmonikarji so tekmovali na diatoničnih harmonikah. Vsak tekmovalec je moral zaigrati eno partizansko in eno narodno pesem, izvajanje pa je ocenjevala posebna strokovna komisija.

Tekmovanje je bilo zanimivo in bolj ko se je bližalo kraju, bolj je postalo tudi vznemirljivo. Poleg nagrad, ki so jih med drugim prispevali hoteli Ljubljana transport, Nama Ljubljana, Vino Kranj, Centromerkur Ljubljana, Slovenija vno, Almira Radovljica, Zarja Jesenice, lastnik gostišča Ob tabornem ognju — Milče, Tekstil polivinil Bled itd., so se harmonikarji »borili« tudi za dve prehodni nagradi: veliko gorjuško čredo in kip partizana harmonikarja.

Prvo nagrado — kip partizana harmonikarja je tokrat osvojil Franc Sitar iz Kamnika, drugo nagrado — veliko gorjuško čredo pa je dobil Franc Franko z Jesenic, ki je sodeloval tudi že na lanskem tekmovanju. Kip partizana harmonikarja je v imenu odbora Prešernove brigade izročil tekmovalcu Karel Leskovec, veliko gorjuško čredo pa je v imenu hotelov Ljubljana transport na Bledu izročil drugouvrščenemu direktorju hotelov tovariš Jordan. Harmonikarje z Gorenjske, ki so na letošnjem tekmovanju nastopili prvič, predstavljamo kot lani — s sliko.

Razen tega pa so se srečanja na Pokljuki udeležili še naslednji gorenjski harmonikarji, ki smo jih predstavili že ob lanskem tekmovanju: Franc Fabijan iz Zgoranje Besnice, Franc Krajnik iz Dovij (Moistrana), Andrej Hodnik iz Bohinjske Srednje vasi, Pencja Blejč (lanska zmagovalka) iz Mengša, Albin Valjavec iz Podlublja nad Tržičem, Franc Rihtar z Jesenic, Peter Blažin iz Jereke, Franc Franko (letos druga nagrada) z Jesenic in Ignac Radelj iz Radovljice.

Harmonikarje poslušal in slikal: Andrej Zalar

Pogled na Triglav s Kepe

POD KEPO

Bilo je v nedeljo, 3. oktobra. Nebo je bilo čisto kot slivovka v steklenici in Dravska dolina od Beljaka prek Celovca in naprej proti Velikovu je bila kot na dlani. To seveda z vrha 2143 metrov visoke Kepe. Mežaklja je bila tako blizu, da bi jo prijel, in za njo Triglav, Skrlatica, Prisojnik in vse Julijske Alpe. Le Mojstrana in vsa gornje-savska dolina se je skrivala pogreznjena za planinami. Bolj pa je bila razkošna dravska stran od Zilze z vijugasto Dravo in jezeri. Prek Stola in drugih vrhov Karavank je bilo komaj videti Kamniške. Le naš Storžič z izrazito silhueto Tolstega vrha in Kriške gore v nadaljevanju se je izdal. Nepozaben užitek!

Ob vrnitvi k edini koči Slovenskega planinskega društva pod Kepe na višini nekaj nad 1000 metrov nas je pozdravil 72-letni Miklavčič, vneti organizator, planinec in domoljub. Tudi njegov brat je prišel in če ne bi vedel, da sta od tam doma, jima ne bi verjel. Niti značilna izgovorjava črke »r« ju ni izdala. Mnogo sta pripovedovala o tamkajšnjem življenju naših Slovencev za Karavankami, o njihovi edini planinski koči, ki ji ni dovoljena nobena postrežba okrepčil razen golega prenočišča. Društvo s sedežem v Celovcu zajema članstvo vseh krajev slovenske Koroške od Zilje do Železne Kaple.

Pričujočo nedeljo, kot je pravil Miklavčič, so jih obiskali tudi planinci iz Ljubljane. Z njimi sta bili tudi dve pevki, baje iz Opere. Ni mogel dopovedati, kako lepo sta zapeli v njihovi slovenski koči in v gornjem domu »Bertshütte«. Planinci so se zbirali, tudi tisti, ki te družbe niso razumeli (nemško govoreči) in spraševali, kdo, od

kod so pevke. Miklavčič je navdušeno pravil, kako je mnogo tamkajšnjih turistov in planincev poslušalo razne operne arije in narodne pesmi.

Toda, kot je menil, včasih mi Kranjci ne upoštevamo, da so tam tudi Slovenci. Ne koč, kot je povedal, ga je na cesti pri Rožu ustavil voznik z vozilom ljubljanske registracije in v polomljeni nemščini spraševal o cesti. »Kaj ne veste, da smo tu Slovenci? Če pa že hočete govoriti nemško, se najprej naučite,« je povedal Miklavčič in še do-

dal: »Kranjci ostanete Kranjci!« Vsi smo se nasmejali.

Bil je to izlet kranjskih planincev skupno z vsemi mentorji sekcij mladih planincev-pionirjev po šolah, katerim gre velika zasluga, da kranjsko PD nosi zastavo med sorodnimi organizacijami po veliki udeležbi mladega naraščaja. Pot nazaj je vodila mimo Vrbskega jezera in skozi mnoge kraje, ki ob močnih koreninah Miklavčičev trdno vzdržujejo slovenstvo proti trajnemu pritisku večine onstran Karavank.

K. Makuc

ZIRIJA ZA PODELJEVANJE PRIZNANJ OSVOBODILNE FRONTE SLOVENSKEGA NARODA pri republiški konferenci SZDL Slovenije v Ljubljani, Komenskega 11

razpisuje za leto 1972

20 Priznanj Osvobodilne fronte, ki bodo podeljena ob obletnici ustanovitve OF — 27. aprila 1972

Priznanje OF se podeljuje posameznikom, družbenopolitičnim in drugim organizacijam za posebne družbenopolitične, kulturne in organizacijske dosežke pri razvijanju in krepitvi socialističnih samoupravnih odnosov. Priznanje OF se podeljuje tistim posameznikom in organizacijam, ki so s svojim delom, posamezniki pa tudi z drugimi osebnimi kvalitetai, prispevali k dosežkom trajne vrednosti in s tem vplivali na uveljavljanje in razvoj socialističnega družbenopolitičnega sistema, demokratičnih socialističnih odnosov, na krepitvi in razvoju samoupravljanja, zlasti pa za dosežke, ki pospešujejo delovanje občanov in delovnih ljudi na vseh področjih in v vseh oblikah družbenega življenja. Predloge za Priznanja OF posredujejo organi, organizacije in posamezniki do vključno 15. januarja 1972, žiriji za podeljevanje Priznanj OF. Kasnejših prijav žirija, v skladu s pravilnikom o podeljevanju priznanj, ni dolžna upoštevati.

Predlogi morajo imeti poleg kratkih življenjepisnih podatkov in točnih naslovov predlaganih tudi čim bolj polnejšo utemeljitev razlogov, zaradi katerih naj bi predlagani zaslužili Priznanje OF.

Občinske konference SZDL imajo na zalogi posebne tiskane obrazce (rumene barve), ki jih je treba uporabiti ob pošiljanju predlogov.

Divja liga

Pred leti so mladi navdušenci nogometa iz Kranja in okolice ustanovili svojo nogometno ligo in ji dali ime divja liga. Ustanovili so jo zato, da bi čim več mladih ljudi, ljubiteljev igre z žogo, pritegnili k športu in jim hkrati vlili tekmovalnega duha. Ideja se je pojavila spontano in kmalu so se začela tekmovanja kot v pravih prvenstvenih ligah. Do danes je sodelovalo že veliko ekip, ki se ne prestopajo menjajo in spreminjajo. To je razumljivo, saj nekaterim zmanjka časa, drugi gredo služiti vojaški rok itd. Tekmovanja so jeseni in spomladi. Zmagovalna ekipa dobi pokal, ki ga kupijo vse ekipe skupaj. V tem, verjetno edinstvenem tekmovanju v Sloveniji, številu sodelujočih iz leta v leto narašča. Divja liga pomeni veliko popularizacijo nogometa. Za primer naj povem, da ekipa Ranch Boys, ki je do lani sodelovala v tej ligi, letos dokaj uspešno sodeluje v gorenjski ligi.

Kdo vse sodeluje? Moštva sestavljajo prebivalci določene predela ali ulice. Pogosto pa se zgodi, da se zberejo stari prijatelji, ustanovijo nogometni klub in se vpišejo v ligo. Med igralci najdemo dijake, delavce, vajence, študente. Poprečna starost se giblje okrog dvajsetih let. Mnogim med njimi pomeni nogomet dopolnilno rekreacijo in zabavo hkrati. Vsaka ekipa mora na začetku prvenstva prijaviti petnajst igralcev, izmed katerih potem izberejo moštvo, ki ima šest igralcev in vratarja.

Letos sodeluje v ligi osem ekip ali skupaj 120 igralcev. Vse tekme igrajo na igrišču v Čirčah. Vsaka tekma ima dva polčasa po 30 minut. Moštva lahko med tekmo zamenjajo dva igralca in vratarja. Letos bo dobila zmagovalna ekipa pokal v vrednosti 500 din. Poleg ligaškega tekmovanja pa vse ekipe sodelujejo tudi v pokalnem tekmovanju, in sicer po izločilnem sistemu. V finalu se pomerita bratolec pokala in novi zmagovalce.

Vsak torek imajo predstavniki vseh ekip sestaneke, na katerih sproti rešujejo razne probleme in morebitne pritožbe. Določajo tudi pare in termine tekem.

V tem edinstvenem tekmovanju je koristno združeno s prijatelji. Danes mnogo govorimo o tem, da se mladina premalo ukvarja s športom in drugimi oblikami aktivne rekreacije. Divja liga je dokaz, da lahko pritegnemo k sodelovanju veliko število mladih, seveda tedaj, ko je organizacija dobra in ko udeležba ne ovira rednega dela v šoli ali na delovnem mestu.

M. Gabrijelečič

SLOVENIJALES

LJUBLJANA

Na Gorenjskem sejmu obrti in opreme od 9. do 18. oktobra

● pohištvo ● posteljni vložki ● gospodinj-
ski aparati ● preproge ● okna ● vrata ●
parket

Povečan izbor pohištva iz programa lastnih
proizvodnih enot:

SLOVENIJALES IDRIJA:

spalnice MARCELA, SIBILA, MARIEL,
KLARA

SLOVENIJALES SORA — MEDVODE:

predsobne stene in del izvoznega programa,
omarice za čevlje

SLOVENIJALES BREŽICE:

spalnice Dušanka, Mimoza

STIF KOPER:

Regal Sara, regal št. 28

5% POPUST Dostava na dom
Pri nakupu pohištva
odobravamo 10.000 din kredita

Elektrotehniška podjetja:

Elektromontaža, Ljubljana
Instalacija, Škofja Loka
Elektrotehniško podjetje,
Kranj

VABLJO cenjene obiskovalce, da obi-
ščejo naš paviljon izdelkov na IV. sej-
mu »Obrti in opreme«, ki bo od 9. do
18. oktobra 1971 v novih sejmskih pro-
storih Savskega loga v Kranju

Cenjeni obiskovalci sejma »Obrti in opreme« v Kranju
obiščite prodajalno pohištva

lesnina

KRANJ, TITOV TRG 5

in skladišče v Kranju, Benedikova 1 (Stražišče)

Pred nakupom si oglejte veliko izbiro pohištva

Kmetovalci — ljubitelji cvetja

Vabimo vas, da nas obiščete na
Gorenjskem sejmu od 9. do 18.
oktobra v Kranju

Nekatere kmetijske stroje boste lahko kupili po iz-
redni sejemski ceni, a nekatere celo delno na kredit.
Ljubitelji cvetja boste lahko izbirali pri nakupu
čebulic spomladanskega cvetja, uvoženih iz Holan-
dije. Se priporoča

Kmetijska zadruga Sloga Kranj

Komisija za volitve in
imenovanja
skupščine občine Tržič
razpisuje prosto delovno mesto
načelnika oddelka za splošne za-
deve in družbene službe skupšči-
ne občine Tržič

Pogoji: visoka strokovna izobrazba pravne ali uprav-
ne smeri ter osem let delovnih izkušenj ali
višja strokovna izobrazba pravne ali uprav-
ne smeri ter deset let delovnih izkušenj.

Ponudbe skupaj z dokazili o strokovnosti sprejema
Komisija za volitve in imenovanja 8 dni po objavi
razpisa.

JUGOBANKA

Ekspozitura Jesenice

Cesta maršala Tita 20

obvešča, da posluje vsak dan od 7. do 11.30
in v sobotah od 7. do 9. ure

Ekspozitura opravlja hranilniško službo, vodi devizne
in žiro račune občanov.

Poleg poslov deviznega in dinarskega varčevanja nudi
ekspozitura občanom tudi ostale usluge, vezane na de-
vizne posle, kakor npr.: prodaja deviz za privatna potovanja,
odkup in prodaja čekov, odkup tujih valut, plačila in drugo.

Lastniki deviznih računov, kakor tudi dinarskih hranilnih
vlog, odprtih pri Jugobanki, imajo možnost, da dobe stano-
vanjske in potrošniške kredite.

JUGOBANKA
ekspozitura Jesenice
C. maršala Tita 20

MURHA + GLAS

prirejata 9. oktobra ob 19. uri
v festivalni dvorani na Bledu

MODA 71/72

ZABAVNI VEČER

Sodelujejo športniki olimpijci
— Marta — plesno športni klub
Kranj — instrumentalni kvintet
Gorenjci iz Radovljice — kon-
feransje Janez iz Škofje Loke

Prodaja vstopnic eno uro pred
začetkom predstave v festivalni dvorani

Kmetovalci, obrtniki!

NA GORENJSKEM SEJMU OBRTI
IN OPREME V KRANJU
RAZSTAVLJA ISKRA:

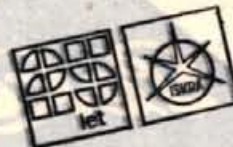
- vetalne stroje
- vibracijske stroje
- električne pnevmatske stroje
- brusilne stroje
- stroje za lakiranje
- hobby stroje

NOVOST NA JUGOSLOYANSKEM
TRŽIŠČU:

PREMI BRUSILNI STROJ

V ČASU SEJMA DEMONSTRACIJE PRAK-
TICNE UPORABE IN PRODAJA.
Posebej vam želimo predstaviti premi
brusilni stroj P5 122 Al, s katerim lahko
brusite vse vrste rezil pri poljedelskih
strojih. Moč stroja je 270 W in ima
22000 vrtljajev v minuti v praznem teku.
Teža stroja je 2 kg. Maksimalni premer
uporabnega brusnega koluta je 25 mm oz.
50 mm z bakelitno vezavo in s posebnim
ojačanjem. Brusno koluto lahko kupite v
vseh naših industrijskih prodajalnah.

Iskra

EKSOTERM

kemična tovarna
Kranj, Struževo 66

razglašja prosto delovno mesto

tajnice — korespondentke

Pogoji: višja upravno administrativna šola ali
srednja ekonomska šola in 3 leta prakse na istem
ali podobne delovnem mestu; obvladanje strojepisja
in stenografije.

Pismene ponudbe sprejema splošni oddelček 15 dni
po objavi oglasa.

KDO PLINARNA LJUBLJANA

Podjetje s 110-letno tradicijo v plinski dejavnosti

KAJ KOMU

je zgradila v Kranju novo skladišče tekočega propan butan plina v jeklenkah

v novem skladišču prodajamo plin za:

- gospodinjstva
- gostinstvo
- camping
- obrt
- industrijo

ZAKAJ

uporaba tekočega plina ima sledeče prednosti:

- takojšnja pripravljenost za uporabo
- dober izkoristek
- minimalni skladiščni prostor
- nobenih škodljivih izgorevalnih ostankov
- ekonomičnost

KJE

skladišče je v komunalni coni na Primskovem na cesti proti Brniku telefon 23 588

KDAJ

skladišče je odprto vsak dan, vključno v soboto od 7. do 18:30

IN ŠE

Poleg prodaje tekočega plina izvršujemo:

- dostavo plina na dom
- redne preglede jeklenk in plinskih instalacij
- montažo, popravila in servis plinskih aparatov
- projektiranje in izvajanje plinskih instalacij
- brezplačno nudimo vse tehnične nasvete za varno in ekonomično uporabo plina

TOREJ!

Vaše želje sporočite na pravi naslov, to je:

PLINARNA LJUBLJANA
Resljeva 34
tel. 316 555

mali oglasi

PRODAM

GASILSKO DRUSTVO
DUPLJE PRODA »GUMI
VOZ« NA VZMETEH Z NO-
SILNOSTJO 2,5 t. CENA
UGODNA. OGLED V GASIL-
SKEM DOMU V DUPLJAH.

VALILNICA NAKLO raz-
prodaja do 12. t. m. dva do
šest mesecev stare JARCKE
in PETELINCKE po reklam-
ni ceni 4985
Poceni prodam rabljen
STEDILNIK na drva. Miaka
št. 4 5028

Prodajam 400 kg težkega VO-
LA in KRAVO mlekarico. De-
žman, Bodešče 4, Bled 4975

Prodajam tri nova dvokrilna
OKNA (Jelovica) z roletami
120 x 120. Boltar A., Cankar-
jeva 27, Jesenice-Koroška Be-
la 4973

Prodajam skoraj nov SIVAL-
NI STROJ bagat. Knapič
Knapič Zdenka, Klobovsova
1, Skofja Loka 4989

Prodajam mlado KOBILO.
Pivka 15, Naklo 4990

Prodajam dobro ohranjen
TRAKTOR ferguson 35 in dve
KRAVI, dobri mlekarici, ena
je frizijka. Soklič, Selo 22,
Bled 4991

Prodajam rabljeno STRES-
NO OPEKO. Kupim krmilni
KROMPIR. Ogled oziroma
ponudbe pri Lenarčiču Jan-
ku, Podgora 14, Sentvid,
Ljubljana 4992

Prodajam šest PRASICKOV,
starih šest tednov. Zupin Jan-
nez, Apno 2, Cerklje 4993

Prodajam štiri mesece brejo
mlado KRAVO. Primožič,
Lom 27, Tržič 4994

Prodajam KRAVO s teletom
in SLAMOREZNICO na mo-
torni pogon. Zg. Besnica 14
4995

Prodajam JABOLKA jonatan,
carjevič in druge. Demšar,
Zabukovje 1, Besnica 4996

Prodajam ZELJE v glavah.
Basaj, Suha 40, Kranj 4997

Prodajam novo trajno gorečo
PEČ küpersbusch, Zrimšek
Franc, Sp. trg 4, Skofja
Loka 4998

Poceni prodajam brezhibno
trajno žarečo PEČ emo 5,
rabljeno samo pol zime. Zgla-
site se dopoldne v Golf ho-
telu Bled, Jakšič Jože 4999

Prodajam dobro ohranjen
TRAKTOR ferguson 35 po
generalni. Zerjavka 4, Smled-
nik 5000

Prodajam PEČ na žaganje.
Gmajnica 30/d, Komenda
5001

Prodajam zimska JABOLKA
na drevesih. Volklo 30, Sen-
čur 5002

Prodajam dobro ohranjeno
akonsko SPALNICO. Krt
Matevž, Zlato polje 16, Kranj
5003

Prodajam trajno žarečo PEČ
küpersbusch. Senčur, Kranj-
ska c. 2 5004

Prodajam 80-litrski BOJLER
Zevnikova 3b (Orehek).
Kranj 5005

Ugodno prodajam STEDIL-
NIK gorenje na trdo gorivo
in kombiniran STEDILNIK
na plin in elektriko. Jelen-
čeva 2, Kranj 5006

Prodajam PLINSKO PEČ el-
ra in OMARO za dnevno so-
bo. Čehovin Marija, Kidri-
čeva 30, Kranj 5007

Prodajam vzdljiv desni STE-
DILNIK s kotličkom. Buko-
vac Doroteja, Kidričeva 12,
Kranj 5008

Prodajam jedilni, krmilni in
semenski KROMPIR igor. Se-
benje 21, Tržič 5009

Prodajam popolnoma novo
SEDEŽNO GARNITURO mo-
blo. Gašparič Marija, Cesta
JLA 6/15, Kranj 5010

Zelo poceni prodajam nov,
opremljen, visok, zložljiv
OTROSKI VOZICEK. Okro-
glo 16, Naklo 5011

Prodajam TELICKO za ple-
me (frizijka). Moše 11, Smle-
dnik 5012

Oddajam GARAZO v najem.
Belcharjeva 3, Senčur 5013

Prodajam mlado KRAVO po
izbiri. Zbilje 24, Medvode
5014

Prodajam 2400-litrski REZER-
VOAR, primeren za centrāl-
no za 500 din ter polizidelek
KOTLA za kuhanje žganja.
Zg. Bitnje 139 5015

Prodajam večjo količino
HRUSK tepk. Zasp 11, Bled
5016

Ugodno prodajam skoraj no-
vo PLINSKO PEČ znamke
fili onderi. Bohinc Franciška,
Smokuč 1/b, Zirovnica 5017

Ugodno prodajam kompletno
SPALNICO. Ogled možen v
popoldanskih urah. Naslov v
oglasnem oddelku 5018

Prodajam mlado TELICKO,
KORENJE, KOLERABO, rde-
čo PESO in CESEN. Naslov
v oglasnem oddelku 5019

Prodajam novo dvodelno
OMARO (hrast) in manjšo
knjižno OMARO. Naslov v
oglasnem oddelku 5020

BRIVSKO FRIZERSKI SALON KRANJ

razpisuje prosto delovno mesto

DIKEXTORJA

Pogoji: a) delavec z višjo izobrazbo in 3 leta prakse na odgovornem delovnem mestu;

b) delavec s srednješolsko izobrazbo in 5 let prakse na odgovornem delovnem mestu.

Ponudbe z dokazili o izobrazbi in opisom dosedanjega dela, pošljite razpisni komisiji Brivsko frizerskega salona Kranj. Rok prijave je 15 dni po objavi.

PeKo

TOVARNA OBUTVE TRŽIČ

NOVOSTI ZA JESEN

Prodajam 500 kg DROBNEGA KROMPIRJA. Prebačvo 9, Kranj

Prodajam suhe smrekove PLOHE in macesnove DESKE. Apno 1, Cerklje 5042

Prodajam dobro ohranjeno OPEKO bobrovec. Cerklje 121 5043

Prodajam osem mesecev brejgo KRAVO. Dvorje 26, Cerklje 5044

Prodajam devet mesecov stare KOKOSI nesnice, rjave barve. Tupaliče 11 5045

Prodajam mlado KRAVO, ki bo tretjič teletila, 300 kg težkega BIKA in 10 m suhih bukavih DRV. Lenart 2, Cerklje 5046

Žito

SENTA

skladišče Kranj,
Tavčarjeva 31,
tel. 22-053

Kombinati, kmetijske zadruge, posestva, kmetovalci!

Odkupujemo pšenico in vse vrste žitaric po najvišjih dnevnih cenah. Kmetovalcem plačamo v gotovini pri prevzemu.

Prodajamo najkvalitetnejšo moko, krmilno moko, koruzo, pšenični zdrob in koruzni zdrob.

Skladišče je odprto od 7.30 do 16. ure vsak dan tudi v soboto.

Prodajam KRAVO simentalko z drugim teletom in TELICO, ki bo kmalu teletila, zamenjam tudi za bika. Pšata 1, Cerklje 5047

Prodajam več vrst zimskih JABOLK. Blatnik, Zafara, p. Zuzemberk 5048

Prodajam ZELJE v glavah in sladki MOST. Olševček 11 5049

Ugodno prodajam nov, ozek STEDILNIK küpersbusch. Korbar, Snedičeva 5, Kokrica 5050

Prodajam zelo dobro ohranjen SIVALNI STROJ »jun-kerru«. Oglede v nedeljo popoldne od 14. do 18. ure. Rupa 19, Kranj 5051

Raznašalca

ZA DOSTAVO JUTRANJKA DELO NAROCNIKOM ZA TEREN SKOFJA LOKA SPREJMEMO TAKOJ.

Delo je primerno za gospodinjstvo in upokojece. Zelo dober zaslužek in ostali pogoji. Ponudbe sprejema podružnica CGP Delo, Kranj, Koroška c. 16.

Prodajam KRAVO sivko, ki bo drugič teletila. Strahinj 32, Naklo 5052

Ugodno prodajam nov dvoredni PLETILNI STROJ brother in nov JOGI 190 x 140. Stepan, Kranj, Stritarjeva 2, telefon 22-489 5053

Prodajam krmilno PESO. Mlaka 16, Kranj 5054

Prodajam bel globok OTROSKI VOZICEK in pet vreč PERLITA. Benulič Olga, Cesta talcev 16, Kranj 5055

Prodajam 2 toni CEMENTA. Dostava na dom. Prusnik, Britof 73, Kranj

KUPIM

Kupim BETONSKI MESA-LEC, DESKE za opaže in »TRAME« 25 x 18 x 500 cm. Pungaršek Janez, Pot na Jošta 6, Kranj 5021

Kupim smučarske CEVLJE pancarje št. 38-39. Cvetko, Sp. Duplje 95 5022

MOTORNIA VOZILA

Prodajam FIAT 750. Bukovica 17, Vodice nad Ljubljano 5023

Prodajam dobro ohranjen FIAT 750, letnik 1968. Oglede vsak dan od 15. ure dalje. Naslov v oglasnem oddelku 5024

Prodajam RENAULT GORDINI, letnik 1966. Oglede vsak dan popoldne, Kranj, Savska cesta 32 5025

Ugodno prodajam SIMCO 1100 LS, letnik 1968. Naklo št. 47 5026

Prodajam OPEL OLIMPIJO po delih, letnik 1953. Poizve se v gostilni Kern, Cerklje 5056

Prodajam KOMBI VW, letnik 1961, zelo dobro ohranjen. Zaprta karoserija. Oglede od 10. oktobra dalje od 8. do 18. ure. Hafner Janez, Stara Loka 59, Skofja Loka 5057

Prodajam FIAT 600. Bodiroža Vojko, Kranj, Struževo 2/c. 5027

Prodajam dobro ohranjen FIAT 600 D, letnik 1961. Benedik Avguštin, Sutna 73, Zabnica 5029

Prodajam FIAT 615 B komplet ali po delih. Potočnik Sašo, Zelezniki 5030

STANOVANJA

Miren študent išče za tri mesece opremljeno in po možnosti tudi ogrevano SOBO v Kranju ali bližnji okolici. Ponudbe poslati pod »absolvent« 5031

Komercialist išče manjšo SOBO v središču Kranja. Končnik Tone, telefon 21.071, interna 309, Kranj 5032

Takoj KUPIM dvosobno STANOVANJE ali starejšo HISO v Skofji Loki ali okolici. Naslov v oglasnem oddelku 5033

V Zbiljah ali okolici iščem STANOVANJE. Ponudbe poslati pod »prosvetna delavka« 5034

Samski osebi oddam v središču Kranja OPREMLJENO SOBO. Ponudbe poslati pod »predplačilo« 5035

Zamenjam dvosobno STANOVANJE v Kranju za enakega v Radovljici. Ponudbe poslati pod »zamenjava« 5036

ZAPOSLOTIVE

Delavka dobi takoj službo v Kranju. Redna zaposlitev. Naslov v oglasnem oddelku 5037

Stanovanje in hrano nudim mlademu DEKLETU, ki je po svoji službi pripravljena pomagati v gospodinjstvu. Gostilna Rekar, Orehek, Kranj 5038

IZGUBLJENO

Poštenega najditelja zlate ZAPESTNICE, izgubljene 3. oktobra zvečer, od Titovega trga do Valjavčeve ulice pro-

sim, da jo vrne proti nagradi. Oštrck, Valjavčeva 14, Kranj 4982

Izgubljen DENAR v avtobusu Ljubljana-Jezersko do bite v Mačah 4, Preddvor 5039

OSTALO

ROLETE lesene, plastične z delnim popustom in žaluzije naročite pri zastopniku Spilerju, Gradnikova 9, RADOVLJICA, telefon 75-046. Pišite, pridem na dom 4557

Tečaj za kvalifikacijo voznika motornih vozil se prične 7. novembra 1971 pri ZSAM Tržič. S prijavi za-ključimo 20. oktobra. Vse informacije in prijave sprejema tajnik Jože Gorican, Ročevnica 35, Tržič 4983

Izjavljam, da sem po nedolžnem osumil Jekovca Silvota, Zg. Bitnje 165, zaradi večje vsote ukradenega denarja. Benedik Franc, Zgoranje Bitnje 68 5040

KMETIJSKA ZADRUGA SKOFJA LOKA

razpisuje javno dražbo za prodajo

POLOVICO DVOJNEGA KOZOLCA (brez pritličja) na Zalem logu.

Ta del kozolca bi bilo možno preurediti za stanovanje.

Javna dražba bo v ponedeljek, 18. oktobra 1971 ob 8. uri v prostorih zadružne poslovalnice na Zalem logu.

PRIREDITVE

GOSTISCE ZLINDRA v VALBURGI priredi veliko VINSKO TRGATEV s PLESOM v soboto, 9. oktobra, ob 19. uri. Igra ansambel METODA PRAPROTNIKA s PEVCEM. Vabljeni!

Po kratki bolezni nas je za vedno zapustil naš dobri mož, oče, stari oče, brat in stric

Franc Zaletel

upokojenec

Pogreb pokojnika bo v soboto, 9. oktobra 1971 ob 16.30 izpred mrliške vežice na pokopališču v Kranju.

Zalujoči: žena Minka, hčerki z družinama, sinova in drugo sorodstvo

Kranj, 8. oktobra 1971

Zahvala

Vsem, ki ste spremili na poslednji poti našega ljubljenega atka

Alojza Aubrehta

in darovali vence ter šopke cvetja se iskreno zahvaljujemo. Naša prisrčna hvala zdravnikom in osebju bolnice v Kranju in na Golniku, predvsem pa zdravnikom ter medicinskemu in strežnemu osebju kirurškega oddelka v Ljubljani za vse prizadevanje in zdravljenje atkove težke bolezni. Lepa hvala čig. Božidarju Slapšaku za cerkveni obred in tolažilne besede ob odprtem grobu. Posebna hvala za nesebično pomoč Pelkotovim in Potočnikom.

Zalujoči: žena Tončka, hčerki Saša in Silva, zeta Franc in Franci, vnuki Toni, Miran, Igor, bratje in sestre z družinami

Kranj, 8. oktobra 1971

Zahvala

Ob boleči in mnogo prerani izgubi našega dobrega sina in brata

Janeza Rezarja

se prisrčno zahvaljujemo vsem dobrim sosedom, sorodnikom, prijateljem in znanecem, učiteljskemu zboru in dijakom TS Iskra, ki ste ga v tako velikem številu kropili in ga spremljali na njegovi zadnji poti, darovali vence in cvetje ter nam pomagali v najtežjih urah. Posebna zahvala gorski reševalni službi Tržič, g. župniku, sošolcu in prof. ing. Popoviču za ganljive govore.

Golnik, 8. oktobra 1971

Zalujoči: ata in mama, sestra Ivanka in Jožica

Zahvala

Ob boleči izgubi našega dobrega moža, očeta, starega očeta, deda

Cirila Mraka

banč. upokojenca

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti, mu darovali vence, cvetje in sočustvovali z nami. Posebna zahvala dr. Koširju za zdravljenje in pomoč v najtežjih dneh. Prisrčna hvala starološkemu g. župniku, predstavniku ZZB Stara Loka in direktorju banke za poslovilne besede, pevskega zboru ter sosedom in znancem za vso pomoč.

Zalujoči: žena, hčerka Minka ter Milica in Stefka z družinoma, sinova Ciril in Stefan z družinama ter sorodniki

Virlog — Stara Loka, Sk. Loka, Ljubljana, Ziri, Mojstrana, 28. septembra 1971

Zahvala

Ob hudi izgubi našega skrbnega moža, očeta in starega očeta

Petra Breliha

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, znancem za pomoč, darovano cvetje, izrečeno sožalje in vsem, ki so ga v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti. Posebno zahvalo smo dolžni dr. Antonu Koširju, ki mu je v času njegove dolge bolezni nesebično pomagal. Iskrena hvala č. duhovščini, cerkvenemu moškemu zboru, zvonarjem, vsem, ki ste ga obiskovali, sindikalni podružnici Jelovica in Kroj, sodelavcem kolektivov Gorenjske predilnice, LTH, mojstru Knificu in sodelavcem.

Zalujoči: žena Vera, sinova Janez z ženo Marijo, Viktor, hčerki Vera z družino, Anica, sestra Ivanka, brat Ivan in drugo sorodstvo

Suha, Škofja Loka, Buenos Aires, Ohio

Zahvala

Ob boleči in prerani izgubi dobrega moža, očeta in brata

Janeza Gašperina — Mitja

se zahvaljujem vsem sosedom, prijateljem in znancem, ki so ga v tako lepem številu spremili na zadnji poti ter darovali vence in cvetje. Zahvaljujem se vsem govornikom, pevcem, godbi na pihala ter ostalim organizacijam. Posebna zahvala tov. Tinetu Dolarju-Ciru za vso pomoč.

Zalujoča žena Pavla in drugo sorodstvo

Lesce, Doslovec, Radovljica, 7. oktobra 1971

Dotrpel je dragi mož, skrbni oče, stari oče, brat, stric in svak

Stanko Modic

strugar

Pogreb dragega pokojnika bo v soboto, 9. oktobra, ob 16. uri izpred mrliške vežice na kranjsko pokopališče.

Zalujoči: žena Pavla, hčerka Stanka z družino, sin Tone, brat Viktor z družino, sestre Minka in Ančka z družinama, Rozala in Francka, nečaki in nečakinje z družinami, družine Reja, Krč in Hočevar

Kranj, Dobrnič, Cleveland, Ljubljana, Sk. Loka, Trebnje, Krka, Malmö, Vel. Bloke

Zahvala

Ob prerani in boleči izgubi mojega moža, očeta, starega očeta, brata in strica

Janeza Zupana

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem, sosedom, vsem, ki so darovali vence in cvetje, sočustvovali z nami in nas tolažili v težkih trenutkih, osebno ali pismeno izrazili sožalje ter vsem, ki so ga v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti v prerani grob in tako počastili njegov spomin. Posebno se zahvaljujemo dr. Šuputovi in zdravstvenemu osebju v bolnici na Golniku, ki kljub velikemu prizadevanju niso mogli premagati krute bolezni. Zahvaljujemo se tudi tov. Leskovcu za poslovilne besede ob odprtem grobu in častni straži podjetja Varnost, pevcem društva upokojenecov iz Kranja za žalostinke in g. župniku za prisrčno slovo. Vsem in vsakemu posebej iskrena hvala.

Zalujoči: žena Marija, hčerki Slavka in Majda, hčerke Mara, Ivanka, Cilka, Julka in Milena z družinami, sin Vinko in Janez z družino ter drugo sorodstvo

Kranj, 28. septembra 1971

nesreče**NEZGODA V TOVARNI**

V tovarni Tekstilindus v Kranju se je v ponedeljek, 4. oktobra, zvečer pri delu ponesrečil mojster Rudi Veselič iz Kranja. V predilnici je popravljaj stroj, pri tem pa ga je napeljalni drog, ki je vezan na vzmet, udaril po glavi. V kritičnem stanju so ga prepeljali v ljubljansko bolnišnico.

ZALETEL SE JE V HISO

V torek, 5. oktobra, popoldne se je na cesti drugega reda med Zalilogom in Železniki pripetila prometna nezgoda vozniku mopeda Antonu Gaserju iz Raven prj Železnikih. V nepreglednem ovinku pri hiši št. 33 na Plavžu se je srečal s tovornjakom, ko pa je speljal iz ovinka, se je mopedist zaletel v vogal hiše. Huje ranjenega so prepeljali v ljubljansko bolnišnico.

GORSKA NESREČA

V sredo, 6. oktobra, so v grapi Kačji Jezik pod Veliko Ponco našli mrtvi alpinistki Nežo Krivic, staro 24 let, iz Ljubljane in Bredo Rinaldo, staro 25 let z Jesenic. Obe študentki sta prenočili v bivaku pod Spikom, naslednjega dne zjutraj pa sta odšli proti Poncam in Oltarju. Na poti ob Veliki Ponci pa je verjetno eni od njih spodrsnilo, zato sta obe, ker sta bili navezani, omahnili kakih 100 m globoko v grapo Kačji Jezik.

OMAHNIL S TOVORNJAKA

V torek, 5. oktobra, dopoldne se je na dvorišču skladišča Vino Kranj v Lescah pripetila nezgoda. Avtoprevoznik Ivan Breznikar iz Begunj je na tovornjaku vozil štiri delavce. Ko je pripeljal na dvorišče, je eden od delavcev Adolf Jelen iz Begunj, zaposlen v tovarni Elan, vstal tako nerodno, da je omahnil čez stranico tovornjaka in padel pod kolo. Huje ranjenega so prepeljali v jeseniško bolnišnico.

s sodišča**PLAČAL S PONAREJENIM DOLARJI**

Okrožno sodišče v Kranju je v odsotnosti obsodilo avstrijskega državljanca Hansa Juergena Grueneja, starega 31 let, na tri leta strogega zaporja in plačilo 1 milijona starih din kazni zaradi kaznivega dejanja ponarejanja denarja in spravljanja ponarejenega denarja v obtok.

Kaznivo dejanje je bilo storjeno že pred tremi leti, točneje v noči od 8. na 9. januar 1968. Obtoženec je proti večeru skupaj z ženo prišel v restavracijo na Podkorenskem sedlu. Kmalu se jih je zbrala večja družina, jedli so in še več pili. Da ne bi kasneje prišlo do kakih nesporazumov, je poslovodkinja vsako naročilo sproti obračunala. Večino zapitka je plačala Gruenejeva žena, in sicer v nemških markah. Bilo je že proti jutru, ko je Gruene plačeval zadnji zapitek. Po denar je šel v svoj avtomobil. Poslovodkinji je izročil tri bankovce po 20 dolarjev, ki jih je vzel od večjega šopa bankovcev. Priče so kasneje izpovedale, da je imel še več dolarjev tudi v avtomobilu. Močno vinjeni Gruene, po poklicu trgovec, je eni od prič celo pokazal skrivališče dolarjev pod sedežem v avtomobilu.

V GKB na Jesenicah pa je uslužbenka takoj ugotovila, da so dolarji ponarejeni, isto so potrdili tudi strokovnjaki v Beogradu. Trgovca Grueneja so pripravili, vendar je tajil, da bi sploh kaj pri nas plačeval z dolarji. V restavraciji pa so na tleh našli koščke dolarjev, ki jih je trgovec v pijanosti mečkal in cefral, pa tudi priče so povedale, da je trgovec zapitek plačal z dolarji.

KAZEN ZA VINJENEGA VOZNIKA

Okrožno sodišče v Kranju je obsodilo Zorana Doljaka iz Ljubljane na leto in pol strogega zaporja, ker je 8. julija letos povzročil prometno nesrečo, v kateri je umrla 14-letna Jana Fajfar iz Brnika. Tega dne zvečer so šle tri dekleta okoli devete ure zvečer po skrajni desni strani ceste med Brnikom in Cerkljami. Jana Fajfar je hodila kot leva v skupini deklet. Za njimi je privozil v zastavi 750 voznik Doljak. Tistega dne je precej pil in je vozil avtomobil v močno vinjenem stanju, kot je kasneje pokazala tudi preiskava krvi. Deklet ob cesti ni opazil in je Jano, ko je vozil mimo, zadel. Dekle je med prevozom v bolnišnico umrlo.

Sodišče se je odločilo tudi za varnostni ukrep odvzema voznškega dovoljenja za 4 leta, ker je bil Zoran Dojak že večkrat prej kaznovan zaradi vožnje v vinjenem stanju.

Nad hokejskim igriščem pod Mežakljo postavljajo novo halo. — Foto: B. Blenkuš

Na finalu evropskega pokala Triglav drugi

Kegljači kranjskega Triglava, ki so v soboto in nedeljo nastopili v finalnem tekmovanju najboljših klubskih ekip Evrope v Bratislavi, so dosegli v zgodovini kranjskega kegljaškega kluba največji uspeh. V hudi konkurenci štirih najboljših ekip Evrope so osvojili odlično drugo mesto za ekipo Vzhodnih Nemcev. Ekipa Triglava je zaostala za zmagovalci 296 kegljev. Med Kranjčani je bil najboljši Milan Jereb, ki je prvi dan podrl 894 kegljev, drugi dan pa je bil še bolj, saj mu je uspel dosežek 939 kegljev. S tem rezultatom pa je bil četrti najboljši kegljač na tem najpomembnejšem tekmovanju klubskih ekip v letošnjem letu. Med vsemi nastopajočimi pa se je najbolj odlikoval predstavnik vzhodnonemške ekipe Luther, ki je bil v Bratislavi v izredni formi in je postavil z 988 keglji tudi nov rekord šeststevnega kegljišča v Bratislavi.

REZULTATI — 1. Motor — Dresden (NDR) 10.902, 2. Triglav Kranj (Jugoslavija) 10.606 (Jereb 894, 939; Jenkole 866, drugi dan Stare 862; Cesen 881, 878; Prion 905, 907; Ambrožič 855, 826; Turk 888, 905), 3. Gud Holc — Nürnberg (ZRN) 10.207, 4. Fortuna — Bern (Svica) 9812. J. J.

Katastrofa Zabnice

Za nami je prva polovica prvega dela v prvi gorenjski rokometni ligi. V petem kolu je Sešir na domačem terenu kar s 35 zadetki odpravil Zabnico. Radovljica je v Martuljku presenetila Kranjsko goro, saj jim je v zanimivi tekmi odzvela obe točki. Kranj B je s težavo odpravil Tržič B, medtem ko je Sava na Jesenicah domačinom pripravila presenečenje in jim odščitnila planirani točki. Zanimivo na tej tekmi je, da je igralec Save, Zorman dosegel sam kar 16 zadetkov. V Križah pa je drugo moštvo odpravilo solidne igralce Predvdora.

REZULTATI: Sešir : Zabnica 45:10, Kranjska gora : Radovljica 14:18, Jesenice : Sava 20:27, Kranj B : Tržič B 20:19, Križe : Predvdor 20:17.

LESTVICA:

Sešir	5	5	0	0	138:38	10
Kranj B	5	4	0	1	88:70	8
Radovljica	5	4	0	1	72:70	8
Križe B	5	3	0	2	66:56	6
Tržič B	5	3	0	2	85:88	6
Kr. gora	5	2	0	3	56:77	4
Sava	5	2	0	3	83:113	4
Predvdor	5	1	1	3	55:56	3
Jesenice	5	1	0	4	73:91	2
Zabnica	5	0	1	4	67:112	1

V obeh drugih ligah so bili doseženi pričakovani rezultati. Značilno za obe ligi je, da so v vseh srečanjih domačini premagovali nasprotnike z visokimi rezultati. V severni skupini je Storžič odpravil Radovljico B, Duplje B pa Predvdor B. V južni skupini je druga ekipa Alples premagala Triglav, medtem ko je bila Besnica uspešna v igri z Zabnico B.

Rezultati — sever: Storžič : Radovljica B 28:18, Duplje B : Predvdor B 32:5; jug: Alples B : Triglav 38:17, Besnica : Zabnica B 48:10. -dh

Križe že četrte

V petem kolu ljubljanske conske rokometne lige so gorenjski predstavniki dosegli lep uspeh. Pomembno točko so osvojili rokometarji iz Duplje B v igri s Slovanom B. Tržičani so zmagali v Črnomlju, Križe pa so doma odpravile Alples, ekipa Kamnika pa je tudi izbojevala eno točko na tujem igrišču.

REZULTATI: Križe : Alples 21:19, Zagorje : Mokerc 15:12, Slovan B : Duplje B 17:17, Cosmos : Tržič 17:19, Olimpija : Kamnik 26:26, Smarje-Sap : Hrastnik 17:15. V vodstvu so sedaj kar tri ekipe, in sicer Zagorje, Tržič in Mokerc, ki imajo po deset točk. Križe so četrte, Kamnik šeste, Duplje sedme, Alples devete. J. Kuhar

še meni
loško kavo
iz nove pražarne

Zaključki iz ankete o telesni kulturi kranjske občine Množičnost ena izmed osnov kvalitete

V pripravah na izdelavo programa razvoja telesne kulture v občini Kranj je bila izvedena anketa o javnem mnenju občanov in dejavnosti občanov na področju telesne kulture, ter anketa med člani telesnovzgojnih organizacij in društev v občini Kranj. Poleg popisa, izvedenega v telesnovzgojnih organizacijah in društvih, naj bi vse to dalo možnost širšega upoštevanja dejstev in stališč, ki jih imajo posamezne skupnosti ali skupne občani do telesne kulture v občini. Podatki raziskave javnega mnenja med občani na področju telesne kulture kažejo, da ima večina občanov sicer pozitiven odnos do vprašan telesne kulture, da pa je le manjši del občanov osebno zainteresiran in neposredno vključen v telesnovzgojne organizacije. Člani so večinoma le mlajši občani in to potrjujejo podatki popisa iz obeh anket: čeprav sestavljajo funkcionalni in vaditeljski kader nekaj starejši občani, je večina vključenih članov v starosti do 24. let.

Občinska zveza za telesno kulturo Kranj vključuje v svojo organizacijo 40 telesnovzgojnih enot, ki so sestavni deli posameznih društev in organizacij. Delo ObZTK naj bi zagotovilo enotno idejno programsko delo na področju telesne kulture v občini, vendar pa bi težko rekli, da sedanja usmerjenost v celoti ustreza vsem, večsah tudi zelo različnim interesom v posameznih društvih in organizacijah. Prehod na formiranje nove telesno-kulturne skupnosti bo tako postavljaj

**Triglav :
Internacional
3417 : 3244**

Dan po finalu evropskega pokala v kegljanju je ekipa kranjskih kegljačev nastopila v Bratislavi v prijateljskem srečanju proti ekipi Internacionala iz Bratislave in zmagala s 3417:3244. Za vsako ekipo v disciplini 100 lučajev je nastopilo 8 kegljačev. Tekmovalci Triglava so dosegli naslednje rezultate: Jenkole 398, Bregar 408, Vehovec 418, Stare 424, Martelane 421, Turk 475, Cesen 450, Jereb 423.

J. J.

tere obstojajo možnosti v posameznih telesnovzgojnih organizacijah so zelo različne.

Tako ima po odgovorih predsednikov manj kot polovica anketiranih telesnovzgojnih enot pogoje za nogomet in namizni tenis, tretjina ima pogoje za smučanje in atletiko, četrtina za košarko in plavanje; manj kot petina za rokomet, kegljanje in strelstvo, manj kot šestina za odbojko, vaterpolo in splošno telesno vzgojo, medtem ko se kažejo možnosti za sankanje, planinstvo, alpinizem, hokej, veslanje in drugo v vsaki deseti ali celo samo v vsaki dvajseti telesnovzgojni enoti.

Podobno kakor so ocenili pogoje za posamezne panoge v telesnovzgojnih enotah, ocenjujejo anketirani člani tudi svoje lastne interese in zanimanje vključenih članov za dejavnost v posameznih panogah. Anketirani občani občine Kranj so na vprašanje, katerim panogam naj bi v bodoče dajali več poudarka dajali odgovore, ki se razlikujejo od mnenja anketiranih članov telesnovzgojnih društev in organizacij. Tako naj bi po njihovem mnenju med že sedaj bolj razvitimi panogami dajali več poudarka plavanju, splošni telesni vzgoji in smučanju, med trenutno manj razvitimi panogami pa alpinizmu, orodni telovadbi in vaterpolu. Pri tem je potrebno poudariti to, da imajo prav panoge kot so plavanje, alpinizem in smučanje največ pristašev med občani kot neorganizirane oblike telesno-kulturne dejavnosti, s katerimi se občani ukvarjajo predvsem za rekreacijo. Tako občani pričakujejo, da bodo imele pri gradnji telesnovzgojnih objektov prednost telovadnice, žičnice in odprti bazeni.

(Se nadaljuje)

Smo sredi jesenske setve. V uredništvu nas je zanimalo, kaj in kako bodo sejali naši kmetje, koliko površin bodo zasejali in kakšne težave prinaša setev. O teh vprašanih smo se pretekli teden pogovarjali s tremi gorenjskimi kmeti.

● **Jože BODLAJ**, Zvirče 25: »Imam poldrugi hektar orne zemlje. Z jesensko setvijo še nisem začel. Če bo lepo vreme, bom začel prihodnji teden. Za ječmen sem gnoj že navozil, vendar mi je nagajal dež. Jeseni bom sejal pšenico in zimski ječmen, spomladi pa oves, peso in krompir. Za jesensko setev je najboljša vlažna in še količkaj topla zemlja, tako da žito, praden ga zapade sneg, zraste vsaj 10 centimetrov. Ječmen bom gnojil s hlevskim gnojem. Če bi mi dal umetnega, bi imel premeško slamo in bi polegel. Pšenice pa sedaj ne bom nič gnojil. Spomladi ji bom pomagal z umetnim gnojem, in sicer bom na polovici hektarja potrosil 100 kilogramov gnojila.«

● **Vinko KOZINA** — Okroglo 15: »Zora sem že, sejati pa še nisem začel. Računam, da se bom lotil jesenske setve okrog 10. oktobra. Na 80 arih bom posejal pšenico in ječmen, spomladi pa še nekatere druge kulture. V glavnem bom gnojil z

umetnim gnojem, samo ječmenu bom pomagal z domačim. Umetna gnojila se sicer še lahko dobijo, vendar so predraga. Zakaj pšenice ne gnojim z domačim gnojem. Vsejem jo v krompirjevo njivo in ta je dovolj gnojena. Krompir namreč vedno gnojim z domačim gnojem.«

● **Franc VILFAN**, Dorfarji 34: »Z jesensko setvijo bi že začel, vendar je zemlja preveč suha. Za pšenico je boljše vlažna zemlja. Razen pšenice bom to jesen sejal tudi ječmen. Skupaj bom posejal približno 1 hektar obdelovalnih površin. Gnojil bom v glavnem s hlevskim gnojem, katerega bom dodal še nekaj nitrofoskala in kalijeve soli. Če bo treba, pa bom pomagal še s petrom. Sicer pa je res, da je hlevski gnoj izredno dober za rast. Seveda, če ga imaš. Drugače si vezan le na umetnega.«

J. Košnjek

in

GLAS

na Bledu
v festivalni
dvorani
ob 19. uri.

Pridite
na prijeten
večer!

Anketa med železarji

V Železarni Jesenice že dalj časa sodelujejo z znanstvenimi delavci centra za raziskavo javnega mnenja pri republiškem svetu Zveze sindikatov Slovenije. Tako so od 5. do 9. oktobra sodelavci tega centra izvedli v Železarni anketo o samoupravljanju in o delovanju delovnih skupin v Železarni. Anketirali bodo delavce v obratih na plavžu, šamotarni, martinarni, bluming valjarni, Javorniku 1, adjustaži bluming štekel na Javorniku, valjarni žice, hladni valjarni in žičarni, žeb-ljarni, strojnih delavnicah, plinski in vodni energiji, RTA, transportu in upravi.

D. S.

Izmenjava izkušenj

Prihodnji teden bo krajevno skupnost Škofja Loka obiskala delegacija krajevene skupnosti iz Domžal in Mengša. S tem obiskom bo vrnila obisk delegaciji loške krajevene skupnosti, ki je bila v Mengšu in Domžalah lani.

Predstavniki KS se bodo v Škofji Loki pogovarjali o komunalnih vprašanjih, ki vsaj finančno predstavljajo največji problem vseh krajevnih skupnosti, nadalje o financiranju in ustavnih amandmajih.

Delegacija bo obiskala tudi nekatere loške kolektive in si ogledala muzej na gradu.

-lb

Z bistrim očesom je kot mlado dekle zaznavala utrip kmečkega življenja, utrip življenja rodne vasi. S potrpežljivostjo žene, ki jo je bolezen priklenila na bolniški stol, nam v rubriki Gorenjski kraji in ljudje obuja spomin na običaje in navade Poljancev pred tridesetimi, petdesetimi leti. Marija Frlic iz Vinhari v Poljanski dolini.

V tišini, ki jo obdaja, je nastala njena IZPOVED.

*Kmalu preteklo bo trideset let,
kar me gluha tišina obdaja,
utihnil je zame življenja šepet,
grom s strahom me več ne navdaja.*

*Mir je okrog mene in v meni je mir,
le v sanjah še slišim glasove.
V spominih pa vendar še srečno živim,
le včasih se v srcu otožnost oglaš.*

*Ne bom več slišala petja zvonov,
ne pičice drobnih žgolenja,
otroškega smeha veselih glasov,
ob studencu ne več žuborenja.*

*Mir je okrog mene in v meni je mir,
korak mi vse težji postaja,
kmalu prišel bo življenja večer,
pred grobom zadnja postaja.*

*In vendar še ljubim to tiho življenje,
rada tu sredi narave živim,
pomlad tu mi cvetja polno nasuje
in sončnih se žarkov vsak dan veselim.*

Tekmovanje mladih planincev

Mladinska komisija pri Planinski zvezi Slovenije bo v soboto in nedeljo organizirala na Rudnem polju na Pokljuki državno planinsko orientacijsko tekmovanje. Na tekmovanju bo sodelovalo 22 ekip: po tri iz vsake republike in po ena iz obeh pokrajin. Tekmovalci bodo morali v določenem času prehoditi prek trideset kilometrov dolgo traso. Ob tem je treba povedati, da planinski orientacijski pohod ni tek, ampak normalna hoja, le trasa je zahtevnejša in ima večjo višinsko razliko. Med potjo morajo planinci s po-

močjo kompasa in karte najti vse kontrolne točke. Razen tega pa ekipe resujejo tudi teste iz prve pomoči.

Letošnje zvezno tekmovanje je deseto po vrsti. Z njim bo v Sloveniji končana tudi sezona orientacijskih tekmovanj. Izkušnje iz teh tekmovanj pomagajo in dopolnjujejo znanje, ki ga mladi dobijo med služenjem vojaškega roka. Poleg znanja pa je za takšno tekmovanje potrebno tudi splošno planinsko znanje, tovarništvo, vzdržljivost, poznavanje gora in podobno.

A. Z.